

ДЕСЯТЬ РОКІВ

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

"САМОПОМІЧ"

ЮВІЛЕЙНИЙ

А Л Ь М А Н А Х

•

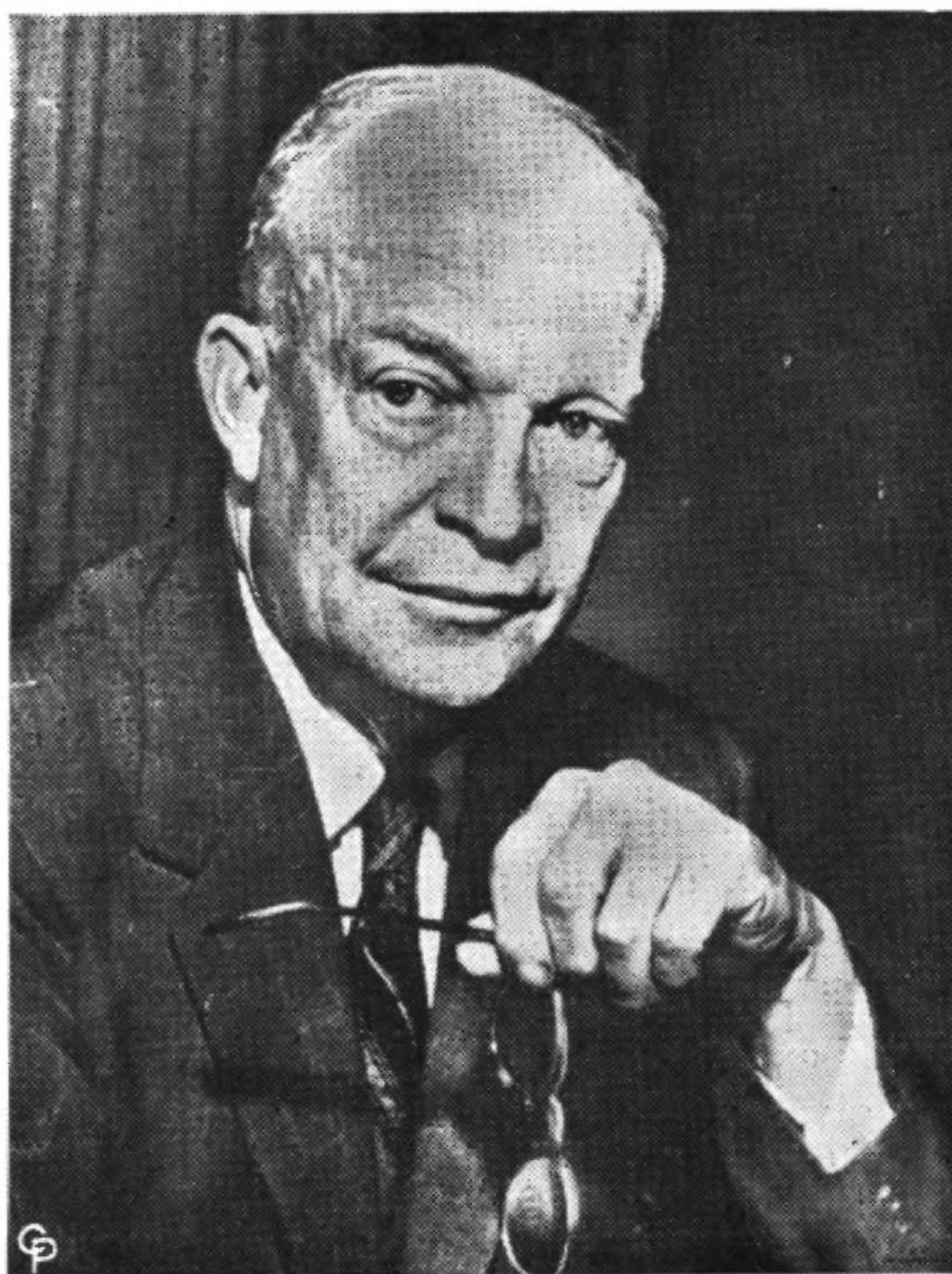
TENTH ANNIVERSARY

"SELFRELIANCE"

ASSOCIATION OF AMERICAN UKRAINIANS

•

НЮ ЙОРК — NEW YORK

**ПРЕЗИДЕНТ
ДВАЙТ Д. АЙЗЕНГАВЕР**

ВІТАЄМО УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО

З ПРИВОДУ ДОВЕРШЕННЯ ПЕРШОГО ДЕСЯТИЛІТТЯ ІСНУВАННЯ Й ПРАЦІ
ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ „САМОПОМІЧ“
В НЬЮ ЙОРКУ

ТА БАЖАЄМО ПОВНИХ УСПІХІВ У ПРАЦІ ДЛЯ ДОБРА УКРАЇНСЬКОЇ
СПРАВИ ТА ДЛЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В ЗДА.

ГОЛОВНА УПРАВА:

*Юліян Ревай
Василь Мудрий
Михайло Лисогір
Микола Ценко
Олександр Гладшовський
Евстахій Бехметюк
Петро Бакович
Андрій Бук
Іван Василюшин
Михайло Гаяриленко
Іван Гордіюк
† Микола Комарницький
Роман Раковський
Мирон Утриско
Юрій Фединський
Володимир Калина
† Дмитро Кульчицький
Олександр Гончар
Франц Колодій
Стефан Максимяк
Корнило Троян*

*Володимир Бачинський
Яків Моралевич
Василь Одинський
Михайло Шахнович*

ЮВІЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ:

*Юліян Ревай
Василь Мудрий
Михайло Лисогір
Микола Ценко
Олександр Гладшовський
Михайло Шахнович
Роман Раковський
Олександр Соколишин
Лідія Ластовецька
Іванна Джусова
Марія Фецишин
Іван Василюшин
Василь Захарчук
Микола Чопик
Евстахій Бехметюк
Петро Красноніс*

*Петро Сагайдачний
Петро Бакович
Павло Червоняк*

УПРАВИ ВІДДІЛІВ:

*Балтимори. Мд.
Гартфорд. Кон.
Джерзі Ситі. Н. Дж.
Дітройт. Міш.
Елизабет. Н. Дж.
Йонгстаун. Огайо
Клівленд. Огайо
Ньюарк. Н. Дж.
Нью Гейвен. Конн.
Нью Йорк. Н. Я.
Пассейк. Н. Дж.
Пітсбург. Па.
Рачестер. Н. Я.
Трентон. Н. Дж.
Філадельфія. Па.
Честер. Па.
Шікаго. Іл.*

ЧЛЕНИ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ „САМОПОМІЧ“ В НЬЮ ЙОРКУ

ВОСЬМИЙ ЗАГАЛЬНИЙ З'ІЗД ДЕЛЕГАТІВ О. У. А. „САМОПОМІЧ“

(УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ, 140 ДРУГА ЕВНЮ, НЬЮ ЙОРК)

ПРОГРАМА

I. СУБОТА, 26 КВІТНЯ 1958:

А) Год. 9—10: Реєстрація делегатів.

Б) Год. 10:

1. Відкриття З'їзду
2. Затвердження денного порядку
3. Вибір Президії З'їзду
4. Вибір Комісій
5. Верифікація протоколу VII. З'їзду
6. Звітування:
 - а) Головної Управи
 - б) Головної Контрольної Комісії
 - в) Головного Товариського Суду
7. Дискусія
8. Удільнення абсолюторії уступаючій Головній Управі
9. Вибір керівних органів
10. Зміна статуту
11. Доповідь про напрямні праці О. У. А. „Самопоміч“
12. Звіти представників від поодиноких Відділів
13. Звіти й пропозиції поодиноких Комісій
14. Дискусія до т. т. 10, 11, 12 і 13.
15. Різне

В) Год. 8.30 вечером: ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ. Прваїтд.

II. НЕДІЛЯ, 27 КВІТНЯ:

1. Участь в Богослуженнях
2. Продовження нарад З'їзду
3. Закриття VIII. Загального З'їзду Делегатів.

У ДЕСЯТІ РОКОВИНИ

Десятий рік минає від дня, коли на третій Загальних Зборах „Самопоміч“ в Нью Йорку в місяці березні 1949 року, українська громада новоприбулих вшанувала мене високою почесною і вибрала головою цієї Організації.

Після мого приїзду до Америки, я ще не встиг обтрясти зі себе росу морських хвиль, бо приїхав був щойно з кінцем листопаду 1948 року. Заїхавши з Мерідену, Конн. до Нью Йорку, стрінув тут чимало добрих знайомих, які переконували, просили і врешті впрягли.

Меріден — від Нью Йорку не цілих сто миль мав легку працю в фабриці фарби, і мені здавалося, що на рік два головуство можу спробувати і допомогти в праці. Сам був переконаний, що „Самопоміч“ має самих приятелів, та, що всі „новоприбулі“ даватимуть для неї все, що тільки можна сподіватися. Показалося, що моя калькуляція була однобічна і полягала на моїх уявах.

В місяці квітні 1949 р. завдяки моїм знайомим, я опинився в Дітройті, Міш. Така була моя доля. Зараз на початку показалося, що моє головування та ведення централі — є понад усякі реальні можливості. З уваги на те, поважно займався думкою, що треба подякувати за функції, не чекаючи навіть на найближчі Заг. Збори. Однак, знову дав себе переконати, що треба витримати і робити те, що з такої віддалі можливе. Ведення, в дійсності, спочивало в руках секретаря, який рівночасно був теж платним (якщо можна так сказати) урядовцем центральної канцелярії.

В кінці 1949 року, в місяці листопаді, настала основна зміна. Після Четвертого Конгресу Американських Українців, що відбувся в Вашингтоні, мене запрошено на працю до Українського Конгресового Комітету в Нью Йорку. Здавалося, що ця зміна дасть усі можливості присвятити більше часу справам „Самопоміч“ і у вільний час повести діло і допомогти в роботі. З того сповнилося тільки

одне, що я дійсно переїхав до Нью Йорку, але скоро показалося, що в Конгресовому Комітеті так багато праці, що не залишається вільного часу. Я ледве міг раз-у-раз урвати собі часу на засідання Головної Управи, або на інші конечні акції.

Ведення майже всієї праці спочило в руках жертвенних секретарів, які на правду виконували її з подивугідною посвятою. В тій праці були допоміжними теж інші функціонари, яким їхнє затрудування залишало трохи вільного часу й сили.

Головування однак і надалі залишалося трудним. Тяжко було знайти активну й тісну співпрацю з Відділами, фінансові проблеми, персональні та інші непорозуміння, часом брак взаємного довіря, або підозрівання, що, мовляв, члени одної, чи другої групи думають перехопити Головну Управу, робили немало турбот і клопоту. Також перешкождали незручні, часом, взаємини з іншими товариствами, з якими ситуація веліла навіть тісно співпрацювати.

На початку багато часу забирала дискусія про те, чи має „Самопоміч“ існувати, чи ні, бо навіть іноді було чути голоси, що не має права на існування. Тож ще й нині є поважні громадяни, яким здається, що „Самопоміч“ не виправдала свого існування тобто, що не треба було її і вона постала без причини і не виконала тих завдань, що ставили її базою при оснуванні. Та про такі проблеми нині ми вже не будемо дискутувати, як колись було, коли ми самі ставили різні пропозиції, щоби зливатися з іншою установою, або пов'язатися в якусь спільну юнію. Це все належить до історії.

Мимо всього того, тоді не бракувало запалу й відваги до праці та до різних акцій. Тут на першому місці треба зазначити про ухвалу видавати власний тижневик, що почав був виходити під назвою „Новий Світ“. Правда, виконання рішення, щоби видавати свій часопис тижнево, не вдалося на 100%, але вдалося частинно, бо „Новий Світ“ ви-

ходить і його тираж постійно зростає. В останньому часі видвигнуто побажання, щоби видавати його кожного місяця. Співробітників до праці для нього не бракувало, але не стало тих, що мали давати фінансові засоби на його утримання.

Не мали ми також багато щастя в організаційних справах, бо в деяких місцевостях не вистачало людей, які могли би повести справи і втримувати Відділи в активному стані. Тому кількість Відділів, а в наслідок того і число членів, підупало. Однак треба сподіватися, що корисна праця „Самопомочі“ знайде нових піонерів, які відновлять припинені Відділи і поведуть далі тяжко започатковану працю.

Більшим успіхом увінчалася акція в справі закладання кредитових кооператив. Там, де заіснували кредитові кооперативи, вони розвиваються на радість усіх нас. Та це й зрозуміле. Мова тут дуже практична: складаєш свої ощадності, отримуєш за те дивіденду, а теж безплатне забезпечення на випадок смерти або інвалідності. Треба жаліти, що заклики Головної Управи, щоби творити такі кооперативи ще перед кількома роками, не викликували такого інтересу, якого собі заслуговували.

Успішною можна вписати також і діяльність на полі гуманітарному (харитативному). Про те свідчать різні збіркові акції, участь у переселенчій акції, приміщення новоприбулих.

На початку ми з боку „Самопомочі“ займалися більше інтензивно справами навчання української мови в існуючих школах, та закладанням шкіл українознавства. Багато паперу пописалося, багато гірких пілюльок проковтнулося, але ціль осягнено бодай частинно. Нині ті справи перебрала під свою опіку Шкільна Рада при Конгресовому Комітеті, і це для нас велика полегша.

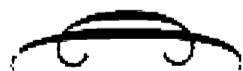
Треба зазначити теж з вдволенням нашу підтримку для Українського Конгресового Комітету, до якого належить не тільки Централя, але майже всі Відділи. УККомітетові ми сприяли завжди без окремих претензій. Можна з вдволенням ствердити, що ми нашу політику „Самопомочі“ за весь час проводили так, щоби завжди стояти на боці тих, які єдналися до корисних для національної справи акцій і для спільних, всенациональних виступів. Тобто, ми свідомо співпрацювали й помагали у всіх намаганнях, щоб створити і втримати одну, внутрі і на зовні сильну, національно жертвенну громаду в ЗДАмерики.

Те все, що виконано, вдалося довершити при співучасті жертвених членів Головної Управи. Ніхто з нас не розпоряджав достатком вільного часу, однак, завжди якимось удавалось, що ми втримали цілу машину в праці. Після десятилітнього існування можемо показати цілому українському загалові в Америці наші успіхи, які напевно причиняться до скріплення поваги цілої української громади.

На закінчення хочу подякувати всім, що помагали в праці ділом і словом, в центрі і в Відділах. Дякую також нашим прихильникам та всім українським Організаціям, які співпрацювали з нами та допомагали нам робити добре діло.

У співпраці та при взаємній допомозі легше і швидше минув час. Оглядаючись на пройдені роки, хочу сам, як також і всі ми разом ствердити, що робили ми все, що було в наших силах та, на що позволяв нам вільний час. Були б мали більше часу та інвестували більше сили й праці, то напевно і вислідн були б кращі і більше вдоволяючі.

Юліян Ревай

ПО ДЕСЯТЬОХ РОКАХ

I. НЕВІДРАДНІ ЯВИЩА ЕМІГРАЦІЇ

Десятиліття — це короткий час, але скільки в тому часі може вміститись подій не тільки з особистого життя людини, але й з життя родини, з життя цілої громади, з життя цілого народу! Коли кинемо оком у минуле, то вирине нам перед очі візія нашої безнадійної скитальщини, яка для декого тривала довше, для декого коротше, а є багато таких, для яких скитальщина в Західній Європі триває досі. Коли ж кинемо оком ще на п'ять літ взад, перед нашим виїздом до Америки, то перед нашими очима виросте нова ще сумніша візія, бо візія воєнних нещасть, візія мук і страждань цілої української нації. Від перспективи цих мук ми пішли в скитальщину без надій і без віри, що вирвемось щасливо з тодішнього страшного лихоліття. Але це сталося! Понад двісті тисяч українських скитальців з таборів у Німеччині та Австрії дістали можливість переселитись до різних країн Західної Європи і заморських країн. Кругло сотня тисяч наших збігців від жорстоких східних окупантів переселилась до ЗДА.

Що це є сотня, чи дві, чи навіть три сотні тисяч українських людей у порівнянні з десятками мільйонів їхніх братів, які не йшли і не їхали на захід, а залишились на місці, здані на сприяння і несприяння долі! Десятки тисяч із них, найцінніших інтелігентів, найкращих селян і найбільше вироблених під національним оглядом робітників стало жертвою большевицького „очищення” народу від „контрреволюційних елементів”. Щонайменше 90% із них вигинуло, словом, пропало для української нації. Наші молоді люди тисячами йшли і йшли в підпілля і боролись у рядах УПА з найжорстокішим окупантом, якого знає історія, бо з окупантом, правління якого побудоване виключно тільки на кривавому і безоглядному терорі. Мільйони наших селян стали під цим режимом комуністичної диктатури невільникми,

панщизняним інвентарем колективного, державного господарювання. Робітнки стали теж робочим інвентарем, прив'язаним до фабричних державних підприємств. Українські інтелектуалісти, яких большевицька м'ясорубна машина не зліквідувала, стали жалюгідним знаряддям у руках комуністичної партії, що виконує жорстокими засобами контролю не тільки над фізичною появою людини, але й над її духом. Вияв духової творчості людини може проявлятися там у письмі та слові тільки згідно з приписами комуністичних диктаторів. В противному випадку професійні большевицькі терористи згащать непокірного духа, а з ним і його фізичну поволоку. Словом, наша країна з-перед 18-ти літ, а більша її частина від 40 літ, стала експериментальним тереном диявольсько-придуманих засобів поневолення і спровадження велетенської більшості українського працюючого народу до рівня робочого скота.

Всі ті, що спасли своє і своїх родин життя від такого поневолення й пониження, зокрема всі ті, що переселились щасливо до ЗДА, цієї країни свободи й добробуту, мусять пам'ятати на своїх поневолених братів і сестер на Рідній Землі. Франкові слова „народе мій, замучений, розбитий” — повинні бути владені в їх серцях. Вони, користаючи з волі та добробуту, обов'язані виступати в вільному світі в обороні свого народу та організувати поміч для його визвольних змагань. „Організувати поміч”, це значить ширити організовану правду про минуле свого народу, про його визвольну боротьбу, про його велетенські жертви життя і крові в цій боротьбі та про ненаситну захланність як давнього царського так і теперішнього московсько-большевицького імперіялізму, що насильством і розб'єм поневолювали свободолюбні народи, особливо ж український. Така праця необхідна тому, щоби в слушний час західний світ знав, хто це такий давний своїми держав-

ницькими традиціями український народ і чому він не встоявся в нерівній боротьбі з північним червоним наїзником у 1919 і 1920 рр. Що більше, зорганізована добре нова українська еміграція, кров з крові і кість з кості українська, мусить бути перед світом і єдиним автентичним речником свого народу і його свободолюбних бажань з тієї простої причини, що цей нарід має під комуністичною диктатурою закнебьовані уста. Він позбавлений всякої можливості промовити й висловити перед світом свої автентичні політичні аспірації.

Так повинно б бути. Таку працю для свого народу й Рідної Землі повинна б виконувати українська еміграція й іміграція без огляду на те, чи вона вже натуралізована вся, чи тільки її частина. Натуралізація не стоїть на перешкоді ані любові до свого народу й Рідної Землі, ані допоміжній праці в його визвольних змаганнях. З жалем треба ствердити, що не вся українська іміграція у ЗДА почувається до обов'язку виконувати таку працю для добра свого рідного народу. Між масою українських переселенців у ЗДА не знайдеться більше ніж 20 відсотків таких українців, які не тільки цікавляться українською визвольною справою, але й для неї працюють та жертвують для неї і свій важко зароблений гріш. Байдушних і не активних українських переселенців є багато-багато більше, бо коло 80 відсотків. З-поміж них „визначається” ще не малий відсоток таких, які взагалі тікають і ховаються від зорганізованої української національної збірноти в ЗДА та своїх дітей ізолюють від усього українського, щоб вони (діти) чимскорше денационалізувалися. Для таких навіть громове слово Шевченка, якщо він ожив би, не зробило б враження та не привернули б їх до української активної спільноти. Словом українська іміграція в ЗДА не дописала в більшості тим сподіванням, які на неї покладав і покладає втомлений муками і визиском український народ.

II. ПОЗИТИВНІ ДОСЯГИ ІМІГРАЦІЇ.

Коли ж прийняти, що 20% нової іміграції є активною та жертвенною в ЗДА, то вона,

ця невелика частина імігрантської цілості тримається безсмертного гасла великого І. Франка, який у своїх „Великих Роковинах” кликав:

„Кожний думай, що на тобі
Міліонів стан стоїть,
Що за долю міліонів
Мушиш дати ти одвіт.
Кожний думай: тут, в тім місці
Де стою я у вогни,
Важиться тепер доля
Величезної війни.
Як подамся, не достою,
Захитаюся мов тїнь, —
Пропаде кривава праця
Многих-многих поколінь”.

Вона, ця активна частина нової іміграції організує й веде всі свої, нею ж створені, установи, як „Об'єднання Українців в Америці „Самопоміч”, як її кредитові кооперативи „Самопоміч”, як капелі, хори, як спортові організації, як „Пласт”, як організації молоді, як видавництва книжок, журналів та інших українських періодиків. Ці активні люди з нової іміграції влучились у працю давних тутешніх українських установ, як усі братські союзи, як клуби й Народні Доми, як Український Конгресовий Комітет і Злучений Український Амер. Допом. Комітет та „Союз Українок Америки”. Що більше, ця ж активна частина іміграції скріпила всі українські церковні парохії, як греко-католицькі так і українські православні, а навіть дала почин до заснування нових парохій. Попри все те вона покликала до життя в ЗДА „Наукове Т-во ім. Шевченка” й „Українську Вільну Академію Наук” та „Український Технічний Інститут”. Ділом новоприбулих активістів є заснування таких організацій, як „Т-во Українських Лікарів в Америці”, як „Т-во Українських Інженерів”, Т-во „Учительська Громада” (при „Самопоміч”), „Т-во Українських Правників”, „Т-во Рідна Школа”, „Шкільна Рада” (як центральна шкільна організація при УККА), як „Український Музичний Інститут” і як українські студентські організації, об'єднані в „СУСТА”. Окреме становище займають та-

кі установи, як „Літературні клуби“, мистецькі об'єднання образотворчих мистців і скульпторів, письменників та театральна студія.

Ці нечисленні активісти й громадські діячі з нової іміграції привезли зі собою і зразково виховану та підготовану до праці молодь, яка покінчила, або кінчає тут з великим успіхом та відзначеннями гайскули і таким чином дістає стипендії на вищі студії. Багато цієї молоді вже покінчили каледжі й університети. Деякі з них стали викладачами-асистентами при університетських катедрах, деякі стали самостійними викладачами американських високих шкіл, а деякі, особливо ті з технічними студіями, обняли поважні й відповідальні становища в дослідчих лабораторіях американського промислу. Незалежно від того понад п'ятдесят українських учених і професорів з-поміж новоприбулих викладають на американських університетах в характері т. зв. повних професорів, або професорів-асистентів. Між ними є не тільки спеціалісти від славістики, чи історії слов'янських літератур, але й математики, фізики, хеміки, металознавці, економісти, лісознавці та інженери.

Новоприбулі активісти, хоч вони й у малій кількості, надають тон і в українському політичному життю. Під оглядом політичної української національної думки вони є може аж над міру зріжничковані, але всі вони добрі українські патріоти, бо всі стоять на державницьких і незалежницьких українських національних позиціях. Те, що їх ділить, а що подекуди доводить на місцях до внутрішньо-українського напруження, впливає з їхніх ідеологічних наставлень та з програмових різниць у змаганнях до найвищої мети. Не

кожна політична група представляє собі однаково майбутній політичний устрій та господарську і суспільну структуру в відновленій українській незалежній державі. Але нема на світі ні одної нації, в якій не було б зріжничкування політичної думки. Цього не можна брати за зле й українцям навіть на еміграції. Різниця тільки в тому між українцями та, скажім, англійцями, чи американцями, що в цих останніх у важкі часи всі політичні групи находять спільну мову для спільного діяння. В нас рідко це буває, але часом буває! А що могло би бути так постійно, бо ми все переживаємо важкі для української визвольної справи часи, на це доказом Український Конгресовий Комітет Америки. В ньому працюють спільно не тільки всі українські американські громадські організації, але й представники всіх українських політичних груп, що стоять на українських незалежницьких позиціях.

З цього був би висновок, що українська жива й рухлива меншість нової іміграції виконує для української визвольної справи та її популяризації в вільному, в даному випадку, американському світі величезну працю і вив'язується гідно з наложених на неї силою обставин українських національних завдань у вільному світі.

До якої міри краще та успішніше виглядала б наша праця, коли б усі новопереселені взяли в ній участь. На жаль, це бажання, мабуть, ніколи не сповниться. Але це вже тема гідна пера доброго письменника-психолога, який зумів би віддати в літературній обробці повісти, чи циклю творів тип таких українців, які при достатньому життю цураються свого походження і ховаються від своєї національної спільноти в новому світі.

СУСПІЛЬНА ОПІКА

Коли в 1947 році приплив нових імігрантів прийняв ширші розміри, зродилася думка заложити спеціальну організацію, що несла би поміч тим, які, необізнані з новим тереном і пануючими тут відносинами, без знання англійської мови і т. д., не могли самі дати собі ради в нових умовах життя. Замір цей зреалізовано в 1947 році: зорганізовано товариство під назвою „Організація самопомочі української іміграції Самопоміч“. Круг діяльності обмежено до Нью Йорку, а членами могли стати тільки нові імігранти. Верховний Суд стејту Нью Йорк затвердив інкорпораційний акт дня 26 вересня 1947 р. Його зложено до реєстру в Департаменті Стејту Нью Йорк в Олбані в дні 3 жовтня 1947 р. і цю дату треба вважати датою оснування ОУА „Самопоміч“.

Але нові українські імігранти шукали місця осідку також і поза Нью Йорком. В деяких містах постали більші скупчення новоприбулих, які також відчували потребу гуртуватися в товаристві, що мало би нести поміч потребуючим. Один за одним поставали Відділи „Самопоміч“, а товариство в Нью Йорку ставало дорадником в їх стараннях заложити Відділ. Щоби тим новопосталим Відділам надати статутове оформлення, на Загальному З'їзді Делегатів в Ньюарку в 1950 році змінено статут в тому напрямі, що ОУА „Самопоміч“ стала двостепенною організацією: Централя в Нью Йорку, а Відділи в поодиноких місцевостях ЗДА. Постанови про членство змінено в тому напрямі, що членами організації можуть бути не тільки українські імігранти, але теж давніші імігранти, або тут роджені, тобто американці українського роду. Зміну назви на „Об'єднання Українців в Америці Самопоміч“ зареєстровано в Департаменті Стејту Нью Йорк в Олбані дня 31 жовтня 1950 р. На початку свого існування Відділ у Нью Йорку сповняв теж завдання Централі. Цей Відділ відіграв велику роль: вистане переглянути архів Відділу — перша адресова книга, в яку внесено около 10 тисяч адрес новоприбулих доказує, скільки тут уділено поради при підшуканні по-

мешкання чи праці. З початку інж. Петро Красноіс, а опісля Д-р Іван Рогучький понесли весь з тим получений труд: їх діяльність поширилась теж опікою над новоприбулими, що через Нью Йорк тільки переїзджали, або з Нью Йорку вибирались до дальше положених міст (нічліг, поміч на залізниці і т. д.).

**

Суспільна опіка в найширшому того слова значенню — це одна із перших ділянок праці нашої Організації. Вона й була основною спонукою до заложення „Самопоміч“.

Суспільна Опіка була проваджена нашою Організацією в подвійному напрямі, а саме: а) опіки й допомоги для тих, що опинились на терені ЗДА та потребують її в тому, чи іншому напрямі; б) опіки та допомоги для тих, що знаходяться поза межами ЗДА, а зокрема для наших залишенців в Європі.

Особливо в початках нашої іміграції до ЗДА наші Відділи подавали всяку правну пораду, виповнюючи приписані законом друки та евіденційні зголошення, переводили інтервенції в урядах суспільного забезпечення, суспільної опіки, в скарбовому уряді, поліції та сповняли роль перекладчиків. Крім того, треба ще згадати про відвідини хворих по лічницях та приватних домах і відмітити треба, що Відділи радо уділювали готівкові допомоги, в рямцях фінансової спроможности.

Дуже важною річчю є нав'язання контакту із публичними установами Суспільної Опіки. Цей контакт дає можливість розв'язати часом дуже складні проблеми, які без допомоги публичної установи не вдалось би позитивно розв'язати. Дуже важливим питанням було й є питання найдення праці для осіб старшого віку, а також для інтелектуалістів. В тій справі роблено всякі старання, але без значнішого результату, подібно як це діється в загально державному масштабі.

Говорячи про працю в ділянці суспільної опіки, треба пам'ятати, що та праця була зумовлена відносинами, які панували в даній місцевості. З признанням треба однак підчеркнути, що наші Відділи відповідно до міс-

цевих умовин несли допомогу без виїмку так членам „Самопоміч“ як і нечленам.

Чимало уваги присвятила наша Організація справі допомоги нашим залишенцям в Європі.

В 1952 році перестала діяти організація ІРО. Життєві умовини наших залишенців стали дуже важкі, бо ні німецький ні австрійський уряди не заспокоюють належно потреб залишенців. Із української сторони немає скоординованої допомогової акції. Тому ОУА „Самопоміч“ веде акцію допомоги залишенцям самостійно: рік-річно перепроваджуємо т. зв. Зеленосвяточну Збірку, а зібрану готівку пересилаємо до допомогових українських, центральних установ в Європі. Слідє підчеркнути, що кошти обслуги Зеленосвяточної Збірки покривають і Головна Управа і Відділи виключно зі своїх адміністраційних видатків так, що зібрані датки на допомогу нашим залишенцям в цілості пересилається на адресу українських допомогових установ в Європі.

Крім нашої Зеленосвяточної Збірки так Головна Управа як і Відділи брали участь в переводженні збірок через інші наші установи.

На протязі нашого десятиліття через касу Головної Управи перейшло \$30.287.50 зі слідуєчим призначенням:

Українська Суспільно-Медична Служба в Німеччині	19.815.19
Українська Суспільно Медична Служба в Австрії	3.872.73
Збірка „Діти-Дітям“	1.433.65
Комісія Допомоги Українському Студентству	1.253.00
ЗУАДК	2.273.15
ЦПУЕН (Німеччина)	570.00
УЦДО (Австрія)	652.77
УДК в Трієсті	50.00
Український Науковий Осередок в Сарселі (Франція)	100.00
УВУ в Мюнхені	49.00
Дрібні допомоги	218.10
Разом	\$30.287.59

Крім цього чималу ще готівку переслили Відділи прямо до Європи згідно з диспозицією поодиноких жертводавців.

В роках 1955 і 1956 Головна Управа брала участь в допомоговій акції КАРЕ. Через цю організацію ми переслили 5.000 однодолларових харчевих пакетів, що їх оплатили поодинокі жертводавці або Управи Відділів зі своїх власних фондів.

В 1957 році ця акція припинилась з огляду на те, що харчеві пакети своїм змістом не представляли такої вартости, щоби була потреба їх висилати.

Наші Відділи самостійно переводили збірку одягу й взуття: в початках нашої діяльности переслано до Європи кругло 10 тисяч фунтів цього краму, при чому кошти морського транспорту покривала американська армія. Опісля це припинено, а що високі кошти транспорту не стояли вже в ніякім відношенні до вартости краму — через це й припинено акцію висилки одягу й взуття до Німеччини.

В 1957 році за ініціативою Відділу в Філадельфії почалась висилка одягів для української студентської молоді в Польщі. Тому, що висилкою одягів і ліків для нашого населення в Польщі займається спеціально для цього зорганізоване товариство в Нью Йорку, Головна Управа безпосередньо в тій акції не бере участи, оставляючи в тім напрямі свободну руку поодиноким Відділам.

Щоби облегшити діяльність Комісії Допомоги Українському Студентству (КОДУС) на терені ЗДА — Головна Управа рішенням з дня 30 травня 1956 р. включила КОДУС в свою збіркову систему, як свою секцію. Ця дала Відділам уповажнення переводити збірку датків і інкасування звороту давніше виплачених стипендій тими стипендистами, що зараз живуть на терені ЗДА.

О. Гладшовський

О. У. А. „САМОПОМІЧ“ І КРЕДИТОВІ КООПЕРАТИВИ

Не багато українських організацій на терені ЗДА має такі міцні основи для успішного розвитку, як О. У. А. „Самопоміч“ а особливо ті Відділи, при котрих діють кредитові кооперативи „Самопоміч“. Статут кожної з них обмежує членство до членів місцевого Відділу „Самопоміч“ та їхніх родин.

Треба ствердити, що після початкових недоліків і скреготів дружня співпраця між Відділами і кредитівками „Самопоміч“ чимраз ліпше налагоджується, що й привело до зросту членства, поживлення діяльності та поправи фінансового стану О. У. А. „Самопоміч“.

Однак це не значить, що ті кредитівки впади для Товариства „Самопоміч“ як манна з неба. Вже сама назва „Самопоміч“ вказує, що це Товариство має організувати самодопомогу серед свого членства і якраз існування та ціла діяльність кредитових кооператив (юній) в ЗДА спирається виключно на самопомозі членів. Також статут Товариства ідеально підходить до тої цілі, бо його членом може бути кожний чесний американський українець (українка) без огляду на віровизнання, партійні переконання, походження та всякі інші різниці. Не диво, що якраз серед членів „Самопоміч“ створилися ініціативні гуртки, котрі в половині 1951 року майже одночасно — дали почин двом першим українським кредитовим кооперативам на терені З'єдинених Держав Америки — в Нью Йорку і Шікаго.

Передчасно відійшли у вічність інж. Іларій Ольховий, перший Голова Дирекції Фед. Кред. Кооператив „Самопоміч“ в Нью Йорку та інж. Ілля Семянчук, перший Голова Дирекції Фед. Кред. Кооперативи „Самопоміч“ в Шікаго, і щойно похоронили Дмитра Гута Кульчицького. Голову Контрольного Комітету Фед. Кред. Кооперативи „Самопоміч“ у Філадельфії. Однак кредитові кооперативи, в котрих розбудову покійні вложили стільки праці і хисту, житимуть так довго, як довго будуть існувати свідомі українські громади, об'єднані у Відділах О. У. А. „Са-

мопоміч“. Бо вони за так короткий час (2 найстарші в червні ц. р. закінчать 7 літ діяльності) виказали подивугідний розвиток.

В „Новому Світі“ ч. 1/1958 р. подано статистичні дані про діяльність всіх 9 українських кредитових кооператив в ЗДА в 1957 році та стан кожної з них на 31 грудня 1957. В тому було 8 кредитівок „Самопоміч“ з яких наймолодша — кред. кооп. „Самопоміч“ в Клівленді розпочала діяльність щойно 1 січня 1957 р.

З кінцем грудня 1957 року вони мали вже разом 6.446 членів, котрі зложили \$3.704.154 ощадностей, то є 575 дол. пересічно на одного члена. Ця висока пересіч (в американських фед. кред. юніях вона виносила в 1956 році \$303) вказує на довір'я, яким користуються кредитівки „Самопоміч“ серед нашого громадянства. Не зважаючи на короткий час діяльності вони встигли вже зібрати резервові фонди в сумі \$65.856.00 та виказали в 1957 р. чистий зиск (по відчисленні 20% до резервового фонду) в сумі \$101.763.00, котрий майже в цілості розділено поміж членів як дивіденду — опроцентування їхніх ощадностей у висоті 3—3.5% річно. Разом з хвилевими кредитами та іншими зобов'язаннями в сумі \$26.220.00 на 31 грудня тих 8 кредитівок „Самопоміч“ завідували майном в сумі \$3.897.993.00.

З того 2.700.401 дол., то є 69.2% було уміщено в 2216 позичках членам і \$63.167.00 в позичках іншим кредитовим юніям. Готівка на чекових рахунках та в ощадностевих банках: \$1.010.094.00, то є 25.9% всего майна. Бюрове устаткування в сумі \$12.130.00. Кредитівки в Шікаго, Нью Йорку і Дітройті мають власні будинки, яких білянсова вартість була \$105.712.00. Наперед заплачена асекурація та інші активи \$6.489.00.

Майно 2 кредитівок перевищало на кінець 1957 року 1 мільйон, а то: в Шікаго \$1.190.623.00 і в Дітройті \$1.092.485.00. На 3. місці стояла кредитівка в Нью Йорку з майном \$746.498.00 і на 4. місці у Філадельфії з майном \$559.336.00.

В порівнянні зі станом на 31 грудня 1956 року видно дальший поважний зріст. І так майно кредитівок „Самопоміч“ збільшилося на \$867.082.00, то є 28.6%. Кількість членів зросла на 1149 осіб, то є 21.7%, а сума їх ошадностей на \$832.055.00, то є 28.9% більше. Збільшилася і пересічна ошадність одного члена на \$33.00 до висоти \$575.00.

В половині 1957 року розпочало свою діяльність „Товариство Української Кооперації“ з метою розбудови існуючих та творення нових українських кооператив різного виду на терені ЗДА, а зокрема кредитових кооператив. Це Товариство в тісній співпраці з О. У. А. „Самопоміч“ підготовляло оснвання нових кредитових кооператив в 10 місцевостях, в котрих існують доволі великі українські громади, зацікавлені в тій справі. Зокрема Відділ „Самопоміч“ в Ньюарку та Гартфордї вже від давна підготовляли оснвання кредитових кооператив, однак „Бюро Федеральних Кредитових Юній“ покищо не видало їм чартеру. Тому Головна Управа О. У. А. „Самопоміч“ виеднала авдієнцію у го-

ловного директора Бюра Ф. К. Ю. у Вашингтоні, в котрій взяли участь Голова О. У. А. „Самопоміч“ Юліян Ревай, Голова Т-ва Української Кооперації Іван Шепарович і адвокат Іван Флис, щоби зясувати всі питання з тим зв'язані.

В дальшій акції, яку в тій справі напевно поведе Головна Управа О. У. А. „Самопоміч“ ті речі будуть оснвно вияснені. Відділ „Самопоміч“ в свою чергу повинні доложити всіх зусиль для поглиблення організаційного зв'язку зі своїм членством, котрий подекуди може дійсно невистарчаючий. Треба велику увагу звернути не тільки на розбудову кредитових кооператив, але ще більше на тісний органічний зв'язок з Відділами, як спонзорами.

Паралельний розвиток обох служитиме для справи, занедбання одного й форсування тільки другого — шкідливі і не принесуть нам, як цілості, жадної слави та не підбудують авторитету перед контрольними американськими властями.

Р. Раковський

КОМІТЕТ

ОБ'ЄДНАНИХ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
м. НЬЮ ЙОРКУ

Відділ Українського Конгресового Комітету Америки

ІЗ ПРИВОДУ ВІДЗНАЧУВАННЯ 10-ЛІТТЯ ІСНУВАННЯ

в і т а є

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ
„САМОПОМІЧ“

і б а ж а є

НАЙКРАЩИХ УСПІХІВ У ДАЛЬШІЙ ПРАЦІ.

РОМАН ГУГЛЕВИЧ
голова

ВАСИЛЬ ЗАХАРЧУК
секретар

**ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
„САМОПОМІЧ“ В НЬО ЙОРКУ**

. с к л а д а с

ЩИРІ ПРИВІТАННЯ ВСІМ ЧЛЕНАМ

**ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ
„САМОПОМІЧ“**

і б а ж а є

*БАГАТО УСПІХУ І ВДОВОЛЕННЯ З ДАЛЬШОЇ ПРАЦІ
В ДРУГОМУ ДЕСЯТИЛІТТЮ!*

ЗВІТ З ПЕРШОГО ЧВЕРТЬРІЧЧЯ 1958 РОКУ

З усіх сторін чуємо про зріст безробіття, погіршення господарського положення країни, чи як то тепер називають „реcesія“. Однак Ф. К. К. „Самопоміч“ в Нью Йорку за перше чвертьріччя 1958 р. виказує дальший поважний зріст.

Членів прибуло 52, 16 членів вибуло, (з того 1 помер, а 15 переселилося з Нью Йорку). Дня 31. березня 1958 було вже 1256 членів. Вони мали \$761,956.00 ощадностей (на \$48,327.00 більше як з початком року). Запасні фонди вносили \$13,966.00. Різні зобов'язання \$396.00. Нерозділений зиск з 1957 р. \$901.00 і зиск за перше чвертьріччя 1958 р. \$6,653.00. Разом кооператива мала в завідуванні фонди в сумі \$783,873.00. З того \$522,391.00 то є 66.6% було уміщено в позичках членам, \$243,553.00, то є 31.1% в банках як касове поготівля і всего \$17,929.00, то є 23.3% в будинку (\$15,700.00), в устаткуванні (\$1,050.00) та в наперед заплачених сумах, як асекурація і т. п. (\$1,179.00).

Сума позичок збільшилася на \$71,471.00 і

завдяки тому з відсотків від позичок вплинуло \$9,658.00 (за 1. чвертьріччя 1957 р. одержано всего \$5,401.00 відсотків від позичок). Відсотки від банкових вкладів вносили \$2,001.00 (в першому чвертьріччі 1957 року \$723.00). Разом прибутки за 1. чвертьріччя 1958 р. вносили \$11,659.00, витрати \$5,005.-, чистий зиск \$6,653.00, що повністю вистачає на виплату $3\frac{1}{4}\%$ дивіденди від ощадностей членів.

Виглядає, що постійний зріст цін, спричинений частково зростом платень — припиниться, а через те припиниться поступенне обезцінювання гроша та постійний зріст коштів прожитку. Серед таких обставин є вказаним стримуватися від закупна речей, без яких можна обійтися, а головне не накуповувати легкодушно на борг — на будітмо легкі сплати. Треба нормувати свої витрати так, щоби кожного тижня залишилася якась сума — хочби і невелика — на ощадність. Більшість наших членів так господарить, через те і наша кредитівка постійно зростає.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ "САМОПОМІЧ"

"Selfreliance" Association of American Ukrainians

ВІДДІЛИ — BRANCHES

ACRON, Ohio — АКРОН. Огайо

ВСТУП. КОРОТКА ІСТОРІЯ АКРОНСЬКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ.

Місто Акрон, в Стейті Огайо, мало в 1956 році 301.000 мешканців, в цьому малий відсоток українців.

Початки української громади в Акрон сягають 1908 року.

13 березня 1912 р. засновано Б-во Сош. св. Духа. Відділ ч. 295 УНСоюзу, з початковою кількістю 13 членів — тепер 242. 30 травня 1915 засновано Б-во св. Івана Хрестителя. Відділ 68 „Провидіння” — тепер має біля 200 членів. в 1923 р. Відділ 238 У. Р. Союзу, 28 листопада 1930 Відділ 7 „Союзу Українок”. Між 1933-1935 рр. частина українців згуртувалась в Українській Секції Робітничого Ордену, мали свою домівку, а згодом вибудували більшу, в якій відкрили Укр.-Амер. Горожанський Клуб, який існує досі. Від 8 березня 1937 р. до 1945 р. існував другий Відділ ч 9 „Союзу Українок”. В лютому 1935 р. засновано молодечий Відділ ч. 180 У. Н. Союзу ім. Івана Франка. Від 24 серпня 1944 р. до 13 лист. 1954 р. існував Відділ ЗУАДК-у. В міжчасі існував також Відділ ОДВУ, Українську Католицьку Парохію „Сош. Св. Духа” засновано в 1915 р. В цей час вона має 20-того з черги пароха. Багато старих емігрантів Лемків і декілька галицьких родин опинилось в руській православній церкві св. Николая. Греко-кат. закарпатці мають 2 свої парохії, приналежні до пітсбурзької єпархії, а частина, яка називає себе православними, має також свою парохію, приналежну до єпископа Ореста Чорняка.

Між 1916 і 1918 р.р. було в Акроні поперх 2.000 українців. В часі депресії багато виїхало з Акрону. Більша частина тут родженого покоління відійшла не тільки від українства, але і від своєї церкви. По 2-ій світовій війні залишилась маленька свідоміша українська громада, згуртована при Українській Католицькій Церкві, хоч кількість українців і тут роджених, українського роду, була і є значна.

ІСТОРІЯ ВІДДІЛУ О. У. А. „САМОПОМІЧ” У АКРОНІ

З ініціативи і старанням Володимира Лесняка, який перший зі скитальців приїхав до Акрону 1 листопада 1948 р. на Загальних Установчих Зборах 18 червня 1950 р. засновано Відділ О. У. А. „Самопоміч”

Склад першої Управи Відділу і дальших був слідуєчий:

Від 18. 6. 1950 — 11. 2. 1951 р. Голова — Свістель Юрій, заст. гол. — Осередчук Анна, кас. — Кость Теодор, секр. — Лесняк Володимир, орг. реф. — Дудівка Стефан, культ. осв. реф. — Головатий Павло, сусп. опіка — Петрина Микола, реф. молоді — Петрина Михайло, контр. ком. — Зепко Олекса, Баран Теодор.

Від 11. 2. 1951 — 12. 8. 1951 р. Гол. — Свістель Юрій, заст. гол. — Осередчук Анна, секр. — Лесняк Володимир, кас. Володимир Галамай, орг. реф. Яценко Петро, культ. освіт. реф. — Др. Франц Свістель, сусп. опіка і праці — Матчишин Станислав, реф. молоді — Євгенія Петрина, контр. ком. — Зепко Олекса, Бажан Теодор, Тов. суд — о. Володимир Федолеш, Пулк Василь і Осередчук Степан.

12. 8. 1951 — 10. 2. 1952, Гол. — Осередчук Степан, заст. голови — Яценко Петро, секр. — Лесняк Володимир, касієр — Галамай Володимир, орг. реф. — Іванищук Микола, заст. — Кулик Петро, культ. осв. реф. — Др. Франц Свістель, сусп. оп. — Осередчук Анна, контр. комісія — Зепко Олекса, Баран Теодор.

Від 10. 2. 1952 — 17. 5. 1953 р. Гол. — Володимир Галамай, заст. гол. — Москалюк Степан, секр. — Лесняк Володимир, касієр — Савицький Іван, орг. реф. — Микитин Орест, культ. осв. реф. — Свістель Юрій, сусп. опіка — Гошко Іван, праці — Олійник Лев, контр. комісія — Зепко Олекса і Баран Теодор, тов. суд — Берегула Семен, Іванищук Микола, Пулк Василь.

Від 11. 5. 1953 — 14. 2. 1954 р. Гол. Микитин Орест, заст. гол. — Москалюк Степан, секр. — Лесняк Володимир, касієр — Савицький Іван, орг. реф. — Галамай Володимир, культ. осв. реф. — Свістель Юрій, сусп. опіка — Гошко Іван, реф. праці — Олійник Лев, контр. комісія — Зепко Олекса, Бажан Теодор і Сорока Микола.

Від 14. 2. 1954 — 13. 11. 1954 р. Голова — Микитин Орест, заст. гол. — Москалюк Степан, секр. — Лесняк Волод., касієр — Гошко Іван, орг. реф. — Галамай Володимир, культ. осв. — Рибій Антін, сусп. опіка — Микола Іванищук, контр. комісія — Савицький Іван і Гайда Петро, Тов. суд — Берегула Семен.

Зараз же по перших Загальних Зборах Управа Відділу почала активізувати громадську працю в Ак-

роні. В порозумінні з діючими тут організаціями, Відділ перебрав функцію Відділу Централі УККА. Щоб збільшити українську громаду, Кость Теодор і секр. Відділу Лесняк, у співпраці з тодішнім парохом о. Володимиром Феделешом нав'язали контакт з Українським Католицьким Комітетом для допомоги скитальцям в Стемфорді, висилаючи тільки впродовж одного року поверх дві сотні безіменних ашурансів на приїзд скитальців з Європи. В підшукуванні праці і улаштуванні допомагав член Управи місцевого Відділу ЗУАДК-у, піонер, місцевий громадський діяч Олекса Зепко. Новоприбулим давано грошові допомоги. Приїхало до Акрону старанням Відділу кількадесят рідних, кілька по короткому перебуванні виїхали з Акрону, а кілька з часом відійшли від нашої громади і церкви. Новоприбулі чисельно і матеріально скріпили українську свідому громаду, місцеві українські організації і українську Католицьку Парохію.

Управа організувала гідне відсвяткування всіх національних свят. Поважнішим успіхом праці Управи була участь в Міжнародному Святі, 16 листопада 1952 р., де українська мистецька вистава, виступ хору з Клівленду, гра на бандурі, українські танці, найбільше захоплювали чужинців. Успішно відсвятковано 25 січня 1953 р. „Український День“. Ювілейне віче УККА 1 жовтня 1950 р. відбулось при участі представника Централі д-ра В. Шандора, 24 лист. 1950 відвідав Відділ містоголова Централі О. У. А. д-р Пушкар. На зборах Централі О. У. А. у Філадельфії 3-4 лютого 1951 р. був Юрій Свістель і Володимир Лесняк. 5-ий Конгрес УККА репрезентував з Акрону, від Відділу О. У. А. „Самопоміч“ і інших Т-в Володимир Лесняк. Як секретар Відділу, Лесняк вів адміністрацію, постійно допомагав у всьому, виконував і досі виконує потрібні формуляри, аплікації на працю, соціальні карти, ½ — і річні звіти для Імігр. Уряду, перші і другі горожанські папери і т. д. Ще перед заснуванням Відділу зорганізував аматорський гурток, який на різдвяні свята 1950 р. прекрасно відіграв різдвяну сценічну виставу „Чудо Вифлемської Ночі“ — о. Е. Масцелюка. Цей гурток виступав згодом декілька разів на сцені з різними виставами.

Управа Відділу допомагала улаштувати українські фільмові вистави „Карпатської України“ і інших.

виступу Капелі Бандуристів 12 квітня 1951 р., вечера пісні і танців українського хору з Клівленду 11 квітня 1954 р. організувала участь в маніфестаціях і т. д.

Управа старалась також точно виконувати директиви Централі УККА.

Касовий оборот за час існування Відділу від 18. 6. 1950 до 13. 11. 1954 був \$2.566.42. Централі УККА в Нью Йорку переслано \$1.297.90, місцевому Відділові УККА вплачено \$80.00, для скитальців через Український Комітет для скитальців в Стемфорді переслано \$130.50, через УСХС \$85.68, хворим скитальцям на місці \$65.10, Українській Парохії в Акроні на купню нових ризів і образ до іконостасу \$220.00, на НТШ: Дім Української Культури \$25.00, Вільну Українську Академію Наук \$10.00, на Український Сиротинець у Філадельфії \$11.00, Українську Духовну Семінарію у Вашингтоні \$10.00, пам'ятник ген. Павленка \$5.00, Українську Радіопрограму \$5.00, Студентський Фонд \$4.00, передплата і прес-фонд „Новий Світ“ \$46.95, Централі „Самопоміч“ \$65.10, на бібліотеку \$65.87, крім цього виплачувано новоприбулим зворотні допомоги.

Старанням Управи на УНФ в Акроні придбано в 1950 р. \$393.50, в 1951 р. \$517.00, в 1952 р. \$674.00, в 1953 р. \$276.00, в 1954 р. \$387.00. Гроші переслано безпосередньо жертводавцями до Централі УККА, або через Управу Відділу.

В планах Управи Відділу було купно власної домівки, відкриття дитячого садку, курси української мови, бібліотеки, заснування кредитівки і т. д.

На кількаразове домагання Централі УККА, 13 листопада скликано Загальні Збори представників діючих українських організацій, на яких формально засновано Відділ УККА. Зараз же по Зборах 13 лист. 1954 р. відбулись надзвичайні Загальні Збори Відділу О. У. А. „Самопоміч“ і Відділу ЗУАДК-у, на яких рішено обі організації розв'язати.

Теперішня Управа Відділу УККА зложена майже з тих самих членів бувшої Управи О. У. А. „Самопоміч“ і даліше старасться ідейно продовжувати започатковану Відділом О. У. А. „Самопоміч“ громадську працю.

Володимир Лесняк

BALTIMORE, Md. — БАЛТИМОР, Мд.

Ініціатором основи Відділу США „Самопоміч“ в Балтиморі був п. д-р Ярослав Хмилевський, що кожного вечора у вільних годинах від праці, ходив з тачкою під пахою, в якій носив заяви і кожного стрічного перевіряв у членстві „Самопоміч“. І такий цілий майже рік, а назбиравши понад 60 членів відбуто Основуючі Загальні Збори в м. грудні 1950 р. Від головної Управи на Осн. Заг. Зборах відпоручником був п. д-р Микола Ценко. Але не довго втішався доктор

„своїм“ Відділом, бо вже 20-го січня 1951 року в книзі протоколів читаємо, що п. Данило Цілик заступник голови перебрав провід Відділу, тому, що д-р Хмилевський виїхав із Балтимору по причині зміни праці. На слідуєчому засіданню управи, реєнує заступник голови, а вслід за ним ще кількох референтів і здекомплетована управа примушена скликати Заг. Збори на квітень 1951 р. На цих зборах вибрано нову управу із п. Борисом Зелінським (голова) і п. Пе-

тром Войтовичом (секретарем). Знова розпочались засідання, котрі не довели до нічого тому, що управа не розуміла завдання ОУА „Самопоміч“, як це видно із протоколу управи, з дня 25 травня тогож року, де читасмо: „порушувано справу збірки на допомогу скитальцям, що її провадив колись „Комітет Допомоги Скитальцям“ у Балтимор. Дискутант виказали, що неварто, щоб Виділ „Самопоміч“ порушував ці справи, через що наразив би собі багато людей“. Це був останній протокол. Настав застій, який тривав до 1-го березня 1953 року. Того дня за ініціативою енергійшого і повного віри у конечність такої організації як ОУА „Самопоміч, п. Емануїла Притули, при помочі всего дванадцяти членів, відбулися треті Заг. Збори. При такій малій наявності членів прийшлося обмежити управу. Новообрана управа взялась солідно до праці. Із твердою вірою у слушність справи та свідомістю, що ніхто без труду не доходить до наміченої цілі. Хоча прийшлося поборювати не лиш байдужість, але що більше, **ВОРОЖІСТЬ**, то крок за кроком, поборюючи всі перешкоди, як криголом леди на північному бігуні, Управа осягнула гарні висліди, а практика показала, що тільки Управа із людей, соборницьких поглядів, громадсько вироблених, свідомих своїх завдань а що найважніше **ОБОВ'ЯЗКОВИХ**, може побороти всякі перешкоди та виконати намічені плани!

Склад управ за цілий час:

I-ша: Д-р Я. Хмільський, голова: Данило Цілик, заст. гол.: С. Максимович, секр.: Теодор Царик, скарбник: Б. Зелінський, культ. осв. реф.: Лев Юзенів, реф. сусп. опіки: Микола Турив, член управи: Вол. Гарасименко, член управи.

II-га: Б. Зелінський, голова: Микола Турив, заст. гол.: П. Войтович, секр.: Т. Царик, скарбник: Л. Юзенів, реф. сусп опіки.

III-а: Е. Притула, голова: Д. Пісецький, заст. гол.: Павло Талан, секр.: Остап Стельмах, скарбник: Семен Михайлишин, член управи.

IV-та: Е. Притула, голова: Семен Поліщук, заст. гол.: Д. Пісецький, секр.: Остап Садовий, скарбник: Дмитро Царик, член управи.

V-та: Е. Притула, голова: Семен Поліщук, заст. гол.: Д. Пісецький, секр.: О. Садовий, скарбник: Остап Хархаліс, реф. сусп. опіки: Д. Царик, член управи: Василь Олексюк, член управи.

В 1956-му році до управи із минулого року додано п. Володимира Романовського, як президента Кредитової Кооперативи, а в році 1957-му додано ще п. Семена Михайлишина як інформаційного, а п. Теодора Хая як організаційного референтів.

Відділ ОУА „Самопоміч“ в Балтиморі, як харитативна організація, допомогала в першій мірі Залишенцям в Європі, збираючи речі, як харчі та гроші. В

УПРАВА ВІДДІЛУ „САМОПОМІЧ“ В БАЛТИМОРІ

долярах ця картина представляється так: пересилка зібраних речей — \$277.65, на пресфонд „Новий Світ” — \$30.00, на збіркові листи до Централі і ЗУАДК — \$695.75, Кер-пакети — \$160.00, дитячі табори в Австралії — \$50.00, Суботнішня школа Штутгарт-Цуфенгавзен — \$30.00, збірки на потреби Відділу — \$189.77, вкінці допомога потребуючим в Балтиморі — 74.20.

За ініціативою Управи „Самопоміч” куплено дім за \$10.000.00 для новозорганізованої на уділах „Селф-релансе-голдінг Корпорейшен, де вже приміщено: а) „Самопоміч”, б) Федер. Кредит. Кооперативу, в) Відділ УКК; а на будуче придуть ще Школа Українознавства, Студентська Громада та Спортове Т-во „Дніпро”.

Підписано 25 ашурансів і прибулих 6 родин розміщено та підшукано працю. Виготовлювано „Інком-

Текст” для членів, улаштовано м-ць „Дешевої Книжки”, три Великодніх а три Різдвяних Базарі, три реферати і відчити.

Спонзоруємо: а) Кредитову Кооперативу від 29-го вересня 1955-го року, б) Суботнішню Школу в Штутгарт-Цуфенгавзен від березня ц. р.

На маргінесі треба зазначити, що Контрольна Комісія першу перевірку діловодства Відділу перевела 31. 12. 1953 Р. К. і переводить систематично досі.

Не гарно було б з нашої сторони, якщо б поминути у цьому звідомленні таких громадян, як п. Полк. Павло Талан, п. д-р Ярослав Шав'як та п. проф. Михайло Хома, котрі допомагали членам Управи рефератами і відчитами, а зокрема перший ще й доброю порадою та досвідом у всяких випадках, як тільки ми до нього звернулися.

CHESTER, Pa. — ЧЕСТЕР, Па.

(на підставі актів Головної Управи)

Основуючі Загальні Збори відбулись 26 березня 1950 р. в присутності 71 членів. У склад першої Управи Відділу увійшли панове: Володимир Кочинський — голова, інж. Корнель Кізюк — місто-голова, Андрій

Сольчаник — секретар, Володимир Вацкевич — орг. реф., Олександр Кобаса — фінанс. реф., Франко Грабовий — культ. освіт. реф., Іван Рудницький — реф. сусп. опіки, Євген Мирталюк — реф. молоді, Роман Мельник і Гарасим Маковський — члени Управи.

ЧЛЕНИ УПРАВИ В 1957 Р.

Зліва: пл. Ф. Грабовий — містоголова, інж. М. Михалевський — секретар, Я. Тарнавський — фін. реф., О. Рилько — член Управи, А. Кобаса — голова, Я. Кушнір — культ. осв. реф. Бракуе п. І. Рудницького — орг. реф.

Рішенням Загальних Зборів з дня 27 листопада 1952 р. стає головою Відділу п. Олександр Кобаса, а секретарем В. Білянський. Відділ проявляє всесторонню діяльність та належить до передових Відділів так під оглядом переписки з Головною Управою як і у сповнюванні своїх фінансових зобов'язань супроти Головної Управи. Від березня 1953 р. Відділ видає щомісяця бюлетень під заг. „Новинки — інформаційна газетка Відділу Самопоміч в Честері“. Почавши від 1955 р. періодично видає гумористичний журнальчик „Честерський Лис Микита“. Щомісяця відбувається „жива газета“ під проводом проф. Р. Завицького, ведено літні курси українознавства під проводом пані І. Назаревич, організовано драматичний гурток під проводом інж. В. Кузика, шахову ланку під проводом інж. Яцюка.

В ділянці суспільної опіки Відділ належить до тих нечислених Відділів, яким упорядковані фінансові відносини дозволяли уділяти готівкові допомоги потребуючим, в першу чергу новоприбулим. Відділ суб-

венціонував бібліотеку місцевого „Пласту“. Відділ переводив численні збірки на різні цілі місцеві і на скитальців в Європі в грошах, харчах одягу — і то все з задовільним вислідом.

В дні 31 грудня 1957 р. число членів виносить 124.

Ця всестороння й хосенна діяльність Управи Відділу найшла признання з боку членства Відділу і на Загальних Зборах в дні 28 грудня 1957 р. вибрано повною головою п. Олександра Кобасу і слідуєчий склад Відділу: панове О. Бандерський — місто-голова, Качмар — секретар, Тарнавський — касієр, Завицький — культ. освіт. референт, Петрик — організ. референт, Паньків і Стельмах — члени Управи.

Відділ у належний час використав нагоду і заснував Кредитову Кооперативу, яка дуже гарно розвивається і на кінці 1957 року виказала вже 192 членів із уділами в сумі \$ 85.029.

Як найближче завдання до сповнення поставила собі Управа Відділу придбання власного дому.

CHICAGO, Ill. — ШКАГО, Ілл.

До 1949 року існувало в Шкаго Т-во „Українська Громада“. По створенні Централі Т-ва „Самопоміч“ в Нью Йорку, Т-во „Українська Громада“ рішило зліквідуватися і заложити Т-во „Самопоміч“. Ініціаторами для створення Т-ва „Самопоміч“ були: Інж. Артимонович Антін, д-р Бараболяк Микола, Іван Семків, Мицяк Роман, Дацко Осип, Гавдью Василь, Хоркавий Дмитро, д-р Гладкий Петро, Омелян Плешкевич, Михайло Гарасим, Степан Куропась, Масник Григорій, Михайло Баран і Володмир Попадюк.

В червні 1949 р. відбулись Перші Основуючі Збори Т-ва „Самопоміч“ і на них вибрано Управу, яка на першому своєму засіданні в дні 18. червня 1949 р. уконституувалась так:

Д-р Степан Самбірський, голова, Роман Мицяк, заст. голови, Осип Дацко, секретар, інж. Степан Куропась, реф. суспільної опіки, Дмитро Хоркавий, фінансовий референт, Іван Михальцевич, проф., референт молоді, Іван Малюк, проф., культурно-освітній референт, д-р Марія Овчаренко, референт жіноцтва, Юрко Буксар, референт праці, Богдан Наконечний і Уляна Целевич — заступники.

Головною ціллю вибраної Управи а й слідуєчих Управ була опіка над прибуваючими імігрантами, підшукування для них мешкання і праці та організування культурно-освітніх імпрез. Робота була дуже тяжка і Управі її поконували.

Другим зчерги головою Т-ва „Самопоміч“ був покійний вже інж. Ілля Семянчук, вибраний Загальними Зборами при кінці лютого 1950 р. За його головування праця дуже оживилась і тоді організувались при Т-ві „Самопоміч“ такі секції: Учительська Громада, дуже діяльна секція до сьогодні, Лікарське То-

вариство, Студентська Громада, Секція Правників, Товариство Опіки над Дітворою, що пізніше прийняло назву Українське Американське Кооперативне Т-во „Самодопомога“ і є сьогодні власником Оселі й Споживчої Крамниці, Допомоговий Фонд, який дав підставу для створення Федеральної Кредитової Кооперативи, сьогодні вже мільйонної фінансової установи, Спортове Т-во „Лев“, Клуб Молоді, з якого при співпраці Учительської Громади організувало Курси Українознавства. Ще перед тим оформився Радіокомітет і година радіоаудіцій Т-ва „Самопоміч“. Черговими головами Т-ва „Самопоміч“ були: Інж. Антін Романюк, дир. Володмир Тимцюрак, Інж. Михайло Смітюх, Олекса Наконечний (дві каденції), інж. Антін Артимонович і проф. Павло Бабяк.

Діяльними членами Управи Т-ва „Самопоміч“, поза вже вичисленими, були також: Михайло Кришталь, Дмитро Німцлович, проф. Дмитро Дахнівський, Ераст Дзюбинський, проф. Микола Пасіка, Генрик Коваль, проф., інж. Володмир Левицький, проф. Іван Шандровський, Нестор Філіпович, довголітній і незаступимий секретар Т-ва, д-р Маркіян Терлецький, мгр. Марія Головата, від кількох років голова Суспільної Опіки, що веде її з подиву гідною посвятою, інж. Степан Яцура, мгр. Ілля Мула, д-р Роман Крупка, Роман Яценків, Микола Домашевський, Петро Гула, інж. Богдан Білинський, інж. Володмир Березан, Тарас Ліськевич, Осип Гаванський, Володмир Попадюк, проф. Іван Красник, Роман Луцик, проф. Мирон Стецев, Олександр Атановський, проф. Юлія Назаревич, Теодор Довбак, проф. Микола Зарицький, дир. Омелян Плешкевич, мгр. Мирослав Турянський, проф. Марія Куріца, Марія Кецала, проф. Наталія

ЧЛЕНИ УПРАВИ:

Зліва: Інсп. Василь Данилишин (У. Г.), Марія Кецяла (С.), Касіян Тучапський (бувчий голова У. Г.), Іванна Ліщинська (У. Г.), Павло Бабяк (голова Т-ва „Самопоміч“), Марія Куріца (С.), Др. Маркіян Терлецький (У. Г.). Стоять зліва до права: Мгр. Володимир Ліщинський (С.), Микола Зарицький (С.), Юрій Мізь (У. Г.), Нестор Філіпович (С.), Адам Антонович (голова У. Г.), Омелян Плешкевич (С.), Юрій Теодорович (У. Г.), Іван Михальцевич (У. Г.). Непрявні з Т-ва „Самопоміч“: Мгр. Марія Головата, мгр. Мирослав Турянський і Наталія Балицька.

Балицька, мгр. Володимир Ліщинський і багато інших з-поза Управи. В Учительській Громаді особливо були діяльні: проф. Адам Антонович, проф. Осип Левицький і інсп. Василь Данилишин. Головами Учительської Громади були: Павло Бабяк, Адам Антонович, д-р Маркіян Терлецький і Касіян Тучапський. З ініціативи Учительської Громади народився і виходить часопис „Українське Життя“. В радіогодині віддавала свою жертвенну працю Рома Турянська.

Душею відділу Суспільної Опіки Т-ва „Самопоміч“ від кількох останніх років є п. Катерина Гульчій, роджена вже тут в Америці, яка кожної п'ятниці посвячує кількохгодинні вечори для суспільних потреб нашої громади. Її тут знають усі і ледви чи знайдеться хто з новоприбулих, що не скористав би з її поради чи навіть грошової допомоги. Треба дійсно подивляти з яким спокоєм, розумом й щирим серцем вона посвячує свій дорогий час і труд зовсім безкорисно для найбільш потребуючих. Це ж її головні стараннями виготовлено 700 ашурансів на спровадження нових емігрантів. А скільки усних і письмових ін-

тервенцій по різних урядах і суспільних американських установах, в еміграційному уряді, листовні інтервенції в американських консулятах у Німеччині, Австрії, Бельгії, Англії, Франції та інших. При її допомозі виклопотано для 115 осіб старечі ренти. Для 23-ох осіб вистаранося допомогу з міських установ. Чинні члени Відділу Суспільної Опіки відвідували важко хворих в лікарнях і приватних домах, приміщували їх безплатно в міських лікарнях, виготовляли аплікації на горожанські папери і т. п.

Старанням Управи Т-ва „Самопоміч“ зібрано на 4.000.— каре пакетів для залишенців, переводжувано збірки на допомогу залишеним братам в Європі, для хворих і сиріт та немічних старших осіб. Для вбогої дітвори тут щорічно уділюється стипендії на відпочинкову Оселю в Раундлейку. Т-во „Самопоміч“ переняло утримання одного учня в школі о. о. Василян в Бразилії і спонзорство дитячого садка в Німеччині. Час до часу давало також для членів „Живу Газету“, вечорниці, Просфору і т. п., з яких дохід йшов у підмогу залишенцям. Влаштовано теж „Свято По-

дяки" в доказ вдячності нової іміграції для давної і своїх спонзорів, що не жаліли труду і грошей на спровадження залишенців. З ініціативи Т-ва „Самопоміч" повстала теж громадська установа „Голос України", що тепер вже кожноденно на хвилях етеру служить Українській Громаді своїми цінними радіо-аудіціями. Ряд повноцінних рефератів, свят і академій влаштувала і даліше приготує невпинна і дуже жива секція Т-ва „Самопоміч" Учительська Громада, яких душею є невтомний проф. Адам Антонович.

Подаючи цей короткий огляд праці Відділу Т-ва „Самопоміч" в Шікаго хочемо підкреслити, що цей огляд аж ніяк не вичерпує многогранної праці Т-ва. Вона дала життя всім місцевим організаціям, вона вчила жити нових імігрантів, служила їм радою, підшукувала для них працю і мешкання, часто служила грошевою допомогою, вона радувалась їхніми успіхами і боліла їх невдачами. Вона сьогодні складає цирку подяку всім тим, які помагали їй вести важку і не все вдячну працю. Бо на своєму шляху вона й знала прикроція, які не минають її ще й сьогодні.

Тому звертаємось до всіх членів Української Громади. Станьмо всі членами Т-ва „Самопоміч" і своїми малими датками допоможемо йому нести обов'язок допомоги нашим рідним, найбільше допомоги потребуючим. Членська вкладка тільки 3 долари на рік або 25 центів місячно. Її можна вплачувати поштою на ч. конта 112, на адресу Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч", що міститься тепер у власному домі при 2351 Вест Чікаго Аве. і там має також своє приміщення Т-во „Самопоміч". Доложимо всіх старань, щоби збільшити допомогу нашим хворим і опущеним братам на чужині, нашим сиротам, нашій бідній і опущеній дітворі, які дивляться на нас і простягають до нас свої вихуділі руки благаючи рятунок. Даймо їм надію і віру в порятунок. Помагаймо нашим інвалідам, які в обороні нас всіх та в обороні нашого Найвищого Ідеалу стратили здоров'я. Відкриймо своє серце для голодних, неолітих, калік і хворих, а Всевишній всіх нас за це в сотеро нагородить.

Управа Т-ва „Самопоміч"
Відділ в Шікаго

CLEVELAND, Ohio — КЛІВЛЕНД, Огайо

На перших організаційних сходах 8 червня 1955 р. вибрано організаційний комітет і цей мав перше засідання 23 вересня 1955. Склад організаційного комітету: Ред. Іван Ставничий, інж. Михайло Хроновят, інж. Євген Тарнавський, інж. Михайло Курах і Василь Камінський. Основуючі Загальні Збори відбулися 15 жовтня 1955. Вибрано слідуочу управу: Інж. Михайло Хроновят, інж. Антін Рошаківський, інж. Михайло Курах, інж. Богдан Стрийський, мгр Адам Вовк, мгр Роман Цегельський, інж. Іван Стрілець, інж. Тарас Козбур, Василь Падалка і Роман Стахур.

На Загальних Зборах 1 січня 1957 р. вибрано управу на біжучий рік в складі: Інж. Євген Тарнавський, д-р Степан Небеш, мгр Роман Цегельський, інж. Антін Рошаківський, д-р Ярослав Сушків, Богдан Стрийський, Іван Стрілець, Василь Падалка, Лев Островський і Мирослав Іванюшин.

В р.р. 1956 і 1957 переведено збірки (листи) на

потребуючих в Європі хворих, калік, вдів та сиріт.

В другій половині 1955 р. переведено Кер-пакетову акцію для Німеччини: 321 поіменних і 19 безіменних — разом 340 Кер-пакетів. УМХС у Мюнхені не доручила Кер-пакетів згідно з волею жертводавців — тому багато жертводавців напастували управу Відділу, а один навіть грозив судом. У висліді цього в'язалася спірна переписка Управи Відділу з Головною Управою в Нью Йорку, яка не була в силі повернути місцевій Управі довіря серед жертводавців і направити цю моральну шкоду. Через те ніхто не має підваги забратися до нової Кер-пакетової акції, щоби не збирати від жертводавців „теплих епітетів".

При кінці 1956 р. одержано стейтовий чартер на кредитову кооперативу при „Самопоміч" і вона почала своє існування 1 січня 1957 р.

Е. Тарнавський
голова

Мирослав Іванюшин
секретар

SONOES, N. Y. — КОГОВЗ, Н. И.

(на підставі актів Головної Управи)

Відділ заложено 4 грудня 1949 р. Ініціаторами заложення Відділу і першими членами керівних органів Відділу були панове: Ю. Бачинський, Б. Береза, В. Бунецький, М. Винничок, І. Гаврилів, Д-р А. Гаврилюк, Р. Галькевич, І. Гузар, М. Кухар, Р. Мацюк, О. Омелінський, Р. Ракочий, В. Савків, П. Хома.

На початку Відділ розгорнув похвальну діяльність. Започатковано радіопередачі українською мовою з висильні в Олбані, улаштовано декілька вдалих ім-

през, як пр. ширші сходи присвячені пам'яті митроп. Шептицького, доповідь про Шашкевича, Шевченківський концерт, Маланчин Вечір. Переведено успішно збірки на різні цілі і придбано передплатників для „Нового Світу". Спортова дружина „Самопоміч" брала участь у відбиванкових змаганнях з місцевою молоддю, виграно шаховий турнір і т. д.

Відділ мав на початку 49 членів, однак, після ліквідації великих промислових підприємств в Коговз, більша частина наших членів виїхала з Коговз. В

1955 році осталося всього 15 членів і ніхто з них не хотів входити до Управи Відділу. Тому на Надзвичайних Загальних Зборах, в дні 30 квітня 1955 року, постановлено зліквідувати Відділ, що й переведено згідно з постановами статуту. Посліднім головою

Відділу, вибраним на Загальних Зборах дня 31 січня 1954 р. був п. Василь Франко, а секретарем п. О. Омецінський, з котрим Головна Управа і далше утримує зв'язок.

DETROIT, Mich. — ДІТРОЙТ, Міч.

Заходами активніших членів нової української еміграції, яка прибула до ЗДА після закінчення другої світової війни, засновано в Дітройті 1-го листопада 1948 р. Відділ Об'єднання Українців в Америці „Самопоміч“ з метою допомагати новій українській еміграції, яка по важких воєнних злиднях була примушена покинути Рідний Край та шукати захисту в різних країнах світу. Допомогова акція Відділу „Са-

мопоміч“ в Дітройті для нової еміграції йшла голов-но в таких напрямках:

1. Грошева допомога, придбання приміщень і праці для новоприбулих до Дітройту.
2. улаштування різного роду імпрез для придбання допомогових фондів для нової еміграції в Дітройті і Стейті Мішиген та для залишенців в Європі.
3. грошева допомога для Злученого Українського

ЧЛЕНИ УПРАВИ:

Сидять від ліва: Йосиф Крупка — секретар, о. Ярослав Княгиницький — суспільна опіка, Др. Олександр Марітчак — голова, Емілія Запорожець — другий заступник голови і зв'язки з амер. установ., Іван Білоус — голова контрольної комісії. Стоять: Василь Білинський — член дирекції, Роман Дацко — перший заступник голови і організаційний референт, інж. Роман Крохмалюк — член контр. комісії, проф. П. Гайда — член тов. суду, інж. Данило Березовський — член контр. ком. і Іван Кульчицький — фінансовий референт. Неприсутні: о. Олександр Биковець — член сусп. опіки, Др. Михайло Дужий і Др. Володимир Чавс — члени тов. суду.

Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК-у), Української Санітарно-Харитативної Служби в Мюнхені та залишенців в Європі.

4. збірки одягу й харчів на допомогу українським залишенцям,

5. співпраця з Міжнародним Інститутом у Дітройті в допомогних справах та участь Відділу в імпрезах, улаштованих згаданим Інститутом,

6. діяльність на культурному полі, а саме: влаштування кількох театральних вистав, доповідей на культурно-освітні теми, загально громадських імпрез для спопуляризування української справи та заснування Школи Українознавства в Дітройті.

7. спозорування й співпраця в заснуванні Української Кредитової Спілки „Самопоміч“ в Дітройті.

З поданих вище досягнень Відділу „Самопоміч“ в Дітройті належить відмітити заснування Української Доповняючої Школи Українознавства, яка розвинулася в поважну культурно-освітню установу і якої фреквенція дійшла в шкільному році 1956/1957 до числа 450 учнів. Школа Українознавства стала поважним чинником у вихованні нашої молоді і належить побажати, щоби всі батьки зрозуміли вагу цієї школи.

Дальшим важливим досягненням Відділу „Самопоміч“ в Дітройті є спозорування й співпраця в заснуванні Української Кредитової Спілки „Самопо-

міч“ в Дітройті у сполуці з Т-вом Українських Інженерів, Українським Лікарським Т-вом і Об'єднанням б. Вояків Українців в Америці. Кредитова Кооператива „Самопоміч“ у Дітройті з'єднала собі повне довіря нашого громадянства і виросла протягом 5-ох літ на сильну фінансову інституцію, якої членські вкладки перейшли в 1957 р. один мільйон доларів.

Подані інформації подають тільки в загальних зарисах дані про діяльність Відділу, але з наведених звідомлень виходить, що Дітройтський Відділ „Самопоміч“ сповняє важливу працю в організованім житті Метрополі Дітройту та заслуговує на дальшу підтримку його діяльності, яка в останньому часі зосередилася на допомогово-харитативнім відтинку.

Нова Управа Відділу Об'єднання Українців в Америці „Самопоміч“ в Дітройті, вибрана на Загальних Зборах Відділу 19 січня 1958 р. представляється ось як:

Голова: Д-р Олександр Марітчак, 1-ий заступник голови: Роман Дацко, 2. заст. голови: п. Емілія Запорожець, Суспільна Опіка: о. Ярослав Княгиницький і о. Олександр Биковець, фінансовий референт: Іван Кульчицький, Контрольна Комісія: дир. Іван Білоус, інж. Данило Березовський і інж. Роман Крохмалюк, Товариський Суд: Д-р Михайло Дужий, Д-р Володимир Чавс і про. П. Гайда.

Подає: Д-р Ол. Марітчак

ELIZABET, N. J. — ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж.

(ЗА 8 РОКІВ ЙОГО ІСНУВАННЯ)

Відділ О. У. А. „Самопоміч“ в Елизабет основано 1-го жовтня 1949 р. на Установчих Загальних Зборах в присутності делегата Централі з Нью Йорку п. інж. Петра Красноноса, в присутності 35-ох громадян, які згодом підписали членські заяви і вибрали керівні органи Відділу в ось якому складі:

Управа Відділу:

1. голова: Мiron Пінковський, 2. заст. голови: проф. Михайло Васьків, 3. секретар і орг. референт: Богдан Креховецький, 4. фінансово господ. референт: Василь Гнатюк, 5. культ. освітній референт: інж. Нестор Пінковський, 6. референт суспільної опіки: Олександр Литвин, 7. вільні члени: Павлина Гнатюк, Михайло Качмар.

Контрольна Комісія:

1. голова: о. Ілля Гаврилишин, 2. члени: Володимир Яворський, Володимир Дучмінський.

Товариський Суд:

1. голова: Д-р Вінкентій Шандор, 2. члени: Володимир Макари, Константін Зелінка.

На першому засіданні Управи помічено широкий плян праці Відділу та приступлено до роботи. Спочатку праця Відділу проходила в допомозі членам і їхнім родинам. Незнання мови, брак відповідного мешкання і праці, полишення рідні в Європі і бажання спровадити їх до Америки, загалом різного роду

труднощі і нові складні обставини серед яких знайшлися новоприбулі, спонукали Відділ до негайної акції. Найважливішою проблемою Управи Відділу було підшукування мешкань і праці для новоприбулих, дальше спроваджування своїх родин, кривних і знайомих, виповнювання „ашурансів“, шукання за спонзорами, допомога у виповнюванні річних звітів до Вашингтону, зміни адрес і інші.

Згодом розвинено ширшу допомогово-харитативну, інформаційну, культурно-освітню, громадсько-суспільну і організаційну працю.

Одною з найбільше пекучих справ було придбання домівки на сходини членів і на засідання Управи. Цю справу вдалося нам скоро розв'язати, увійшовши в контакт з місцевими організаціями старших імігрантів. У висліді наполегливих старань Управа Відділу одержала приміщення в Українському Народному Домі безплатно і цією домівкою покористувалась до недавна.

Маючи на увазі плекання рідної традиції на чужині та ідею національно-політичної боротьби за визволення поневоленої Батьківщини. Відділ уряджував різного роду імпрези і національні свята.

І так влаштовувано:

1. Академію в пам'ять героїв Базару.
2. Академію в роковини смерти митр. А. Шептицького.

3. Відзначення пам'яті С. Петлюри і Е. Коновальця.
4. Святочні сходи з рефератом з приводу трагічної смерті головного отамана УПА ген. Т. Чупринки.

5. Академію в Роковини 22-го січня — проголошення Самостійності і Соборності Українських Земель.

6. Допомога і активна участь в уряджуванні Листопадових і Шевченківських Академій, які спонзорували Український Центральний Комітет в Елизабет.

7. Участь Відділу в Маніфестаціях в Нью Йорку і Ньюарку проти переслідування нашого народу Москвою.

8. Урядження „Андріївських Вечорів“ з певною мистецькою програмою.

9. Постановлення на сцені декількох п'єс і „Вертепів“ з нагоди Різдвяних свят.

10. Уряджено цикл рефератів з різних ділянок нашого життя.

11. Уряджувало майже щороку забави і чайні вечори для своїх членів і запрошених гостей.

З більших досягнень Відділу було оснування власної читальні. Цій справі присвячено багато засідань і доложено багато праці. Замовлено цілий ряд журналів і часописів, придбано доміно, шахи і інші гри.

Святочне відкриття було получене з мистецькою програмою. Читальня містилася в приміщенні Українського Народного Дому, була відчинена 3 рази в тиждень і дуже гарно просперувала. З часом одна зацікавленість членів почало слабнути і діяльність читальні припинено.

При Відділі зорганізовано „Аматорський Гурток“, який дав декілька вистав.

Вдалося нам теж створити і зорганізувати мішаний хор з новоприбулих (около 25 осіб). Хором проводив п. Р. Левицький і він співав кожної неділі в церкві на тзв. 12-тці і брав живу участь в національних святах і академіях.

Наш Відділ влаштував курси української мови, які відбувалися в приміщенні церковної залі кожної суботи від 4-ої год. вечером. Курсами проводили проф. Михайло Васьків і учителька п. С. Когут.

Щоб оживити діяльність нашого Відділу створено також і бібліотеку, яка нараховувала біля 350 книжок. Бібліотека була відчинена 2 рази в тиждень і мала свого бібліотекаря.

Уряджено ряд рефератів і доповідей на актуальні теми. Доповіді відбувалися кожної останньої суботи місяця на ширших сходах членів.

Деякі з них заслуговують на спеціальну увагу, як реферат про С. Петлюру і Е. Коновальця. „Медицина на шляху історичного розвитку“. „Атомової бомба і охорона перед нею“. „Про філіателістику взагалі і українську зокрема“.

Наш Відділ співпрацював з місцевими українськими організаціями: Українським Центральним Комітетом,

Українським Народним Домом і Спортовим Товариством „Січ“, та був членом УККА і ЗУАДКУ.

З рамени Відділу переведено цілий ряд збірок на народні, культурно-освітні та харитативні цілі, на У. С. Х. С. в Мюнхені, Українських Інвалідів, Український Вільний Університет в Мюнхені, „Писанку“, на „Ялинку“ на залишенців в Європі, на Український Народний Фонд. Рік-річно перепроводжувало тзв. „Коляду“ на цілі УККА і ЗУАДК-у. Відділ перевів 3 великі збірки в одягу і взуття, які вислано до Європи для залишенців.

Наш Відділ невеликий: від 35 членів-основників доходив до 71 членів. Сходи членів відбувалися майже кожного місяця, хоч фреквенція на сходах була часами слабенька. Зате засідання Управи відбувалися два рази в місяць. На засіданнях обговорювано різні актуальні теми і організаційні справи.

Назагал наш Відділ жив досить активним життям, хоч були і недовідання. Відділ переходив теж і поважну кризу, де його діяльність значно послабла, а навіть був час, що йому грозила самоликвідація.

Одною з від'ємних сторінок Відділу було те, що нам не вдалося створити кредитово-щадничої Кооперативи, хоч цій справі Відділ присвятив дуже багато уваги. В тій справі була скликана нарада представників з поблизу Відділів в Елизабет, на яких був представник Централі інж. Р. Раковський, але, на жаль, і досі такої кооперативи не вдалося нам створити. *)

Хоч наш Відділ гарно розвивався і міг похвалитися гарними успіхами, його діяльність в останніх роках зовсім послабла. Байдужість й інерція більшої частини членів Відділу „Самопоміч“ в нашій громаді, брак найменшої охоти загалом до суспільно-громадської праці, брак зацікавлення справами Відділу, неплачення членських вкладок, неприходження на сходи до того, що діяльність Відділу припинено. Треба лише трохи доброї волі і охоти, а діяльність товариства можна відновити і зробити ще не одну корисну роботу для добра своїх членів, громади і для справи нашої поневоленої Батьківщини.

*) Головою товариства майже весь час його діяльності був М. Пінковський. Хвилево лише був головою ред. М. Заdereцький, а згодом дир. В. Яворський.

До найбільше активних членів Товариства належали:

о. Ілля Гаврилишин, мгр Володимир Кривокульський, дир. Володимир Яворський, інж. Нестор Пінковський, проф. Михайло Васьків, д-р Вінцентій Шандор, ред. Михайло Заdereцький, д-р В. Кальба, д-р Юліян Мовчан, Мих. Хитра, Богдан Креховецький, Микола Бутович, Володимир Квас, Іван Солтвський, Євген Волусичик, Іван Іваник.

GRAND RAPIDS, Mich. — ГРЕНД РЕПІДС, Міш.

(на підставі актів Головної Управи)

Основуючі Загальні Збори відбулись 25 березня 1951 р. До першої Управи Відділу вибрано панів: д-р Роман Верес — голова, Ярослав Богач — секретар, Іван Богач — фінан. референт, Мгр. Роман Снилик — культурно освіт. референт. Відділ заложено при співучасті 16 членів. Зі звідомлення за час 25 березня 1951 по 31 березня 1952 довідуємося, що в цьому першому році існування Відділу, якого душею був д-р Р. Верес. Управа Відділу проявила доволі оживлену діяльність. Відділ виконував функції Відділу УКК і займався збіркою датків на Народний Фонд, улаштував дві доповіді, вів для молоді курс історії України, започатковано творення бібліотеки, хор виступав з великим успіхом на концерті Федерації Американських Учителів, улаштовано концерти-академії в честь Т. Шевченка, Г. Отамана С. Петлюри і полк. Н. Коновальця.

Особливо відзначився Відділ своїми збірками на скитальців в Європі — готівкою, одягами та харчами.

В місцевій міській бібліотеці уряджено виставку українського мистецтва, українських поштових марок та банкнотів, ордерів і відзнак. Молодь в народній поші виступала на маніфестації Crusade for Freedom.

Але вже в тому першому році існування Управа Відділу стрінулася з великою перепорою в своїй діяльності. Численні громадяни, хоч брали участь в імпрезах Відділу, відмовлялись вступати в члени Відділу з приводу несовісно поширюваної чутки, що Головна Управа є під впливом вузькопартійних, чи навіть односторонно конфесійних тенденцій.

Відділ вдержався коротко, бо тільки в сезоні 1951-52 рр. В звіті з діяльності Відділу з дати 31 грудня 1952 зазначено, що Відділ „перестав проявляти діяльність“.

Д-р Роман Верес, однак, не відмовляється від співпраці і при переводженні різних збірок Головна Управа вважає його довіреною особою, з якою остає в постійному контакті.

HARTFORD, Conn. — ГАРТФОРД, Конн.

ЧЛЕНИ ПЕРШОЇ УПРАВИ. ВИБРАНІ ДНЯ 4. СІЧНЯ 1956 Р.

Зліва до права: Григорій Сович — голова контр. комісії, Теодор Гаврилук — член контр. комісії, Михайло Мельник — реф. сусп. опіки, інж. Віра Гаврилів — містоголова, інж. Михайло Панаший — голова, Михайло Кузьма — організатор, Дмитро Близнюк — член Управи.

Ініціатором зорганізування Відділу „Самопоміч“ в Гартфорді був представник ЗУАДК-у і фінансовий секретар 12 Відділу УНСоюзу — Михайло Кузьма.

Коли переселенний закон став діяти в році 1954, Михайло Кузьма зголосив в другій половині 1954 року своє бажання співпрацювати з ЗУАДКомітетом.

Щоби поінформувати громадян про таку важну справу, як переселення, і заохотити їх до масового підписування ашурансів, скликав на день 2 жовтня 1955 року до Гартфорду віче, на яке крім місцевих громадян явилися також запрошені делегати із сусідніх місцевостей і від Стейтової Організації та Філії УКК з Нью Гейвен. Вище названий вирішив виготовити скільки лише зможе ашурансів, щоби збільшити українську громаду Гартфорду і околиці, щоби могли легше і певніше зорганізувати Відділ „Самопоміч“, а вслід за цим Кредитову Кооперативу, як фінансову установу необхідно потрібну для нашого народу. Почавши з дня 23 жовтня по кінець 1955 за явилися 28 громадян в члени „Самопоміч“, які, як основники вибрали дня 4 січня 1956 року першу Управу в такому складі:

1. Інж. Михайло Панашій — Голова, 2. Інж. Віра Гаврилів — Містоголова, 3. П. Ярослав Тростянецький — Секретар, 4. П. Михайло Кузьма — Організаційний Реф., 5. П-і Іванна Гілевич — Культ.-освітний Реф., 6. П. Іван Великанович — Фін. і Госп. Реф., 7. П. Михайло Мельник — Реф. Сус. Опіки, 8. П. Дмитро Близнюк — Член Управи, 9. П. Іван Дидин — Член Управи, Контрольна Комісія: 1. П. Григорій Севич, 2. П. Володимир Василенко, 3. П. Теодор Гаврилюк.

Протягом двох літ Представник ЗУАДК-у виготовив 192 ашуранси, на які прибуло до Америки по-

над 50 родин і самітних імігрантів. Тридцять вісім родин прибули до Гартфорду, а самітні майже всі поїхали до інших місцевостей, але натомість до Гартфорду прибуло не менше імігрантів на ашуранси одержані від інших організацій. Отже гартфордська ромада збільшилася на більше, як 50 родин.

Завдяки цьому припливові, Управа Відділу „Самопоміч“ змогла об'єднати в 1956 році 123 члени і в той спосіб набула права одержати чартер на створення Кредитової Кооперативи (Юнії).

В цій справі відбулася вже конференція намічених кандидатів до Управи Кредитівки в Гартфорді. Голови Головної Управи „Самопоміч“ п. Ю. Ревая і секретаря нашого Відділу п. М. Кузьми з представником Федерального Бюро Кредитових Юній з Бостону п. Гратом і районним ревізором з Нью Брітен п. Вайтом.

Відділ „Самопоміч“ очікує чартеру від Головної Дирекції Федеральних Кредитових Юній в Вашингтоні.

Суспільна Опіка „Самопоміч“, яку очолював в році 1956 п. Михайло Мельник, а в році 1957 п. Роман Капій, в дуже великій мірі допомогла переводити переселення і влаштовувати нових імігрантів на мешкання і працю. Для кожної родини було заздалегідь приготоване мешкання і повне удержання на кілька днів. П'ять родин скористали в часі переселення з переходового мешкання (4 кімнати і кухня) вповні устаткованого. Всі працездатні імігранти одержали працю не пізніше до 3-ох днів, яку підшукували для них члени Суспільної Опіки, або знайомі друзі.

Зараз майже з кожної родини новоприбулих принайменше їхні батьки (батько і мати) стали членами Відділу „Самопоміч“ і 12 Відділу УНСоюзу.

Учасники збвви, яка відбулася дня 3. листопада 1956 р. для стрічі нових імігрантів з їхніми спонзорами.

Суспільна Опіка придбала в 1956 році фонд в висоті 220 доларів. Цей фонд розділила на підставі схвалення Управи Відділу „Самопоміч“ поміж батьків, які посилають своїх дітей до місцевої Української Школи. Батьки 5-ох дітей одержали 12 дол., 4-ох — 10 дол., 3-ох — 8 дол., 2-ох — 6 дол., однієї дитини — 4 долари.

3 листопада 1956 року представник ЗУАДК-у й Суспільна Опіка „Самопоміч“ влаштували забаву-стрічу нових іммігрантів з їхніми спонсорами. В часі забави при спільних столах засіли нові іммігранти побіч своїх спонзорів і тоді представник ЗУАДК-у і організатор Відділу „Самопоміч“ з'ясував велике значіння переселення наших залишенців до вільних країн, а головню до Америки, великі заслуги в цій справі нашої організації ЗУАДК-у і зокрема наших громадян-спонзорів, які допомогли представникові ЗУАДК-у виконувати таке благородне, гуманне і політичне діло і виголосив офіційно цирку подяку спонсорам в імені їхніх аплікантів і в імені власнім. Ця, радісна для всіх учасників хвиля залишиться на довго в серцях новопритулих і їхніх спонзорів.

З культурно-освітньої ділянки: Голова Відділу „Самопоміч“ п. Інж. Панашій виголосив в 1956 і 1957 роках серію рефератів на теми: 1. „Звичаї і традиції Українського Народу на Рідних Землях“ — зокрема подрібно і дуже точно з нагод Різдва Христового. 2. „Книжка і її вплив на людську культуру“. Після цього реферату були відзначені сумні роковини знищення нашої Греко-Католицької і Православної Церков на наших Рідних Землях. 3. „Трагічне (20) століття“, 4. Моральне виховання“, і 5. „Сумні політичні помилки“.

Майже щомісяця Управа Відділу видає обіжники, в яких подає вісті про найбільше актуальні справи, проголошує наші фірми, адреси наших підприємців, лікарів, проголошує наші імпрези, звіти з діяльності Управи „Самопоміч“ та поодиноких її референтів і подає всякі інформації з діяльності Централі.

При кінці 1957 року Управа нашого Відділу приєднала майже 70 передплатників в „Нового Світу“. В той спосіб стремить до цього, щоб якнайширші круги нашого громадянства освідомлювати про велике значіння організації „Самопоміч“ та її велику ідейну

Учасники Конференції в справі заснування Федеральної Кредитової Кооперативи, що відбулася 1 липня 1957 з представниками Федерального Бюра Кредитових Кооператив.

Сидять зліва: П. Вайт — районний ревізор Федер. Кредит. Юнії з Нью Брітен, Конн., Ю. Ревай — голова Головної Управи „Самопоміч“ з Нью Йорку, М. Кузьма — організатор, Джеймс Г. Гратто — репрезентант Федер. Бюра Кред. Юнії з Бостону, інж. Віра Гаврилів, Дентист Др. Володимир Гудз. Стоять зліва: Стефан Бойчук, Ник. Ференц, Ник. Червінський, Іван Селеман, Волод. Личкань, Петро Гаврилів і Волод. Василенко.

працю для пропагування і поширювання нашої Кооперативної, зокрема кредитової, яка в великій мірі починається до піднесення економічного стану і добробуту нашого народу.

В минулому році Суспільна Опіка нашого Відділу перевела Зеленосвяточну збірку, яка у висліді дала суму 51.50 дол.

Цю готівку переслали до Головної Управи в Нью-Йорку.

Друга Управа Відділу „Самопоміч“ в Гартфордлі вибрана на Загальних Зборах дня 3. лютого 1957 р. в такому складі:

1) Інж. Михайло Панашій, Голова, 2) Інж. Віра Гаврилів, Містоголова, 3) Михайло Кузьма, секретар і організатор, 4) п. Микола Червінський, фін. і госп. референт, 5) п. Роман Капій, реф. Суспільної Опіки, 6) п. Іван Близнюк і 7) п. Олександр Самчук — члени Управи.

Контрольна Комісія:

1) п. Григорій Савич, голова, 2) п. Олександр Кудин, і 3) п. Володимир Василенко — члени.

Безперечно, що і далі найбільше праці при організуванні і веденні Відділу докладає організатор і секретар Михайло Кузьма, але співпрацюють з ним доволі щиро і всі інші члени Управи.

Голова Відділу Інж. Панашій, не зважаючи ні на хочби які сильні морози, ні на жодні інші поважні перешкоди, все перший являється на зборах і на імпрезах, а своїми річевими і повчальними відчитами і рефератами в великій мірі підкріплює і поширює політичний світогляд серед членів нашого Відділу і пропагує конечність зберігання наших національних звичаїв та заховування наших рідних традицій.

Намічені кандидати до Управи Кредитівки, які радо зголосилися до співпраці, дають певну запорукку, що на своїх постах, які їх ждуть незадовога, всі свої сили і весь вільний час віддадуть для добра нашого народу і в користь наших національних інтересів взагалі.

JERSEY CITY, N. J. — ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж.

Дев'ять літ минає з часу, як група людей, бо заведи 26 осіб нової еміграції, зібралася в церковній галі гр.-кат. церкви св. Петра і Павла в Джерзі Сіті і дня 17 червня 1949 р. заснували Відділ „Самопоміч“.

До першої Управи вибрано: мгр. Гриневич Ярослав — голова, бл. п. д-р Княжинський Юрій — заступник голови, Гавур Ярослав — секретар, Фурка Олена, тепер зам. Смотрич — фінан.-господ. реф., Вох Петро — сусп. опіка і праця, Рауш Оксана — молодь і жіноцтво, Бук Андрій — культ.-освітній реф., Дзядів Іван і Зидик Осип — заступники, Контрольна комісія: Кейса Осип, Гавур Андрій, Кордуба Антоніна, Товар, суд: бл. п. д-р Княжинський Юрій, мгр. Гриневич Я., Бук А.

В місяці жовтні 1949 р. на Надзвичайних Заг. Зборах перевибрано Управу в такому складі: Бук А. — голова, Дзядів І. — містоголова, Гавур Я. — секретар, Фурка Олена — фінан., пані Дзядів Ст. — реф. жи. і молоді, Гусар Я., Гупаловський Б., Зидик Осип — члени Управи, Контрольна комісія: мгр. Степура Михайло, Кедринський О., Гавур А. Тов. суд: мгр. Гриневич Я., бл. п. д-р Княжинський Ю., Сохан В.

Доля перших імігрантів була незавидна. Нова країна, незнання мови, час легкої депресії, трудність знайдення праці, а ще більша у знайденні мешкання, були причинами, що зложились на заснування Тов. „Самопоміч“ у нашій громаді.

Завдяки позитивному ставленню і доброму серцю бл. п. о. декана Лотовича Володимира, церковна галія була першим приміщенням нової іміграції. Тут відбувалися щотижня засідання Управи, а що два тижні сходили члени. Мимо щоденної праці Управа

і члени (треба зазначити, що нові імігранти всі як один, були зорганізовані і творили одну родину) знаходять час і місце на громадську і культурну працю в громаді. Члени „Самопоміч“ вписувалися в члени „Нар. Дому“, тов. „Чорноморська Січ“, до відділів „Нар. Союзу“ і „Провидіння“ і спільно зі старшими братами імігрантами уряджували з повним моральним і матеріальним успіхом одну імпрезу за другою. Дохід з імпрез призначено на еміграційні і громадські потреби.

Згодом при Відділі „Самопоміч“ зав'язується Ама-торський Гурток, який ставить під ряд кілька вистав, дохід з тих вистав пішов всеціло на еміграційні потреби ЗУАДК, уділено першу грошеву підмогу новопривбуваючим, а відтак позички новопривбуваючим. Про те писали газети „Америка“ і „Свобода“.

Вквортці постала потреба власної домівки. На заплачення чиншу члени Відділу заробили гроші вечорами при пакуванні листів, 50 дол. Це дало можливість викупити при 128 Ессекс Стр. старий облертний склеп, який тоді дехто зі злобою чи кпинною назвав будою. Впродовж кількох вечорів цю рудеру приведено під проводом Зидик Осипа до можливого виду і за два тижні вона стала приміщенням і першим місцем за-мешкання новопривбуваючих.

З кінцем серпня і початком вересня 1949 р. виставлено велике число безіменних ашурансів і на них масово почали їхати нові імігранти. В нашій громаді постав переселенчий осередок в складі: М. Петришин, бл. п. О. Логин, пані Кулич, А. Бук, Я. Гриневич. В тому часі бідна домівка „Самопоміч“ стала переселенчим пунктом для тих наших імігрантів, яким забракло грошей на дорогу до фарми у Но.

Дакоті, Мериленді, чи Пенсилвенії. Кількома наворотами 2, 9, 7 родин, від кількох днів до пару тижнів а влітці 2 родини більше двох місяців мали там мешкання, бо тяжко було його знайти і з тої причини прийшлося домівку перегородити на двох: з-заду на мешкання, з-переду на сходинах для членів. В домівці вечорами було гамірно: реферати, курси англ. мови, проби вистав, святочні сходинах, як 1. Листопада, 22 Січня, Шевченка, тов. гутірки, маланчин вечір. Доходи з імпрез в 75% передано на переселенчий фонд. За почивом Філадельфії, члени „Самопоміч“ оподаткували себе одніодневним заробітком на переселенчий фонд, а зібрані гроші переслано до ЗУАДК.

В листопаді 1949 р. новоприбулі могли вже підписувати ашуранси і спроваджувати своїх кривних і знайомих з Європи. Управа повела велику акцію підписування ашурансів. Впродовж кількох тижнів виставлено Управою і членами „Самопоміч“ 129 ашурансів. Був випадок, що одна особа виставила 11 ашур. Ашуранси виставлено через Укр. Кат. Ком. у Стемфорді, через ЗУАДК і Інтернаціон. Комітет.

Число членів „Самопоміч“ зросло на 72 (70%), а з початком 1951 р. на 112. В домівці стало гамірно, дижури 2 рази в тижні, сходинах стають порадою, розрадою, підшукуванням місця праці і помешкання новоприбуваючих. Члени „Самопоміч“ творили одну родину. В той час не було в громаді підного нового

імігранта, який не був би членом „Самопоміч“. Крім роботи допомогової на місці (помешкання, праця, грошева допомога, позички), у січні 1950 р. Управа дістала перший раз листи від СХС з Німеччини для переведення збірки для інвалідів, хворих, вдів і сиріт. З того часу і по сьогодні „Самопоміч“ стає, можна сказати, спів-опікуном Укр. Черв. Хреста у Мюнхені.

На Різдво, 1950 р. пішли з колядою. В лютому 1950 р. п. Дзядів організував Дитячий Садок. У квітні 1950 р. настала зміна домівки на дешевшу (з 128 на 140 Ессекс Стр.). В той самий час настала легка депресія. Відділ занотував 12 членів без праці. У травні 1950 р.: виставлено „Чар однострою“ з великим матеріальним і моральним успіхом, уряджено мистецьку виставку в ІМКА з 9 іншими націон. групами та набуто фортепьян і машини до писання. В червні 1950 р. вибрано організац. комітет у складі: проф. А. Ващук, С. Максимяк, Я. Гусар для підготовки школи укрainознавства. Курси урохомлено в жовтні у церк. галі, а відтак перенесено на Фліт Стр. до Укр. Нар. Дому. Учащало 23 дітей. Учителі: А. Княжинська і Домчевська.

В серпні зорганізовано музичну школу: фортепьян — пані Дзядів, скрипка — проф. Цісик і проф. Полевський.

Управа Фед. Кред. Кооп. „Самопоміч“ в Джерзі Ситі 1956 р.

Розгорнено співпрацю з Об'єдн. Комітетом (Лист. свято, Шевченкові Роковини). В домівці „Самопоміч” зав'язується Пласт (сен. пластунка пані Домчевська) і ООЧСУ, які приміщуються безплатно у дом. „Самопоміч”.

У вересні 1950 р. заведено курси англійської мови (веде д-р Петришин). В листопаді того ж року відбулися 2. Загальні Збори. Нову Управу очолив проф. А. Ващук.

Заінтересування серед членів впадає. Не приходять на сходини і реферати. В 1951 р. організовано курси креслення (інж. Церкевич, місяць лютий-березень). В березні організовано в домівці „Самопоміч” СУМ (ООЧСУ і Пласт даліше приміщуються в домівці). В листопаді 3. Загальні Збори. Управу очолив д-р Я. Ляшевич.

Заінтересування до праці меншає. Праця роздрібнюється між ООЧСУ і СУМом. Великі залежності на членських вкладках. Тов. числить 120 членів. Весною 1952 р. постає Комітет для придбання власного дому для місц. товариств. Мале заінтересування і зрозуміння так важкої справи. Людям треба було звернути гроші.

На Загальних Збрах, в лютому 1953 р., обрано головою п. Андрія Бука. Опісля упорядковано членство. Звільнено 56 членів на їх бажання. Приєднано нових членів до 100. Оновлено реферати, товариські вечорі. Замість сходин висилано бюлетені-обіжники, заведено дижури в домівці, виготовлювано рапорти, горожанські папери і другі справи. Уряджено вистави. В квітні Пласт покидає домівку. „Самопоміч”, ООЧСУ і СУМ спільно рентували домівку, яку в жовтні змінено із 14 на 136 Ессекс Стр. Виконано різні акції. Грошева збірка для СХС, коляда на УКК, писанка на ЗУАДЖ, дві збірки одягу для СХС, збірка Нац. Датку для УККА. Співпраця з місц. товариствами і з відділом УККА в урядженні нац. свят (День українця, листопад, свято, Шевченка і т. п.). Організаційна, матеріальна і моральна підмога в ор-

ганізації Рідної Школи в громаді (всиднення приміщення в одній з публичних шкіл). Збільшено інвентар: образи, крісла. В лютому 1954 р. відбуто 5. Загальні Збори. Головою вибрано п. А. Бука. Членство зросло на 130. Реферати, тов. вечорі, обіжники-бюлетені викликають заінтересування у членів. Грошеві збірки, збірки одягу для СХС, імпрези, забави, вистави. 17 квітня основано кредит. кооперативу „Самопоміч”. У домівці сталі дижури. Виготовлення гор. паперів, податк. признань, рапортів, ашурансів, мало велике зацікавлення.

В 1955 році Управу „Самопоміч” очолив п. С. Максимяк. Даліше ведеться посилену акцію у збірці одягу і грошей для СХС у Мюнхені. Коляда для ЗУАДЖ. Видається спорадично бюлетені для членів та співпраця з УККА. В 1956 і 1957 рр. „Самопоміч” (очолює) веде п. мгр. Д. Притуляк. Праця у громаді даліше роздрібнюється між поодинокі товариства, а вслід за тим дається завважити певний застій в діяльності товариств, спеціально „Самопоміч”. Заряд „Самопоміч” співпрацює з тими товариствами, а спеціально з УККА.

СУМ і ООЧСУ піднімають окреме приміщення. В домівці „Самопоміч” приміщується кредитова кооператива і спільно платить чинш та Рідна Школа (безплатно). Кожного року переводяться грошеві збірки для СХС. Контакт з членами удержується при помочі доривочних обіжників, тим більше, що багато членів живе поза осідком товариства. Залежність в членських вкладках зростає. Зниження членської вкладки з 50 на 25 цент.

Кінець 1957 року провід тов. опинюється в руках п. інж. Б. Турко. Новообрана Управа постановила оживити діяльність товариства і вже перші місяці дають позитивні висліді. В першій мірі упорядковано членство і стягається залежні членські вкладки. Рішено змінити приміщення товариства та урядити живу газетку. Спільно зі зарядом Народного Дому, другими товариствами і цілою громадою будується новий На-

Андрієвський вечір Тов. „Самопоміч” дня 11. XII. 1954 в Джерзі Ситі.

Пакування і висилка одягу Відділом „Самопоміч” в Джерзі Ситі весною 1954 р. до СХС у Мюнхені. (По середині у светері бивший голова Товариства „Самопоміч” А. Бук.).

родний Дім, в якому знайдуть приміщення Рідна Школа і всі товариства громади, чим припиниться видавання неекономічного гроша на високі чинші по-одинокими товариствами.

Сама кредитівка набирає довір'я і громадськості, числить зараз поперх 350 членів і поперх 110 тисяч дол.

Під оглядом господарчим поволі, гарно і певно розвивається і дає запоруку в короткому часі стати поважною фінансово-економічною базою громади.

Підсумки: Праця і співпраця на терені громади на полі — націон, гром. — культурному. Праця харитативно-догомова на терені громади і для СХС (грішми, одягом, взуттям, харчами). Зібрано протягом перших 5 літ і переслано около 4 і пів тисяч

фунтів одягу, взуття і харчів, зібрано грошей на суму около 4.250 дол. і переслано до ЗУАДК, УККА, Укр. Католич. Комітету у Стемфорді і СХС у Мюнхені. Уділено грошевих підмог новоприїхавшим на суму 235 дол., позичок на суму 190 дол. Започаткована в 1954 році праця економічно-фінансова.

Пляни на будуче: Кредитова кооператива зміряє до того, щоби обслужити і заспокоїти господарчі і фінансові потреби своїх членів в Джерзі Ситі. Товариство „Самопоміч“ спільно з кред. кооперативою поставило собі за ціль стреміти до єдності-консолідації та співпраці в громаді на терені нац.-громадським, культурним, господарчим та політичним для добра української громади в Джерзі Ситі.

MILWAUKEE, Wis. — МИЛВОКІ, Віс.

(на підставі актів Головної Управи)

Установчі Загальні Збори Відділу відбулися 24 лютого 1952 р. при участі 45 осіб. Вибрано Управу Відділу в такому складі: полк. Константин Мандзенко — голова, Станислав Макар — місто-голова, Володимир Сори — секретар, Віктор Сабай — організ. реф., Микола Петренко — фінанс. господ. референт, полк. Йосиф Мандзенко — культ. освіт. референт, Володимир Пискір — референт молоді, Степан Тиндик — скарбник, член Управи Роман Іванець.

Д-ра Романа Стоцького, професора маркетського університету, обрано почесним членом Відділу.

Початкова діяльність Управи Відділу проявилась урядженням свят присвячених пам'яті Т. Шевченка, проф. Ізаака Мазепи, Тараса Чупринки; придбано

передплатників „Нового Світу“ та зібрано датки на пресовий фонд „Нового Світу“; переведено Зелено-святочну Збірку в 1952 р.; підготовано терен для заложення Кредитової Кооперативи і Споживчої Кооперативи та придбання Народнього Дому.

Та скоро, бо вже 18 жовтня 1952 р. настала криза в Управі Відділу „з причин місцевого характеру і нездорових явищ“ — як сказано у звіті Управи: зрезигнував голова Відділу п. К. Мандзенко, а 8 березня 1953 р. зрезигнував заст. голови (і з членства „Самопоміч“) інж. С. Макар. Головіцу Управу повідомлено, що пан В. Пискір буде репрезентувати Відділ, але всі інші листи до п. Пискіра залишилися без відповіді. Відділ перестав існувати.

MINNEAPOLIS, Min. — МІННЕАПОЛІС, Мін.

(на підставі актів Головної Управи)

За ініціативою п. дир. Михайла Демянчука, дня 21 лютого 1954 р. відбулись основуючі Загальні Збори Відділу при присутності 40 осіб. До першої Управи Відділу вибрано панів: Михайло Демянчук — голова, проф. Микола Бутовський — місто-голова, інж. Те-

одозій Любицький — секретар, мгр. Володимир Кос — організ. референт, Василь Кулик — фінанс. референт.

Діяльності Відділу не розвинено, а з переїздом п. дир. Демянчука до Філадельфії, припинилась дальша переписка. Відділ перестав існувати.

NEWARK, N. J. — НЮАРК, Н. Дж.

Із протоколів загальних річних зборів та з нарад Управи Відділу виходить, що основуючі збори Відділу „Самопоміч“ в Ньюарку відбулися 14 травня 1949 р. при співучасті 50 членів. Серед основників були, між іншими: бл. п. Дмитро Конюх, дир. Д. Кульчицький, проф. Бойко, п. Олена Гординська, проф. М. Цяпка, д-р П. Гайдучок, д-р О. Андрушків, др. О. Слоневський, п. В. Сигалів, мгр. Я. Яворський, п. Т. Кульчицький. Ініціатива оснування „Самопомі-

чі“ була фактично подиктована життєвими обставинами.

До Ньюарку приїжджало щораз більше родин нової еміграції з Європи, а у зв'язку з тим збільшувались різні турботи, як потреба помічі в перших днях перебування на новій землі, приміщення, підшукування праці тощо. Т. зв. „стара еміграція“ ставилася до скитальців, на загал. із симпатіями. Помагали в міру сил шукати праці, мешкання, давали хатню обстановку.

одіж і т. п. Тут треба згадати таких людей: бл. п. Ігнат Кисіль — нотар, проф. Т. Каськів, п. Шкільний, п. Залепська, п. С. Воробець, п. А. Винник, Іван і Анна Настюки та багато інших, які не жаліли труду, щоб допомогти новоприбулим. „Українська Централь" при 180 Вілліам ст. в Ньюарку, що міститься у власному домі, стала на довгий час центром т. зв. „нової іміграції". Тут влаштовано переходовий нічліг, видавано харчі для ново-прибулих. Місцевий Відділ „Союзу Українок" влаштовував для ново-прибулих вечери та інформував їх про нові обставини життя. Можна про це більше писати, на жаль годі це зробити у рамках цієї статейки. Однак всім тим акціям допомоги ново-прибулим бракувало координуючого осередку.

*Теодор Олесницький,
довголітній урядовець Відділу
О. У. А. „Самопоміч" в Ньюарку,
Н. Дж.*

ЗУАДК привозив скитальців на землю Вашингтона, купував їм білет на залізницю „до місця призначення" і давав пару доларів „на початок". Але опісля ними мало цікавився. Звідси і зродилася думка оснувати само-допомогове товариство нової іміграції.

Оснований Відділ „Самопоміч" в Ньюарку в перших трьох роках згуртував майже всю нову іміграцію. Люди горнулися туди без огляду на привезені з Європи політичні переконання, можна сказати з життєвої потреби. Адже ж в статуті „Самопоміч" говорилося не тільки про само-допомогову акцію, але й про „інформування чужинців про Україну", отже ціль загально - українська. Багато членів думало, що того роду організація є необхідна, щоб не потонути нам безслідно у чужому морі.

При Відділі креовано посаду урядовця. Займали цей пост по черзі: бл. п. Д. Конюх, інж. Пленкан, п. Т. Олесницький (від 1953 р. досі). Урядовець Відділу провадив евіденцію ново-прибулих, вишукував помешкання, місце праці, інтервенював у потребі в місцевих державних чинників, був помічним при вповню-

ванні всяких формулярів, яких вимагав іміграційний уряд у Вашингтоні.

Для успішної допомоги в переселенні з Європи оснано при Відділі переселенчу секцію під проводом мгр. Я. Яворського. Вона перебрала весь тягар опіки над ново-прибулими. В пізніших роках вона приймала ново-прибулих, приготувляла заздалегідь помешкання, давала на перший місяць грошеву допомогу, збирала ашуранси і т. п. В справі ашурансів було декілька громадських віч-нарад в Ньюарку, на яких промовляли м. ін. д-р В. Галан та бл. п. В. Блавацький. Не згадувати вже про менші справи, як відвідування хворих по лікарнях, поміч грошева чи то у формі допомоги чи безпроцентової позички. Це належало до діяльності суспільної опіки (реф. пані А. Хома від 1950 досі).

Щоб допомогти ново-прибулим краще влаштуватися управа Відділу зорганізувала курс англійської мови (1950-1952), який вела п. Анна Гут, та креслярський курс.

Знаючи, в яких обставинах залишилися біженці в таборах в Європі, Відділ співпрацював з місцевим відділом Союзу Українок та місцевою „Марійською Дружиною Пань" у збірці одягів та харчів для пересилки в Європу. Зокрема переведено ряд грошевих збірок на потреби українських шкіл та української науки в Європі. Для цієї цілі влаштовано багато ім-през.

В культурно-освітньому секторі „Самопоміч" зорганізувала аматорський гурток (провідник п. В. Сигалів). Культ.-освітній референт (п. В. Сигалів, а від 1951 р. досі проф. Д. Горняткевич) дбав про влаштування доповідей на різні теми Чимало труду присвятила „Самопоміч" українзації місцевої цілоденної парохіяльної української школи, де релігії вчили по-англійськи, а українського, як предмету, тільки принагідно. І, хоча місцева парохіяльна українська школа ще й досі не стоїть на висоті свого завдання у вихованні в українському дусі, все ж завдяки ініціативі „Самопоміч" є значна поправа в порівнянні з тим, що було в 1949 р.

Управа подбала й про те, щоб діти незаможних батьків в часі літніх ферій могли хоч деякий час провести в літніх оселях. З жалем доводиться ствердити, що тільки Гол. Управа УРоб. Союзу пішла назустріч Управі Відділу.

В рр. 1954 до 1956 (голова інж. Б. Попович) управа Відділу плянувала заснування споживчої кооперативи в Ньюарку. Було кількадесяті нарад, зібрано 180 охочих членів, декляровано 220 уділів по 25.— дол. На жаль — сума деклярованих уділів на заснування споживчої кооперативи була замала. Тому реалізація цієї справи залишилася у стадії мрій.

У зв'язку із зростом кредитових кас „Самопоміч", управа в 1957 р. поробила заходи для заснування Кредитівки. В цій справі внесено прохання про призначення „чарту". Отікуємо прихильного поладження справи. На маргінесі кредитівок треба зазначити, що вже перед кількома роками Головна Упра-

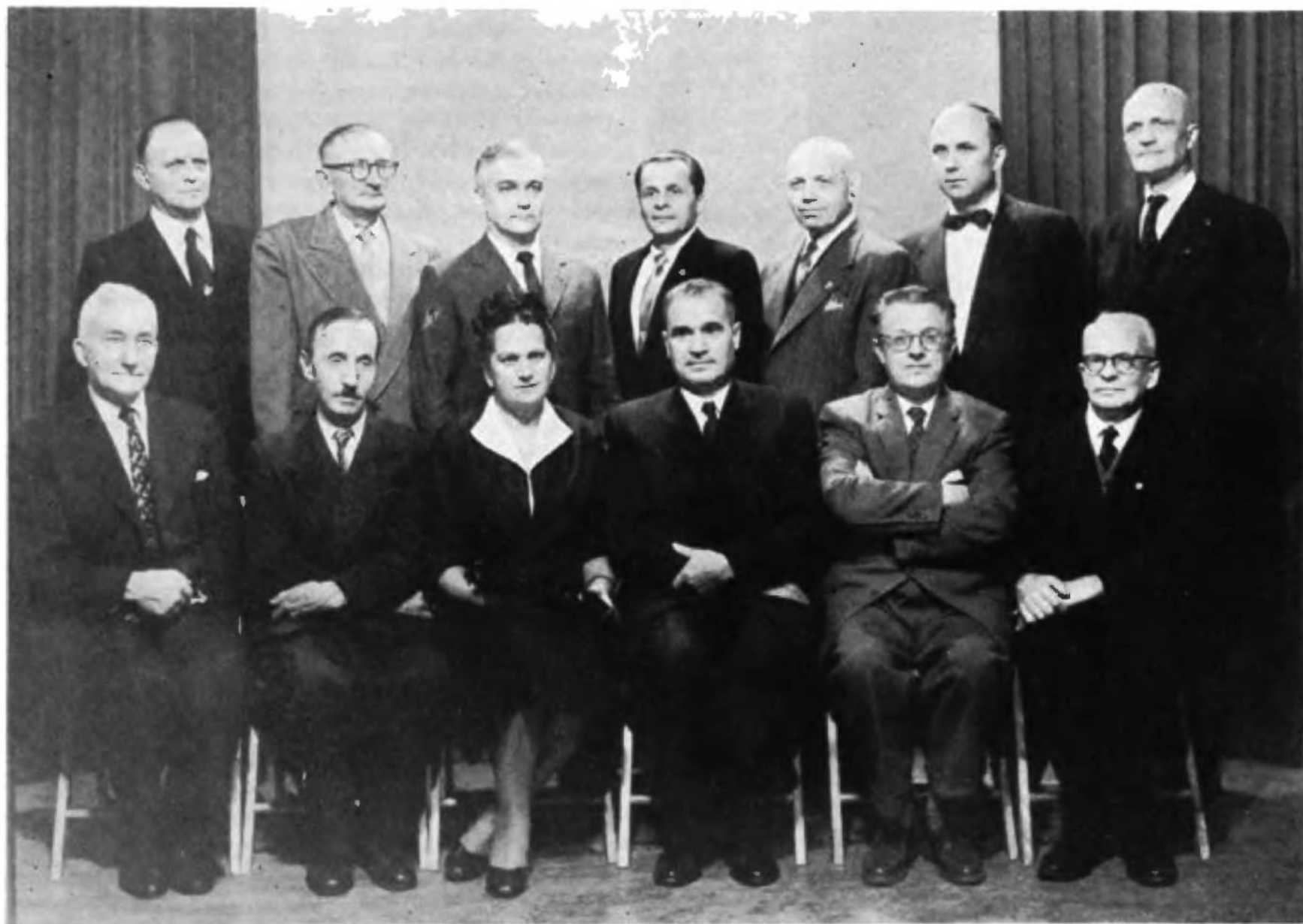
ва звертала Відділові в Ньюарку увагу на можливість оснування кредитівки. А був це час прихильнішої кон'юнктури. Урядові чинники не робили ніяких перешкод. Однак тоді управа Відділу руководилась фактом існування в Ньюарку Української Щадничо-Позичкової Каси в Українській Централі, мовляв „не годиться робити конкуренцію своїм“. Доводиться зазначити, що великий відсоток української іміграції складає свої ощадності не в українській, а в чужих банкових установах. Рівнож треба зазначити, що Українська Щадничо-Позичкова Каса в Українській Централі дає позички тільки у формі т. зв. моргеджів, або „до висоти вкладу в касі даного члена“. Хоча нині між членами „Самопомочі“ є чимало одиниць, що раді б мати кредитівку, бо вже і огляди „конкуренції“ відпали, — то саме тепер урядові чинники роблять перепони в заснуванні каси.

Врешті треба згадати і про мастковий стан Відділу.

За час від 1949 р. по серпень 1957 р. загальна сума в приходах була 19.835.— дол., з чого з членських вкладок 7.004.— дол., зі збірок 5.348.— дол., з імпрез 5.182.— дол. Розходи: загальна сума 18.796.— дол., з чого на допомоги видано 4.782.— дол., позички членам 902.— дол., видатки з імпрез 3.639.— дол., готівка в касі на серпень 1957 р. 1.040.— дол. Суми приходові і розходові подано в цілості.

Стан членства 1949 — 50 членів, 1950 — 228 членів, 1951 — 456 членів, 1956 — 186 членів.

Тут годиться згадати імена тих, що більше, чи менше труду присвятили у праці Відділу. Крім згаданих повище були: п. А. Хома, п. І. Левкович, п. Н. Стойко, п. С. Манько, п. О. Терлецька, мгр. Стецьків, мгр. А. Гординський, мгр. О. Олесницький, д-р Мацьків, д-р М. Гой, д-р В. Янів, бл. п. дир. Силлик, п. О. Лісевич, мгр. В. Качмар, мгр. В. Боровик, д-р Лев Голінатий, бл. п. д-р І. Турянський, бл. п. Осип

ЧЛЕНИ УПРАВИ:

Стоять зліва: Др. О. Слоневський — член Управи, М. Мосора — член Управи, А. Лісевич — секретар, В. Сизалів — контр. комісія, Василь Кузик — фін. реф., Др. О. Утриско — член суду. Сидять зліва: Т. Олесницький — член Управи й урядовець Відділу, Др. В. Бемко — голова, А. Хома — реф. сусп. опіки, Др. М. Гой — заст. голови, проф. др. О. Андрушків — член контр. комісії, проф. Д. Горняткевич — культ. ісв. реф. Нема на знімці: члена Управи Я. Яворського та імпрезової референтки І. Левкович, як також голови контр. комісії д-ра П. Богданського та членів суду д-ра В. Комаринського й д-ра Я. Голінатого.

Козар, д-р Я. Мендюк, потар М. Мосора, д-р С. Парубчак, інж. І. Сорочко, інж. М. Семанишин, mgr. Б. Геврия, п. Ковблянський, п. З. Питляр, інж. В. Дармохвал, інж. М. Томчук, д-р О. Утриско, д-р П. Богданський, п. Іващенко, ред. І. Панчак, д-р Р. Ричок, п. Б. Куриляк, д-р В. Комаринський, п. Б. Робак, п. В. Кузик, п. Фелінський, д-р В. Бемко, д-р Л. Бемко.

Рік-річно відбувалися нормальні річні збори, на яких бували делегати Гол. Управи Товариства, як Юліан Ревай, д-р Ю. Федикський, mgr. Р. Гуглевич, проф. М. Лисогір і ін. Бували бурхливі дебати, критики і т. п.

Згодом перестала напливати нова еміграція, ново-прибулі вже освоїлися з новими обставинами, перестали цікавитися „Самопоміччю“. В останніх роках загальні збори Відділу відбувалися „на годину пізніше“, без огляду на число приявних. Критики діяльності немає. Але немає також і людей, які хотіли б брати на себе провід в товаристві. До урядовця Відділу забігають тільки ті, що справді не знають англійської мови, а яким треба полагодити будьяку формальність в іміграційному уряді чи в уряді безробіття, або... треба допомоги. Оце в загальному дотеперішній терен праці.

На маргінесі цілого образу треба замітити, що тут і там чується нехіть до „Самопоміччя“, легковаження, мовляв „самі собі помагають“. Очевидно, це думки саме тих, що повинні нести відповідальність на будуче перед своїми нащадками. Маю на думці т. зв. середнє і молоде покоління. Та по правді борикаються у всіх відділах „Самопоміччя“ останні могікани — що вирости й набирали сил у Визвольних Змаганнях, яким віра у краще завтра і конечність „праці для народу“ звійшли у кість і кров. А як інакше виглядала б „Самопоміч“, коли б кожний „політичний емігрант“ присвятив для неї тільки одну годинку в тиждні!

Одна місцевість Ньюарк серед злиднів дня могла протягом 8 років зібрати близько 20 тисяч доларів та післати залишенцям в Європі 5 тисяч. А це все праця тільки десятка громадян — які до речі мінялися. А де ж прочі?

Правда, це праця муравлика, за яку тільки по смерті ставлять пам'ятники, та й то не все. Наш Відділ працював на маленькому відтинку великої ниви, яка лежить перед українською еміграційною громадою. Які ж наші завдання на будуче? Перший етап праці „Самопоміччя“ обіймав допомогу ново-прибулим влаштуватися на новій землі. Він скінчився із закінченням масової іміграції до ЗДА. Нове поле до праці відкривається на відтинку культурному і господарчому.

Слід подбати нашій громаді про приміщення — дім, який став би нашим культурним осередком. Де могли б відбуватись справді культурно-мистецькі імпрези, без акомпаніменту п'яних вигуків чи крикливої музики „плей бакси“ з поблизької бари. Це ж необхідне вже і з огляду на нашу dorостаючу молодь, яка слухає рефератів про Шевченка, чи 22 Січня часом під шум п'яних голосів.

Треба звернути увагу на факт, що велика частина нової еміграції прибула сюди у старшому віці і не мала змоги забезпечити себе на старість. Слід подбати про відповідний дім для старших віком осіб нашої громади. Слід теж звернути увагу на різні американські допомогові Інституції та уможливити нашим землякам користати із їх благ.

Зокрема пильну увагу треба звернути на розбудову наших загальноукраїнських господарчих інституцій. Пригадаймо собі, що українська кооперація в Галичині фінансувала майже все наше культурно-освітнє життя. На жаль тут, при існуванні наших таких інституцій — мільйонерів, наша культурна діяльність б'ється із фінансовими злиднями. Не говоримо вже про нашу пропагандивно-політичну діяльність, яка кульгає через брак фінансової бази.

Як уже згадано, Управа „Самопоміччя“ поробила заходи для заснування Кредитівки, щоб охоронити своїх членів від надмірно високих відсотків від консумпційних кредитів. Звернім увагу і на цей факт, що багато наших людей стало власниками авт, домів і парцель та що величезні суми, чи то титулом обезпечення, чи, як відсотки від позик-моргеджів, пливають до чужих інституцій. Додаймо до цього й те, що наші люди не визнаються як слід у тутешніх асекураційних методах та практиках і у конкретних випадках виходять зі стратою. Годі ж бо їм змагатися із цілою тічнею адвокатів, лікарів та агентів, якими диспонують асекураційні компанії, а які зводять суму за відшкодування іноді до смішно малої.

Зокрема доводиться ствердити, що при консумпційних кредитах та моргеджах неспроможність правильного виплачування рат, чи то наслідком недуги, чи смерті довжника, доводить до руїни цілі родини. Призадуматись над заснуванням наших асекураційних підприємств стає життєвою конечністю нашої громади.

От це й терен для нашої праці на будуче. Чи знайдуться серед нашої громади охочі для реалізації цих ідей? Це ж справді муравлика праця, до якої наш пересічний „політичний емігрант“ не ставиться з особливим ентузіазмом. Чи і до цієї праці мають взятися наші вмираючі могікани? А що буде опісля?..

Д-р Володимир Бемко

NEW HAVEN, Conn. — НЮ ГЕЙВЕН, Конн.

Тяжко було забратися до написання короткої історії Відділу „Самопомочі“ в Нью Гейвені. Бо, коли взяти до уваги, з яким запалом і задумами бралися ми, основники, до організування цього осередка, скільки енергії і праці вложено, скільки „овертаймів“ пророблено на паради, засідання, сходини, збори — а порівняти сьогоднішній стан, який є більше, чим мізерним, тоді ясно стає неохота писання такої „історії“ до ювілейного альманаху. Багато на такий стан зложилось причин, та не надто цікаво було б тут розводитися над тим.

Відділ „Самопомочі“ в Нью Гейвені оснований енергією, ініціативою і впевненістю малого гуртка людей. Настрої українського загалу в нашій Нью Гейвенській громаді були чомусь не надто прихильні творенню нової організації. Звичайно повторювані закиди були, що в нас і так забагато товариств, що немає місця на нові, що нам треба включитися в уже існуючі організації „старих“ емігрантів, а не творити чогось нового і розбивати нашу — і так не монолітну — громаду. Дальше були голоси, що тепер, тобто в 1952 р. уже запізно творити осередок „Самопоміч“, що це треба було робити на багато раніше. І таке інше й інше.

В такому стані громади важко було вяснити, що „Самопоміч“ не твориться, як якийсь конкурентний товариство до вже існуючих, що усі, досі існуючі, організації не зуміли задержати відпадання людей української крові від української громади і розпливання їх в чужому морю так, що і сліду із них не осталося. Таким прикладом міг би бути і Нью Гейвен, до якого вже з кінцем 19 століття приїхали українські емігранти а з яких українськості і сліду не осталося; навіть прізвища їхні зникли. Мабуть з фалшивого встиду і почуття меншевартості позміняли їх... Не помагало і вказування на те, що є ще багато ділянок, якими жадна з існуючих організацій не займається, а навіть не має їх в статуті. Обставини не були прихильними.

Однак завдяки наполегливій дії малого гуртка створено ініціативний комітет, а в слід за тим скликано основуючі збори на 7 червня 1952 р. Це і є дата народження Відділу в Нью Гейвені.

На зборах вибрано головою Д-ра Михайла Снігуровича, заст. голови — інж. Роцаковського, секр. — Нотара Даниловича.

В короткому часі по резігнації п. Даниловича пост секретаря зайняв Д-р Шевчук. Крім цього в управу входили: Дир. В. Шмата, Ярема Попель, Іван Попель, д-р Куйдич і другі.

Відділ почав з місця інтензивну працю в усіх напрямках. І вона почала приносити гарні успіхи. Група молодих аматорів Нью Гейвену дала під протекторатом „Самопомочі“ виставу „Степовий гість“, що дійсно з успіхом проходила в Нью Гейвені та дооколичних громадах, Ансонії і Гартфорді. Дано теж ряд доповідей на різні актуальні зв'язані із діяльністю „Самопомочі“ теми.

Доповідачі: Д-р М. Снігурович, інж. Роцаковський, І. Телюк, інж. Раковський з Централі „Самопомочі“ і другі.

Пороблено старання в напрямі оскування кредитівки. Але справа ця стрінулася з перепонами з боку американської централі Кредитових Кооператив, що вимагала на оскування такої кооперативи найменше 100 членів уділовців, яких ми — мимо найбільшого нашого зусилля — не змогли призбирати.

Ми поставили як засаду обов'язкову пренумерату органу „Самопомочі“ „Новий Світ“, для кожного члена нашого Відділу, щоби привчити членів читати власний журнал. Передплату стягано в той спосіб, що до кожнотисячної вкладки дочислювано 10 центів, які скарбник разом відсилав до адміністрації часопису.

Працювала теж ділянка Суспільної Опіки і вже в першому місяці існування нашого Відділу виплачено допомогу вдові нашого помершого члена. В час найбільшого розвитку досягнули ми число 75 членів, які на жаль зараз таки в перших місяцях показалися „паперовими“, а далі жадними.

Щоби правильно насвітлити ситуацію нашої громади, належить додати, що крім звичайних турбот, які має кожне наше еміграційне скупчення як незайнтересованія загалу громадськими справами, брак людей до праці в товариствах та їхніх проводах, неможливість скомплетування управи через абсентування в зборах, чи просто відмову взяти участь в управі, і т. проче — у нас ще існує наболіла і надзвичайно дразлива справа зміни календаря. Якось так склалося, що довкола Відділу „Самопомочі“ скупчилися переважно громадяни, що, вірні традиції своїх батьків, святкують за юліянським календарем. І, хоч наш Відділ із чисто тактичних причин не ангажувався в цю справу, все ж цей стан не сприяв розвиткові і ростові „Самопомочі“, як теж не сприяє і досі праці інших на цьому терені діючих організацій.

На добавок злого багато провідних громадян, основників „Самопомочі“ покинули з різних причин Нью Гейвен (не малу ролю грала тут справа незаспокоєння релігійних потреб) та що одним членом-основником на цей день, що ще залишився в Нью Гейвені, являється голова Відділу.

Віїхали: інж. Роцаковський, інж. Трешневський, Ярема Попель, Д-р Шевчук, Д-р Куйдич, інж. Раковський і другі. Крім цього Відділ поніс невіджаловану втрату із смертю передового громадянина, відомого кооперативного діяча на Західно-Українських Землях, директора Василя Шмати.

Членство меншало, так, що в короткому часі впало до 25, а тепер справді важко подати докладне число. На зборах важко було скомплетувати в такому стані управу. Піднеслися голоси ліквідації Відділу. Все таки вдалося створити провізорично управу хоч в зменшеному складі. На сьогодні склад управи такий: Голова

— Д-р М. Снігурович, секретар — Михайло Гусак, скарбник — Лев Марків.

Та навіть у таких несприятливих обставинах не перервано праці хоч і в мініятурному виді. І так минулого року організовано шаховий турнір за мистецтво українського Нью Гейвену. В турнірі взяли участь члени і не члени „Самопомчі“. На жаль, турніру не закінчено з причини неточности вписаних учасників.

Відділ щорічно займався Зеленосвяточною Збіркою, що в деяких роках, а це 1955 чи 1957 приносила гар-

ну суму на цю високошляхотну і потрібну ціль. Теж акція висилки КАРЕ пакетів потребуючим українцям в Німеччині і Австрії, набрала в Нью Гейвені масовости. Цю акцію переводив Відділ „Самопомчі“.

Безумовно, що наші осяги із вгорі наведених причин не великі, тому і цей звіт вдержаний в мольовому тоні, а все ж ми не здаємося і в 10-річчя „Самопомчі“ плянується поновити працю і в Нью Гейвені і це є кінцевий дуровий акорд.

Д-р М. Снігурович

NEW YORK, N. Y. — НЬО ЙОРК, Н. Й.

Ідея створення Т-ва „Самопоміч“ зродилася із щирого бажання застосувати практично християнську засаду про любов ближнього, з найшляхотніших альтруїстичних спонук, що ними були глибоко перейняті її основники. Це була перша організація українців, які після другої світової війни прибули до ЗДА.

Які ж були її початки? З початком 1947 р. зав'язався в Нью Йорку під проводом п. Марії Хомин організаційний Комітет. Він поставив собі за мету створити організацію, яка неслала би поміч прибуваючим до ЗДА землякам. Її створено на перших зборах 16 лютого 1947 р. під назвою: „Організація Самопомчі“ нової української еміграції.“ Тодішні настрої і сподівання, зв'язані з новою організацією, відчув о. Стефан Решетило ЧСВВ з Шікаго, який переслав загальним зборам таке письмо:

„Першим Загальним Зборам свіжих українських емігрантів на американській землі (на руки Вп. П. Докторової Марії Хомин). Високоповажані і Вельмишановні Пані і Панове, Славний З'їзде!

Вістка про перші організаційні збори нових українських емігрантів на Землі Вашингтона мене невимовно втішила. Вашим бажанням нести бездомним скитальцям організовану поміч і там за морем і по цім боці океану. Чудова ідея! Ніхто, мабуть, тут не розуміє так добре потреб безталанних скитальців, що втративши все, що їм було дороге, тиняються попід чужі пороги, мов виїняті зпід права злочинці, як саме ми — свіжі емігранти, що ще вчора переживали самі те, що нині приходить переносити нашим братам і сестрам. Тому ніхто інший не може взятися за організовану допомогую акцію з таким запалом, як ми. Очевидно, не самі, а рам'я об рам'я з українцями, які вже раніше жили на Американській Землі, Жалю дуже, що ізза недуги не можу взяти участі у Ваших спільних нарадах. Та серцем я з Вами і ніколи не буду відтягатися від чинної співпраці з Вами. Прошу у Господа Бога багато благословення і помічі на Вашу працю і всі Ваші святі заміри. Сам цілою душею і зі щирого серця Вам усім благословлю і що найкращих успіхів бажаю. Боже, Вам благослови і помагай! Витайте! Горі серця!! Шікаго, дня 14 лютого 1947. (підп.) о. Стефан Решетило чина св. Василія Вел., вічний скиталець“.

На цих зборах вибрано першу Головну Управу в такому складі: проф. П. Андрусів — голова, д-р В. Левицький — місто голова, В. Коваль — секретар, інж. П. Красноніс — скарбник, д-р П. Гладкий — член.

Вибрану Управу названо „Головною“, зобов'язуючи її цим до поширення своєї діяльності й на інші, більші скупчення нової української іміграції і до творення своїх Відділів. На ділі ж — ця Головна Управа виконувала функції Управи ньюйоркського Відділу аж до травня 1949 р., коли то вибрано окрему Управу Відділу в Нью Йорку під проводом дир. Григорія Лучанка з інж. П. Красноносом, як секретарем і проф. І. Паливодою, як культ. осв. рефер.

Перша Управа „Самопомчі“ скликала на день 29 червня 1947 р. членські сходи, на яких звітували про пророблену роботу Голова проф. Андрусів і скарбник інж. Красноніс. А 1 липня 1947 оголошено заклик до українського громадянства в ЗДА. В ньому з'ясовано необхідність повливання до життя цієї аполітичної, харитативної організації для несення допомоги новим імігрантам, яких на той день нараховувало біля 600 осіб.

„Самопоміч“ ставить собі за завдання:

- 1) Нести всебічну допомогу новоприбуваючим українцям імігрантам до Америки без різниці їхнього територіяльного походження, віросповідання та політичного переконання;
- 2) Наладнати взаємини між старою і новою українськими іміграціями в Америці;
- 3) Всебічно допомагати українській еміграції, котра перебуває поза межами Америки, в справах поліпшення її правного, морального і матеріяльного положення;
- 4) Допомогати українській еміграції в переселенських справах.

Так почала „Самопоміч“ свою повсякденну, муравлину, на зовні мало помітну, а однак таку корисну працю. Через цілий час свого існування змагається вона за максимальне виконання своїх завдань при мінімальній підтримці з боку тих, для кого вона працює.

До другої Головної Управи (і Управи ньюйоркського Відділу) „Самопомчі“ в 1948 р. входили:

Д-р В. Калина — голова, В. Баранецький — заступник гол., Д-р В. Пушкар — орг. реф., інж. П. Крас-

ноніс — секретар, дир. М. Кокольський — культ. осв. реф. і члени: Б. Крушельницький, Марія Бойчук, О. Бісик, Д-р В. Шандор. А в склад контрольної комісії увійшли пп. Головей, Д-р Макарушка і Д-р Осінчук.

На 1950 р. вибрано нову Управу Відділу, до якої увійшли: проф. Яловий — голова, проф. М. Лисогір — місто голова, І. Дубинець — секретар, проф. І. Паливода — культ. освіт. референт, інж. П. Красноніс — орган. реф., Д-р П. Григорович — сусп. опіка, Ю. Юзвяк — скарбник і І. Крамаренко — член.

Осіною того ж 1950 р. проф. Яловий виїхав з Нью Йорку, а головуство обняв проф. Лисогір, який працює на тому пості до сьогодні.

Робота йшла дуже тяжко, бо потреби були дуже великі, а засоби майже ніякі. До цього всі члени Управи були зайняті для прожитку незвичною для них фізичною працею, часто далеко поза Нью Йорком (нпр. сам голова). А все ж робота йшла. Із звіту голови на Заг. Зборах в лютому 1951 р. довідуємося, що організовано канцелярію Відділу, а при ній бюро підшукування праці і мешкань для прибуваючих у щораз більшому числі земляків. Товариство обслуговувало своїх членів порадами, виготовляло для них різні папери, організувало декілька доповідей і прогульок до місцевих музеїв. Відпоручинки „Самопоміч“ беруть активну участь у праці Комітету Об'єднаних Українських Організацій м. Нью Йорку. Референт

Сусп. Опіки доповідає, що помимо відряджування ЗУАДК-у звертатися до міського Уряду Сусп. Опіки по допомоги, бо це — мовляв — шкодить спровадженню до ЗДА скитальців, він таки пішов туди. Там заповнили його, що ніхто з новоприбулих на випадок непрацездатності не тільки не буде депортований, але ще й одержить допомогу, по яку треба звертатися до дільничевих відділів Сусп. Опіки. Один з членів Управи робив заходи в справі будови домів для членів Т-ва на кооперативних засадах. Але нагло вибухла корейська війна. Держава припинила видачу заліза та дерева на будову. Вся акція впала. Культ. освітній референт плянував поруч лекцій, доповідей і прогульок організувати фестиваль української культури, але на це не дозволили фінанси. Далі із звіту Голови Відділу проф. Лисогора і Голови Централі мін. Ю. Ревая довідуємося, що „Самопоміч“ все вела перед у збиранні і висилці ашурансів. І ЗУАДК і Католицька Акція стверджували, що вони і завдяки „Самопоміч“ можуть похвалитися такими досягненнями в спровадженні скитальців до ЗДА.

На доходи Товариства складалися вкладки від 278 членів і дуже рідко складані добровільні датки за випукування помешкання, чи праці. Крім цього зібрано невеличку суму, за яку закуплено 400 ф масла для хворих в Європі, а в останньому часі вислано \$400 на ялинку для дітей скитальців.

ЧЛЕНИ УПРАВИ:

Сидять зліва' мгр. В. Захарчук, Лідія Ластовецька, інж. Ол. Гладшовський, проф. Михайло Лисогір — голова, Марія Федішинова, бл. п. М. Комарницький, проф. Михайло Гавриленко. Стоять зліва: М. Клецьор, І. Василюшин, П. Бакочич, П. Червоняк, Б. Ластовецький, інж. Роман Раковський, М. Чопик.

На базі „Самопомочі“ творилися й інші організаційні клітини новоприбулих, які з часом підросли, усамостійнилися і... забули за свою матір.

Новообрана Управа забралася енергійно до праці. На своїх засіданнях обговорювала вона і вирішувала такі справи: розбудова бюро праці і мешканевого, підготовка фестивалю з нагоди 5-річчя нової української іміграції, справа придбання Українського Народного Дому в Нью Йорку, організація освітньо-шкільних курсів, відкриття щадничо-кредитової кооперативи, купна дому для дитячого садка і Курсів Українознавства, відзначення 20-ліття голоду в Україні, спільне віче „Самопомочі“ з ЗУАДК-ом, членство і праця новоприбулих у братських забезпечених організаціях, організування „живої газети“, урухомлення бібліотеки і багато інших.

Багато шуму наробила була справа фонду „Free Russia“. Цей фонд одержав гроші з Фондації Форда на допомогу новоприбулим, які походять з теренів Сов. Союзу. Очевидно, цей фонд мав і політичні цілі, а сама його назва вказувала, що ті цілі не гармонізували з українськими інтересами. З тої ж причини зайняв УККА негативне становище до цієї справи. Але за порадою, чи на вимогу фонду „Free Russia“ утворилося Українське Допомогове бюро, якого завданням було розподіляти одержані поміж своїх членів гроші у формі зворотних позичок. Дехто з-поміж членів Управи „Самопомочі“ дораджував, щоби вона внесла аплікацію до спілки з Добрусом, а одержить субвенцію в сумі \$10.000. Але, хоч як приманливою була ця думка, хоч як придалася би була хоч й половина тієї суми для нашого Відділу „Самопомочі“, який мав тоді всього 111 членів з заплаченою вкладкою, то все ж скінчилося на тому, що Відділ лише зголосив своє застереження проти неприємливої для нас назви „Free Russia“. Поза тим „Самопоміч“ залишилася карним членом УККА і ніякої аплікації на допомогу не внесла. Вона вела далі свою діяльність, спираючись на неточно вплачуваніх вкладках невеликого числа членів і на невеличких добровільних датках. Правда! Ми мали й „субльокаторів“. Але з них тільки Кредитова Кооператива платила невеличкий чинш (\$15 місячно), а інші жили переважно на кредит...

З протоколу відбутих 10 лютого 1952 р. Загальних Зборів довідуємося, що ньюйоркський Відділ нараховує вже 362 членів, а касові прибутки за минулий 1951 р. становили \$2.174.75 при \$2.173.78 витрат. З нових досягнень „Самопомочі“ слід підкреслити організацію Кредитової Кооперативи і відкриття бібліотеки, яку створено з дарових книжок від членів і з відсотків від стягненої для УККА національної вкладки. Починаючи з серпня 1952 р. вплатила Кредитова Кооператива на бібліотеку около \$150.00. Управа пильно працювала над приєднанням більшої кількості членів і роздобуттям фондів на поширення діяльності. Організують товариський вечір, який гарно вдався і приніс \$6 чистого зиску. Заохочені цим, а ще біль-

ше даровим відступленням залі Народного Дому в Брукліні, влаштовують там великі вечерниці, які принесли \$29.47 дефіциту, що його покрили члени Управи добровільною складхою. Видвигається різні нові проєкти і пляни. Плянується цикль відчитів, але для цього або тяжко знайти доповідачів, або залю. Коли ж трапляється відповідне приміщення, то все одно приходить відмовитися від нього, бо це домівка тої чи іншої організації з політичною закраскою і загал готов це взяти аполітичній „Самопомочі“ за зле...

Деякі з тих „санаційних“ плянів доволі фантастичні. Нпр. плян договору з якоюсь „більшою кравецькою фірмою в справі постачання наших членів дешевими одягами або плян відкриття ресторану... Все ж робота йде завдяки жертвенній праці одиниць. Голова проф. Лисогір постійно цікавиться працею свого Відділу і присвячує їй майже кожен свою вільну хвилину. Члени Управи проф. Паливода і п. Бартко у вільному від заробіткової праці часі відмальовують безкоштовно домівку.

Великі заслуги для розвитку „Самопомочі“ положив ся. п. меценас Рогуцький, який працював на пості секретаря, поки його не замінив інж. Олександр Гладішовський, який не тільки вів всі агенди Відділу в канцелярії, але й виконував функції референта суспільної опіки. Службовець Відділу відбув в 1953 р. 9 інтервенцій в Уряді Соціального Обезпечення, 29 в Допомоговому Департаменті м. Нью Йорку, 5 в Раді Добродійности і Здоров'я, 5 в управах шпиталів, 36 в Скарбовім Уряді, 3 на поліції, 4 в Робітничому Суді, 16 в Католицькій Акції і відвідав 28 хворих вдома і в лічницях. В результаті число членів зросло до 606. При Відділі утворено нову клітину — Учительську Громаду. Відділ бере активну участь в переведенні різних збірок, як Зелено-святочної Збірки на залишенців, улітів на купно Народного Дому, коляди й „писанки“ для ЗУАДК-у, збірки „Діти дітям“; дає ініціативу до скоординування культурно-освітньої праці на терені Нью Йорку і т. д. З метою здобуття фондів організує Відділ літом 1954 р. фестин, який приносить \$98.26 нелобору. На його покриття довелося зтягнути в кооперативі позику. Але це не знеохотило Управи, а чергові імпрези (як товариська зустріч з нагоди посвячення набутого кредитовою кооперативою дому, Андріївські вечорі, Просфори, Спільне свячене і т. п. починають приносити невеличкий дохід. Відділ „Самопомочі“, як установа харитативного характеру спонзорує імпрези других установ, як Літературно-Мистецького Клубу, Українського Театру, концерти співоачих і струнних ансамблів, тощо.

Великий вплив на розвиток ньюйоркського Відділу „Самопомочі“ мало створення Кредитової Кооперативи. Згідно з вимогами її статуту, кожний вкладчик і кожний довжник мусить бути членом ОУА „Самопоміч“. Для того то деколи навіть байдужі до нашої організації громадяни стають її членами і платять вкладки, якщо вони зтягають в кооперативі позику.

В будинку кооперативи одержав Відділ просторніше приміщення, до якого набув при допомозі кооперативи столи. Він збільшив бібліотеку, подбав про часописи і відкрив для членів читальню. (Все ж годиться згадати, що прибутків не вистачало на всі витрати і нпр. нове лінолеум придбано завдяки пожертвам Голови проф. Лисогора і проф. Паливоди).

Сьогодні наш Відділ „Самопомочі“ нараховує

До їх послуг стоїть бібліотека з 740 числами. При Відділі працює Школа Українознавства із 137 учнями. Вона має свою 800-томову бібліотеку. Відділ цієї школи в Брукліні нараховував останнього шкільного року 84 учнів. Всі члени Відділу користуються без-

платними послугами його канцелярії, яка працює кожного дня попл. крім неділь і понеділків.

До Управи Відділу входили в 1957 р. Вп. п. Михайло Лисогір — голова, Лідія Ластовецька, Василь Захарчук, Іванна Шепаровичева, Марія Федининова, інж. Олександр Гладішовський, інж. Роман Раковський, Евстхій Бехметюк, Павло Червоняк і Іван Васишини.

До Контрольної Комісії належали: Вп. п. Іван Шепарович, інж. Петро Бакович, Микола Чопик.

Членами Товариського Суду були: Д-р Корнело Троян, радн. Богдан Ластовецький, Д-р Василь Однаний, проф. Михайло Гавриленко і проф. Яків Моралевич.

PASSAIC, N. J. — ПАССЕЙК, Н. Дж.

(на підставі актів Головної Управи)

Установчі Загальні Збори відбулись дня 9. грудня 1950 р. при присутності 21 осіб. Перша Управа Відділу під проводом голови інж. Мирона Мечника і секретаря Василя Чернявського не виказала більшої діяльності, а то з причини виїзду інж. Мечника з Пассейку, зараз після відбутих Загальних Зборів.

Слідуючі Загальні Збори відбулися аж 4. січня 1953 р., на яких вибрано головою Павла Кобзара, а секретарем Василя Чернявського. Управа зразу поставила собі за ціль організувати кредитову кооперативу на базі чартеру „Самопомочі“, але занедбала розбудувати наперед самий Відділ. Через це Відділ занепадав, не

побільшував числа членства, а тим самим не досягнув вимаганих законом передумов для заложення кредитової кооперативи.

На чергових Загальних Зборах в дні 6. квітня 1957 р. головою вибрано Д-ра Юліана Хименця, а секретарем мгра Ярослава Петеша.

Намічено й переведено в життя новий план праці, м. і. ведення живої газетки, уладжено декілька відчитів і імпрез. При Відділі ведено курси українознавства для дітей.

Последні Загальні Збори Відділу були назначені на день 29. березня 1958 р.

PHILADELPHIA, Pa. — ФІЛАДЕЛФІЯ, Па.

Ініціаторами основи Відділу „Самопомочі“ у Філадельфії були:

1) Марія Хомин; 2) Іван Струк; 3) Д-р Володимир Пушкар; 4) Інж. Стефанія Пушкар; 5) Петро Іваш; 6) Мгр. Михайло Мадай; 7) Ярослав Мадай; 8) Ігнат Білинський.

Основаючі Загальні Збори відбулись дня 14. вересня 1947 р.

На основаючих Загальних Зборах було прийнятих 16 осіб і всі вписались у члени ново-заснованої організації. У травні 1948 р. було 40 членів, а з кінцем 1949 р. організація мала вже 440 членів.

Перша Управа „Самопомочі“ складалась тільки з трьох осіб, а саме: 1) о. Євген Мацелюх, голова; 2) Мгр. Михайло Мадай, секретар; 3) П. Петро Іваш, скарбник.

Другі Звичайні Загальні Збори відбулись дня 16 травня 1948 р. До Управи увійшли: 1) Мгр. Богдан Гарасимович, голова; 2) Пані Марія Хомин, містоголова; 3) Ярослав Татомир, другий містоголова; 4) Осип Бакай, скарбник; 5) Мгр. Михайло Мадай, секретар; 6) Інж. Стефанія Пушкар, чл. Управи; 7)

п. Ігнат Білинський, чл. Управи; 8) Осип Бережницький, заступник; 9) Ярослав Мадай, заступник. — Контрольна Комісія: 1) Іван Струк; 2) Олександр Татомир; 3) Остап Улицький.

3-ті Звич. Заг. Збори відбулись дня 13 листопада 1949 р. До Управи увійшли: 1) Д-р Осип Голінатий, голова; 2) Д-р Володимир Бачинський, містоголова; 3) Мгр. Михайло Мадай, секретар; 4) Осип Бакай, скарбник; 5) Богдан Кравців, культ. осв. реф.; 6) Інж. Іван Куземський, господ. реф.; 7) Інж. Володимир Татомир, реф. молоді; 8) Інж. Зенон Кохановський, реф. праці; 9) Мгр. Іванна Рожанковська, реф. сусп. опіки; 10) П. Стефанія Шарап, член Управи; 11) Проф. Роман Ішук, член Управи. — Контрольна Комісія: 1) Мгр. Богдан Гарасимович; 2) Марія Хомин; 3) Степан Бриндзей; 4) Василь Кострубак. — Товариський Суд: 1) Проф. Володимир Дорошенко; 2) Дир. Володимир Блавацький; 3) Проф. Михайло Тершаковець; 4) п. Олена Лотоцька.

4-ті Звич. Заг. Збори відбулись дня 1. січня 1951 р. До Управи увійшли: 1) Д-р Осип Голінатий, голова; 2) Проф. Іларіон Кіналь, містоголова; 3) Стефан

Бриндзей, скарбник; 4) Мгр. Михайло Мадай, секретар; 5) Мгр. Мирон Утриско, культ. осв. реф.; 6) Д-р Микола Ценко, орган. реф.; 7) Инж. Іван Куземський, господ. реф.; 8) Инж. Володимир Татомир, реф. молоді; 9) п. Осипа Грабовенська, імпрез. реф.; 10) Тихон Тешук, чл. Управи. — Контрольна Комісія: 1) Инж. Михайло Караман; 2) Д-р Ярослав Бернадин; 3) п. Мирон Ганушевський; 4) Роман Ярош. — Товариський Суд: 1) Д-р Роман Слюзар; 2) Мгр. Семен Барабах; 3) п. Михайлина Чайковська.

5-ті Заг. Збори відбулись дня 17. лютого 1952 р. До Управи увійшли: 1) Д-р Володимир Пушкар, голова; 2) Д-р Осип Голінатий, містоголова; 3) Роман Ярош, секретар; 4) Степан Бриндзей, скарбник; 5) Д-р Микола Ценко, орган. реф.; 6) Мгр. Мирон Утриско, культ. осв. реф.; 7) Инж. Іван Куземський, реф. сусп. опіки; 8) Инж. Володимир Татомир, реф. молоді; 9) п. Інна Черняхівська, чл. Управи; 10) Д-р Іван Скальчук, член Управи. — Контрольна Комісія: 1) Мгр. Богдан Гарасимович; 2) п. Мирон Ганушевський; 3) Д-р Ярослав Бернадин; 4) п. Тихон Тешук. — Товариський Суд: 1) Д-р Роман Слюзар; 2) Мгр. Семен Барабах; 3) Проф. Богдан Романенчук; 4) Михайлина Чайковська; 5) Инж. Михайло Караман.

6-ті Загальні Збори відбулись дня 11. січня 1953 р. До Управи увійшли: 1) Д-р Микола Ценко, голова; 2) Д-р Осип Голінатий, містоголова; 3) Степан Бриндзей, скарбник; 4) Теофіль Кульчицький, секретар; 5) Мгр. Мирон Утриско, реф. культ. осв.; 6) Роман Ярош, реф. сусп. опіки; 7) Ніна Лужницька, реф. імпрез.; 8) Теофіль Бак-Бойчук, орган. реф.; 9) Михайло Пасіка, чл. Управи; 10) Іван Шаран, чл. Управи; 11) Роман Пазуняк, реф. молоді. — Контрольна Комісія: 1) Мгр. Богдан Гарасимович; 2) Д-р Ярослав Бернадин; 3) Мирон Ганушевський; 4) Тихон Тешук. — Товариський Суд: 1) Д-р Юрій Мачук; 2) Михайло Пенцак; 3) Михайлина Чайковська; 4) Инж. Zenon Кохановський; 5) Дмитро Левчук.

7-мі Загальні Збори відбулись дня 17. січня 1954 р. До Управи увійшли: 1) Д-р Микола Ценко, голова; 2) Д-р Осип Голінатий, містоголова; 3) Тарас Чучак, секретар; 4) Степан Бриндзей, касієр; 5) Мгр. Мирон Утриско, культ. осв. реф.; 6) Теофіль Бак-Бойчук, орган. реф.; 7) Стефанія Шаран, реф. сусп. опіки; 8) Д-р Ярослав Бернадин, реф. молоді; 9) Іван Гаврилів, господ. реф.; 10) Теофіль Кульчицький, чл. Управи. — Контрольна Комісія: 1) Мирон Ганушевський; 2) Тихон Тешук; 3) Олекса Лис; 4) Іван Шаран. — Товариський Суд: 1) Адв. Іван Дудун; 2) Микола Процик; 3) Володимир Яницький; 4) Романа Ярош; 5) Осип Петрович.

8-мі Загальні Збори відбулись дня 13. лютого 1955 р. До Управи увійшли: 1) Д-р Микола Ценко, голова; 2) Д-р Осип Голінатий, містоголова; 3) Тарас Чучак, секретар; 4) Степан Бриндзей, скарбник; 5) Мгр. Мирон Утриско, культ. осв. реф.; 6) Стефанія Шаран, сусп. опіка; 7) Микола Вайда, реф. орган.; 8) Ірена Ільницька, реф. імпрез.; 9) Василь Куропась, господ. реф.; 10) Павло Гадач, чл. Управи. — Кон-

трольна Комісія: 1) Іван Гаврилів; 2) Олександр Демчишин; 3) Іван Шаран; 4) Іван Шперналь.

9-ті Загальні Збори відбулись дня 5-го лютого 1956 р. До Управи вибрано: 1) Д-р Микола Ценко, голова; 2) Д-р Осип Голінатий, містоголова; 3) Петро Котельницький, секретар; 4) Роман Кравців, скарбник; 5) Теофіль Бак-Бойчук, орган. реф.; 6) Микола Пасіка, культ. осв. реф.; 7) Стефанія Шаран, сусп. опіка; 8) Іванна Савицька, імпрез. реф.; 9) Іван Гаврилів, господ. реф.; 10) Богдан Катамай, чл. Упр.; 11) Василь Куропась, чл. Упр. — Контрольна Комісія: 1) Інсп. Дмитро Кульчицький; 2) Тарас Чучак; 3) Лев Куць; 4) Олександр Демчишин. — Товариський Суд: 1) Д-р Володимир Пушкар; 2) Д-р Ярослав Бернадин; 3) Павло Гадач; 4) Д-р Іван Скальчук; 5) Осип Кусень.

10-ті Загальні Збори відбулись дня 10. лютого 1957 р. До Управи увійшли: 1) Д-р Микола Ценко, голова; 2) Д-р Осип Голінатий, містоголова; 3) Д-р Ярослав Бернадин, секретар; 4) Роман Кравців, скарбник; 5) Теофіль Бак-Бойчук, орган. реф.; 6) Дмитро Левчук, культ. осв. реф.; 7) Стефанія Шаран, реф. сусп. опіки; 8) Д-р Володимир Пушкар; 9) Василь Куропась, согпод. реф.; 10) Лев Куць, чл. Управи. — Контрольна Комісія: 1) Інсп. Дмитро Кульчицький; 2) Степан Бриндзей; 3) Іван Гаврилів; 4) Олександр Демчишин. — Товариський Суд: 1) Д-р Юрій Мачук; 2) Гнат Білинський; 3) Микола Пасіка; 4) Мгр. Мирон Утриско; 5) Михайлина Чайковська.

ДІЯЛЬНІСТЬ ВІДДІЛУ:

Діяльність нашого Відділу за час 10 літ є різноманітною і щоб докладно її описати треба б простудіювати всі протоколи Управ та Загальних Зборів, як рівнож всі акти зв'язані з діяльністю нашого Т-ва. Почавши від 1948 р. найбільше уваги й грошей присвячено спровадженню скитальців з Німеччини та Австрії, а відтак допомозі у вишуванні праці новоприїзжим у формі поживок, підшукування праці та помешкань. Коротко перейдемо нашу діяльність хронологічно:

1. листопада 1947 р. ЗУАДК, уряджував у Філадельфії „Український День“, з походом через місто. До помочі в організуванні цього свята зголосилось 20 членів нашого відділу, які на вулицях збирали пожертви до пушок для скитальців, а всі наші члени взяли участь у цьому святі.

В січні 1948 р. організовано „Свято Героїв“ власними силами. Свято увінчалось великим успіхом. В березні 1948 р. спільно з місцевою філією У. К. К. влаштовано „Свято Шевченка“. Рівнож цього року виголошено 6 рефератів на культурно-освітні теми. Завдяки пп. Стефанії Пушкар і Марії Хомин організовано виставку народнього мистецтва. Крім цього організовано Аматорський Гурток. Дано почин до організування Кооп. „Базар“, яка існує по сьогоднішній день і дає працю кільком нашим людям.

Осіною 1948 р. після ухвалення закону про допущення скитальців до Америки відбули члени „Само-

помочі" цілий ряд поїздок в цілі зібрання ашурансів (підписів) для скитальців.

РІК 1949.

30. квітня 150 наших членів взяло участь у поході влаштованім з нагоди „Дня Американізації“. 11. березня відбуто святочні сходи, присвячені Роковинам Т. Шевченка. 27. березня Аматорський Гурток „Самопомочі“ відіграв на сцені Нар. Дому у Філадельфії пєсу „Домаха“ з великим успіхом, про що дуже прихильно писала „Америка“. 27. травня повторено цю виставу в Нью Йорку з меншим успіхом.

Зорганізовано Учительську Громаду, як рівнож Відділ „Самопомочі“ в Честері. При співучасті Окружної Ради Союзу Українок, в дні 22. травня зорганізовано Свято Матері.

Зорганізовано Пожичковий Фонд, який складався з добровільних вкладів членів „Самопомочі“. Уділено позичок найбільш потребуючим на суму \$750.00. Рівнож започатковано „Фонд Купна Дому“.

Зорганізовано коляду й зібрано \$214.00. За ці гроші закуплено 1.000 фунтів смальцю й вислано до Німеччини для скитальців з призначенням 30% для хворих, 30% для дітей і 40% для членів УПА. Крім цього вислано харчі за \$30.00 для студіюючої молоді у Відні. На сиріт у СС. Василянок у Філадельфії зложено \$25.00. Вишукано працю для 180 осіб.

РІК 1950.

Зорганізовано секцію кооператорів. Зорганізовано секцію купців і промисловців. З коляди \$125.00 віддано ЗУАДК-тові. Зорганізовано „Спортовий Гурток“.

12. лютого відбулося віче молоді, що зорг. „Самопоміч“. 26. березня виступ української групи в Інтернаціональному Інституті. Заангажовано окремого працівника для підшукування праці: працівниками для цих справ були пп. Володимир Лотоцький, Євген Сорочак, Інж. Лев Яцкевич, проф. Гайдук, та інж. Михайло Ліщинський — це на протязі кількох літ. У 1950 році підшукано для 140 осіб працю та помешкання.

Крім вичислених свій початок знайшли в нашій організації: СУМ, Т-во Інженерів, Культ. Осв. Рада.

В цьому році був великий вплив імігрантів й тому ми мали найбільше праці з вигот. ашурансів, вишукання праці й помешкань та виповнювання всяких друків для новоприбулих. Стало працює в бюрі мгр. Михайло Мадай, вечорами помагали члени Управи. Від серпня 1948 до кінця 1950 р. вислано ашурансів 2856 для 5443 особи.

РІК 1951.

В цьому році організація доходить до 1168 членів. Реф. молоді інж. Володимир Татомир виголосив кіль-

ЧЛЕНИ УПРАВИ, КОНТР. КОМІСІЇ І ТОВАРИСЬКОГО СУДУ Т-ВА „САМОПОМІЧ“ В РОЦІ 1951.

кадесять рефератів для молоді. Зорганізовано велике віче молоді, на якому виголошено кілька рефератів. Спільно з молодечими організаціями влаштовано Крутянську Академію.

РІК 1952.

30. січня куплено дім для „Самопоміч“ за ціну \$9.750.00 (дім вже вповні сплачений). Зорганізовано Кредитову Кооперативу „Самопоміч“, яка дуже гарно розвивається. Її бюро міститься в домі „Самопоміч“. З початком цього року зорганізовано „Живу Газету“ що відбувається один раз в місяці у світлиці „Самопоміч“. На „Живій Газеті“ виголошують референти короткі статті — 15-20 хвилини на різні теми. Слухачів від 30 до 70. Живу Газету провадимо по сьогоднішній день.

РОКИ 1953 і 1954.

Зорганізовано 2 прогульки кораблем — „Свята Моря“, рівнож кілька пікніків. Влаштовано „Свято Подяки“ у якому взяло участь кількадесять американців, між ними заступник майора міста та директор Іміграційного бюро.

Зорганізовано Свято 700-ліття Короля Данила. Заложено бібліотеку, яка обіймає 300 книжок. Влаштовано спільно з Орг. СУМ „Вечір Гагілок“. Від початку 1954 р. „Самопоміч“ платить \$25.00 місячно на Діт. Садок у Мінхені.

РІК 1955.

Наладнано та вдержувано постійний звязок з американськими допомоговими та іншими організаціями й завдяки тому виеднано кільканадцять харчевих і грошевих допомог для потребуючих наших членів і нечленів. Інтервенійовано позитивно в одержанні кілько старечих пенсій. Позитивно полагоджено кілька інтервенцій у Іміграційному бюро. Нашого голову д-ра Миколу Ценка вибрано до керівних органів в Інтернаціональному Інституті. Голова виголосив цілий ряд рефератів у різних американських організаціях.

Як у 1954 так теж і в 1955 р. влаштовано „Свято Подяки“, в якому взяли участь американці — представники різних урядів і організацій.

Влаштовано „Академію Митрополита Шептицького“, яка увінчалась великим успіхом. В бесіді „Самопоміч“ відбулось кілька культ. осв. вечорів і 2 ве-

Д-р Ценко, д-р Голінатий і П. Яцкевич — Працюють мейора міста Кларка у 1955 р.

чорниць. Члени „Самопоміч“ беруть участь в усіх більших культурних і національних імпрезах та маніфестаціях.

Зорганізовано прогульку кораблем у якій взяло участь понад 400 членів. Відбулось 10 „Живих Газет“.

РІК 1956.

В році 1955 і 1956 зібрано 1108.25 дол. на 1011 „Карє пачок“, для скитальців в Німеччині. В часі від 1953 до 1957 включно зібрано для скитальців з нагоди „Зеленосвяточної збірки“ дол. 6.372.00.

Кожного року „Самопоміч“ збирає понад 1.000.00 дол. Нац. Датку для УКК. Наш Відділ „Самопоміч“ прийнято в члени „Гелт енд Велфар Консел Норт Централ“, до якої належить понад 30 різних американських організацій. Діяльність цієї організації обіймає терен 425.000 мешканців Філадельфії.

Вієднано кільканадцять грошових та харчевих допомог. Члени Управи (Голова Відділу очолював Комітет) співпрацюють у підготовці міжнародного фестивалю, що його влаштував Інтернац. Інститут. Ще треба згадати про участь Голови д-ра М. Ценка, як делегата Централі, у 3-денному конгресі у Вашин-

гтоні для справ горожанства. Влаштовано 10 „Живих Газет“.

РІК 1957.

Відбуто прогульку до городу квітів, славного на цілий світ. Від серпня 1948 до цього часу виготовлено 3280 ашурансів для 5535 осіб, які приїхали до Америки. В 95% ашуранси були виготовлені до Українського Католицького Комітету, решта до ЗУАДК-ту.

В час нашої 10 літньої праці наша канцелярія виповнила не сотки, а тисячі різного рода друків, до чого були зобовязані новоприїзжі, а саме: Соц. Сек., піврічні та річні зголошення, зміни адрес, аплікації до фабрик на працю, подання на горожанські папери, різні шпитальні друки і т. п.

Завдяки „Самопоміч“ сотки людей приміщено на працю, й деякі по сьогоднішній день на тих працях держаться. Те саме з помешканнями.

Від часу зорганізування Т-ва „Самопоміч“, канцелярію провадив мгр. Михайло Мадай. Це в найголовніших зарисах праця нашого Відділу на протязі останніх 10 літ.

Д-р М. Ценко, голова Д-р Я. Бернадик, секретир

PITTSBURGH, Pa. — ПІТСБУРГ, Па.

Коли приходиться розглядати будьяку поважнішу громадську працю в Пітсбурзі, то її не можна обмежувати до самого тільки Пітсбургу. Всі довколишні місцевості Пітсбургу, в яких живуть українці, а навіть і деякі зі Стейтів Вест-Вірджинія та Огайо, — уважають його за свій центральний осередок українського життя. Практично, Пітсбург є виразником такої, чи нишої громадської праці, українського життя цілої Пітсбуржчини.

Є тутешня опінія, що українців у Пітсбуржчині повинно бути 30-40 тисяч. Сам Пітсбург нараховує українців біля 4.500 осіб.

Новоприбулих в Пітсбуржчині буде біля 200 родин, з чого в самому Пітсбурзі біля 110 родин.

В Пітсбуржчині немає зовсім легкого промислу. — тут працює важкий залізний промисел. Ця обставина і вияснює причину малої кількості новоприбулих.

До Пітсбургу-Пітсбуржчини почали у невеликій кількості приїжджати новоприбулі з початком 1949 р. Вони з місця нав'язують контакт з місцевим українським громадянством як з „Лігою Укр.-Амер. Молоді Північної Америки“, „Союзом Українок“ та іншими, при чому у великій мірі причинюються до створення Філії Українського Конгр. Комітету на Західну Пенсилвенію з осідком у Пітсбурзі.

Відділ Т-ва „Самопоміч“ зорганізувався в грудні 1949 р. при співучасті 25 членів зі засягом діяльності і членством на цілу Пітсбуржчину.

Ініціаторами створення Відділу були пп. проф. В. Кульчицький, О. Кудрик і А. Луцький. В склад Управи Відділу крім вище згаданих увійшли та брали живу участь в праці Т-ва ще такі члени: П. Германський, інж. Гр. Шараневич, інж. Гурко, Т. Конецький, проф. Павлович, Н. Коритко, М. Баран, полк. Маїдзенко, Н. Пазуханич, М. Децик, інж. Ф. Кульчицький, А. Козяк, О. Брикайло, інж. Н. Голубяк, Н. Голембйовський, М. Семків і П. Годованець.

Першим головою Т-ва був О. Кудрик, другим А. Луцький, а третім М. Баран.

Відділ проіснував шість років. В перших трьох роках виявив багато праці і розвинув різноманітну діяльність, а саме:

1) Допомога новоприбулим, правні та інші поради, а головню моральна і матеріальна допомога. До Пітсбургу в 1950-51 р. приїхало біля 40 родин на ашуранси виставлені через З. У. Д. А. К. і 50 родин на ашуранси виставлені через Українську Католицьку Акцію. — Першою групою новоприбулих занявся зорганізований старшою іміграцією спеціальний Громадський Комітет, який зібрав на ту ціль в протязу 3-ох днів 1.000 дол. (одну тисячу), а другою групою новоприбулих занявся Відділ „Самопоміч“ при великій допомозі Всеч. о. М. Кіндія. Для поборення впливаючих з того матеріальних труднощів, члени Відділу оподаткували себе однодневним заробітком.

Для історії треба підкреслити, що місцеве наше українське громадянство ставилося з великим зрозу-

мінням і серцем у справах допомоги і помочі для новоприбулих.

І знову для історії належить навести і деякі прізвища того громадянства: о. М. Кіндій, о. П. Понятини, о. Н. Білецький, о. Н. Дяків, Арсеній (голова Громадського Комітету), Малевичі, Миськови, М. Лесько, М. Майнош, М. Комічак, Шпікула, М. Бохонок, В. Шабатура, Ів. Микитюк, Козаки, Хлиста і багато багато інших.

2) Суспільно-громадська праця: збірка Націон. Датку до У. Н. Фонду, нав'язання контакту з представниками інших націон. груп, створення бібліотеки, відзначування на святочних сходинах націон. роковин, а зокрема пам'ять командира УПА ген. Тараса Чупринки та організування хору. Хор брав участь у всіх українських імпрезах, а крім цього двократно виступав на величавих академіях, які уряджувала

У.М.С.А. Далше хор виступав на листопадовім святі в українській католицькій громаді в Carnegie Pa. і на святі в пам'ять Митрополита А. Шептицького в Українській Католицькій Громаді в Mc. Kees Rocks, Pa. (Мікізракс). Оба свята були організовані Відділом при допомозі і активній участі там, отців парохів. Першими диригентами і душею хору були мп. Н. Коритко і Н. Павлович, а по їх виїзді п. І. Лукавський.

По трьох роках праці, внаслідок виїзду великого числа новоприбулих і внаслідок створення в Пітсбурзі О. О. Ч. С. У. — праця Відділу припинилася так, що останніх 3 роки Відділ існував тільки формально.

І з цієї саме причини прийшла його ліквідація в травні 1956 р.

П. П.

ROCHESTER, N. Y. — РАЧЕСТЕР, Н. Й.

Місто Рачестер, осідок нашого Відділу положене над озером Онтеріо, числить біля 400 тисяч населення. Відоме воно з легкої індустрії оптичних виробів Кодака і Бауша, як також світової слави парку бозів. Населення міста, як і в цілій Америці, творять різні національності. Українська громада числить около 10.000, враховуючи і тих, які з українством мають хіба те спільне, що їх батьки були українцями. Старих емігрантів-українців начисляють біля 5.000. Належить признати, що наша еміграція в Рачестері (стара) не сиділа з заложеними за спину руками, але на суспільно-громадському полі виявила велику організованість і активність. Вислід їх праці — це чотири гарні „Народні Доми“ і церква св. Йосафата. Ледве чи котра українська громада старої еміграції в Америці могла би похвалитися стільки „Народними Домами“. До піонерів старої еміграції належить зачислити таких громадян: Шевчук Констанин, Гранковський Василь, Пристай Роман, Гладун Роман, Іванців Василь, Гавриляк Володимир, Олексин Теодор і Кучмій Семен.

Друга світова війна дас Америці сотні тисяч нових емігрантів різних національностей, а серед них, уперше в історії, масову політичну українську еміграцію. Хоч у 1947 році були щасливці, котрим вдалося ступити на вільну землю Вашингтона, то щойно в 1949 році наша громада дістає поважний гурт нових емігрантів, а серед них багато інтелігенції. Вже в червні того року, за почином нової еміграції створюється Український Національний Хор під проводом відомого українцям диригента п. Володимира Божика. Оживає також в той час місцева читальня „Просвіта“. Але вже в самих початках тої скромної праці виявилось, що хоч і є гарні „Народні Доми“, то праця натрапляє на доволі великі перешкоди, бо немає де сходитися, робити проби, засідання, чи збори.

Маючи досвід у громадській праці на рідних землях, гурт нових емігрантів розумів, що без власного приміщення, ніяка праця не може бути видатна. Тому виринула думка оснувати Відділ Товариства „Самопоміч“, якого Централя в Нью Йорку оснувала вже кілька таких Відділів. Дня 14 червня 1950 р. скликано сходини громадянства, на яких вибрано Екзекутивний Комітет для підготовки Загальних Зборів. В склад Екзекутиви увійшли дир. Харамбура Роман, проф. Костинюк Ірина, Бах Людвик, Спилик Михайло, Єйна Михайло, Малинівський Михайло, мгр. Чорпенький Володимир, проф. Цепух Микола, інж. Приймак Володимир, Король Михайло, Колцьо Володимир, інж. Матковський Ярослав, і Шутер Ростислав. Після належної підготовки Комітет скликав дня 24 вересня 1950 р. Основуючі Загальні Збори Товариства. Наступив впис членів. На всіх 50 присутніх підписали заяву вступу 34. До Виділу вибрано тих самих членів, що творили Екзекутивний Комітет з добрим Товариського Суду в особах інж. Вітковицький Роман, д-р Попель Семен і Гуран Іван. На цих перших Зборах вирішено створити Фонд купна власного дому по дол. 25.00 від члена. Однак вже по двох місяцях започаткованої праці Виділ мусів скликати Надазвичайні Загальні Збори для вибору голови Товариства, бо дир. Харамбура Роман важко захворів і в короткому часі помер. В особі бл. п. Харамбури Романа втратила Рачестерська громада не лише надійного голову Товариства, але людину великих чеснот. Це ж бо сотник Січових Стрільців, відзначений за хоробрість золотою медалею, це ж бувший директор Українбанку і кооперативний піонер Яворівщини. На опорожене місце головою вибрано п. Спилика Михайла, який очолював товариство аж до 1957 р., коли захворів на тромбозу серця. За його великі заслуги в розбудові Товариства, 2 червня 1957 р. Загальні Збори надають йому титул Почесного Го-

лови, а головою обрано дотеперішнього голову Контрольної Комісії Вол. Колця. Склад Виділу такий: заступник голови — Шутер Ростислав, секретар — Довгальок Харитон, касієр — Малинівський Михайло, культ-освітній референт інж. Приймак Володимир, суспільна опіка — Єйна Михайло і Холєвчук Марія, організ. — Лялька Михайло і господарський реф. — Яріш Андрій і Максимів Дмитро. Контрольна Комісія — мгр Шот Василь, дир. Квасниця Данило, і Крамарчук Іван, товариський суд: радник Зубрицький Петро, Д-р Капітан Дмитро, інж. Зобнів Святослав.

За час 7-ми років склад Виділу зазнавав незначних змін, а то: мгр Чорнобиль Роман, мгр Пласкач Методій, Тарнавський Володимир, інж. Левицький Юрій, мгр Грабар Олександр, інж. Коцик Роман, мгр Руснак Мирон, Шевчук Теодор, Яковина Павло і Герболка Василь. Членство Товариства за цей час вага-

лося від 130 до 170, чисельно мале, однак активне. Із-за браку власної домівки Виділ не міг належно розгорнути своєї праці, щойно восени 1951, коли винаймлено простору домівку, праця поплила повним руслом.

В домівці Товариства примістилися в той час такі товариства: Український Національний Хор, „Пласт“, СУМА“, Спортове Товариство, Організація Чотирьох Свобід України, 47. Відділ Союзу Українок Америки, 437 Відділ Народнього Союзу, Пластприят і ОБВА. Кожного дня в домівці гуло немов в улію; сходили пластунів, сумівців, проби хору, театральні проби Союзу Українок, реферати, розвагові гри пінг-понг, шахи, білярд, і інш. На початку здавалося, що домівка обширна, але дійсність показала, що належить оглядатися за такою домівкою, яка виправдала би потреби Товариства. В той час

ПЕРША УПРАВА — ОСНОВНИКИ:

Перший ряд від ліва до права. Інж. Витковицький Роман — член тов. суду, Кстишок Ірена — містоголова, Снілик Михайло — голова, Коцьо Володимир — голова контр. ком., проф. Ципух Микола — культ. осв. реф. Другий ряд. Шутер Ростислав — член контр. ком., інж. Левицький Юрій — госп. реф., Малиновський Михайло — фін. реф., Єйна Михайло — реф. сусп. опіки, мгр. Чорнобиль Роман — культ. осв. реф., інж. Приймак Володимир — член Управи, Крамарчук Іван — орг. реф., Король Михайло — реф. молоді.

фонд купна дому хоч незначно, але все ж зростає. Та в міжчасі на терені „Самопоміч“ повстали непорозуміння, які виникли між провідними особами Оборони Чотирьох Свобід України, і СУМА з одної та „Самопоміч“ з другої сторони, яке довело до цього, що в 1955 році ці дві перші організації відійшли з домівки, купуючи свій власний дім за 11.000. Однак цей сумний факт розбиття сил в координуванні суспільно-громадської думки, не послабив стимулу Виділу до купна власного Дому, бо вже в осени 1955 мрія стала дійсністю. Товариство набуло власний дім коштом 29.000, вплативши 10.000 готівкою, а 19.000 розложено на 12 літ сплати по 176.00 дол. місячно. Тому, що дім в якому крім приміщення

для власних потреб є ще великий склеп, фабричка гумової галanterії і два мешкальні апартаменти з місячним рентом 410.00 дол. місячно. Виділ почав думати над ремонтом власного приміщення. У вересні 1956 р. приступлено до ґрунтового ремонту, а в місяці березні 1957 р. його закінчено коштом поперх 7.000 дол. не враховуючи майже всієї дарованої праці членів, яка коштувала би напевно ще раз стільки. 31 березня 1957 р. місцевий парох о. Николай Волянський разом із своїм сотрудником о. Степаном Городецьким довершили акту посвячення. Радісна була це хвилинка для членів Товариства і делегатів від 19 організацій, які в числі ок. 200 осіб засіли до спільної перекуски на просторій залі Товариства. Не буде пе-

ТЕПЕРІШНЯ УПРАВА:

Перший ряд від ліва до права. Малинівський Михайло — фін. реф., мгр. Шот Василь — голова котр. комісії, Коцько Володимир — голова, Смилик Михайло — почесний голова, Марія Холєчук — реф. сусп. опіки, Рад. Зубрицький Петро — голова тов. суду, інж. Зобнів Святослав — член тов. суду, Крамарчук Іван — член котр. ком., інж. Приймак Володимир — культ. осв. реф., Єйна Михайло — член Управи, Яриш Андрій — госп. реф., Шутер Ростислав — містоголова, Пялька Михайло — орг. реф., Максимів Дмитро — член Управи.

ресадю, коли побажасмо такого приміщення кожному Відділові Товариства „Самопоміч“. Вже ж сам набуток такого дому вказує, що Відділ за такий короткий розмірно час, вложив у своїй праці непересічної енергії. А якого признання належиться членам Відділу, коли згадаємо за працю культурно-освітню та допомогову. За ініціативою і грошовими засобами Товариства відбулися в Рочестер дві антибольшевицькі маніфестації. Через три роки, аж до перебрания цієї функції місцевим відділом УККА ведено курси українознавства (84 дітей). Для членів Відділу улаждувано реферати, мистецькі імпрези, забави і доходи фєстнини. Мгр Чорнобиль Роман, культ-освітній референт вів через три роки українську радіопрोगаму, фінансовану п. Кубаричем Дмитром. В домівці товариства п. інж. Коцик Роман вів кіоск — кольпортажу книжок, журналів і часописів. Не меншого успіху осягнуто в ділянці Суспільної Опіки а то: ви-

повнювано піврічні зголошення до Вашингтону і податкові зізнання, підшукувано мешкання і працю, а також уділювано грошові допомоги новоприбулим, збирано харчі, одяг, взуття і гроші залишенцям в Європі та, врешті, підшукувано спонзорів для нових емігрантів.

З повищого бачимо, що Відділ не занедбував ні одної, статутом передбаченої, ділянки праці.

Не можна поминути і цього факту, що 75 проц. усіх пожертв на Народний Фонд в місцевому Відділі УККА — це члени Товариства „Самопоміч“.

Наприкінці належить згадати, що праця в нашому Відділі була би куди успішнішою, як би інтенцію членів Відділу Товариства хотіли зрозуміти і ті громадяни, які, користаючи з благ гостинної Америки, думають тільки про свої приємності і вигоди, а забувають про місію українського політичного емігранта.

КУРС УКРАЇНОЗНАВСТВА

TRENTON, N. J. — ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

(на підставі актів Головної Управи)

Основуючі Загальні Збори відбулись 6 жовтня 1949 року. До першої Управи Відділу вибрано панів: Іван Понятишин — голова, Михайло Шевців — фінансовий референт, Олекса Побскуник — секретар, пані: Марія Бойцун — організ. референт і Ніна Самокишин — реф. сусп. опіки.

Від початку свого заснування Відділ не проявив діяльності, принайменше немає про це ніякої згадки в актах Головної Управи. Одинокий документ — це „Звіт за станом з дня 31 грудня 1954“, де зазначено зміну в складі Управи Відділу, а саме: секретарем став п. М. Кузик, а фінансовим референтом п. М. Волинець.

YOUNGSTOWN, Ohio — ЙОНГСТАВН, Огайо

Відділ оснований 31-го липня 1949 р. з ініціативи тодішнього пароха Української Католицької Церкви в Йонгставні, о. д-ра І. Нагаєвського.

Відділ założено з метою ведення переселенчої акції та допомоги приїжджаючим скитальцям, для ведення суспільно-культурної та харитативної праці, а також виховати відповідні кадри з-поміж приїжджаючих скитальців, які пізніше могли би включитися в організоване життя нашої еміграції. О. д-р Нагаєвський, як рівнож і співробітник о. С. Бачинський давали завжди з найбільшою охотою свої поради та поміч нашому Відділові і дуже часто приходили на засідання та збори Відділу. Українська Католицька Церква відступила нашому Відділові безплатно приміщення на домівку в своїм церковнім будинку.

Таке саме прихильне відношення, як рівнож поміч та поради, має наш Відділ і від теперішнього пароха Української Кат. Церкви о. Льва Адамяка. Також і його співробітники, як о. В. Грабець, о. Маселко, о. С. Сулик, о. І. Зрада, стояли завжди близько до нашого Відділу та були помічні в його праці. За це належиться Українській Кат. Церкві в Йонгставні та її служителям щира та сердечна подяка, яку також висловлювано щороку на кожних Загальних Зборах Відділу.

Першим головою Відділу був п. Роман Горбачевський а секретарем п. Микола Ліпінський. Крім них входили ще до першої Управи Відділу пп.: інж. Р. Грабець, Мих. Штинь, Мих. Терлецький.

До першої Контрольної Комісії входили: померший вже п. З. Формига та пп. І. Лішак і Ст. Бурій. Головою Драматичного Гуртка був вибраний п. Антін Когут, дяк і учитель Української Кат. Церкви в Йонгставні. Він працював з Драм. Гуртком і через кілька слідуєчих літ. Дальшими головами Відділу були пп.: д-р Роман Стахура, д-р Іван Скальчук, Микола Терлецький, Микола Леник і Олекса Рибалт. Тепер знову є головою д-р Роман Стахура. Теперішнім секретарем є п. Олекса Рибалт. До Управ Відділу та до Контрольних Комісій входили, крім вище згаданих вже осіб, які були перевибрані на різні функції, ще слідуєчі пп.: В. Мисів, Д. Голубець, Е. Гнатів, І. Байляк, Мих. Терлецький, Г. Луць, Д. Проць, М. Мартинишин, П. Весоловський, К. Манджала, О. Хитра, С. Вишатицький, М. Вальковець, М. Панкевич, А. Радь, М. Копчяк, М. Болотенний, К. Бульван, М. Федьків, С. Василевич. Крім цього брав живішу участь у працях Відділу п. Юрій Присташ зі старої еміграції, який був також членом Відділу.

До Управи Драматичного Гуртка входили ще, крім вищезгаданого п. А. Когута, слідуєчі пп.: М. Штинь, В. Прокопик, П. Весоловський та М. Федьків. Постійною режисеркою Гуртка була б. артистка театру М. К. Садовського п. Валентина Стахурова.

При Відділі існував та виконав багато доброї праці чоловічий хор „Трембіта“ в складі 18-24 осіб. Ди-

ригентами хору були: п. А. Когут, п. М. Штинь, п. П. Весоловський та мгр М. Жмуркевич з Воррен, Огайо. В часі свого найліпшого розвитку наш Відділ мав 46 членів. В серпні 1950 р. приступив Відділ до Централі ОУА „Самопоміч“. В діяльності переселенчої акції виставив наш Відділ кільканацять ашурансів на приїзд скитальців до Америки. Крім цього парох о. Лев Адамяк виставив по своїм приході до Йонгставну 50 ашурансів від імені парохії. На всі ці ашуранси приїхало до Йонгставну 8 родин та 5 самітніх скитальців, разом 31 осіб. Всім їм була дана поміч при підшукуванні помешкання та праці, як рівнож і невелика грошова поміч у формі позичок від 30-60 доларів (залежно від числа членів родини) на перші конечні видатки. Для цього був створений при Відділі т. зв. Переселенчий Фонд, до якого члени зложили, згл. позичили около 400 доларів. Цим фондом завідували пп.: І. Байляк, В. Мельникович та М. Вальковець.

Наш Відділ та його членство, а зокрема хор „Трембіта“ залучилися від самого початку до громадської та культурної праці, допомагаючи влаштовувати всі національні свята та влаштовуючи власні театральні вистави. Крім міста Йонгставну, наші члени допомагали також, головню в перших роках по своїм приїзді, в національній роботі в сусіднім містечку Кемпбелі. Одну театральну виставу, п'єсу „Блудний син“, дали ми для наших закарпатських братів в їх греко-кат. Церкві в Йонгставні. Великою перешкодою в розгортанні культурної і взагалі всякої іншої діяльності на тутешнім терені є ця обставина, що вся місцева індустрія працює на три зміни і майже ніколи не можна зібрати разом всіх потрібних осіб, чи то на пробу хору, чи на театральну пробу.

Кілька членів нашого Відділу брали участь в церковнім хорі Української Кат. Церкви.

Наш Відділ, як перша організація на тутешнім терені, зачав ще в 1950 р. переводити збірку датків на Український Народний Фонд. З початку поміж своїми членами, а згодом і поміж нечленами. Пізніше цією збіркою займався Комітет Злучених Українських Організацій, а згодом створений Відділ УККА.

Багато різних збірок доводилося переводити нашому Відділові, а радше його функціонерам та членам. Були це в першій мірі щорічні збірки, які приходили до нас з Централі ОУА „Самопоміч“. Оскільки можна ствердити з нашої касової книги, ми збрали в минулих роках, до кінця серпня 1957, на ці збірки, головню на УМХС та на „Діти—Дітям“ 679.00 доларів. На ЗУАДКомітет зібрано в цьому самому часі (Коляда, Писанка) 1,044.23 дол. На різні інші індивідуальні збірки (Інваліди, Університет, КОДУС, Австрія і інші) зібрав Відділ 538.00 доларів. Майже до кожної збірки додавав наш Відділ дещо і зі своєї власної каси.

Через кілька літ ми щорічно збирали та висилали по кілька пакунків уживаного одягу і взуття для скитальців в Європі.

Крім цього наш Відділ вів також місцеву харитативну акцію та приходив завжди з допомогою своїм членам, яких постигло каліцтво, важка недуга або інше нещастя. Крім приділів (дарів) з власної каси Відділу, зібрано в цій акції та передано дотичним особам в минулих роках разом 734.90 доларів.

Відділ має бібліотеку, в ній 305 книжок. Ці книжки були частинно даровані, а частинно за купували щороку за гроші Відділу. Відділ за купував також деякі англійські видання про Україну та передавав їх місцевій Прилюдній Бібліотеці й бібліотеці місцевого Каледжу. Відділ передплачував один часопис та кіль-

ка журналів, влаштував кілька відчитів на різні цікаві теми, а також і кілька товариських забав.

Відділ бере повну участь в суспільно-громадській житті та стоїть в тісній співпраці з місцевим Відділом УККА, осередком СУМА та з іншими українськими організаціями. З членів нашого Відділу повстав місцевий осередок СУМА, котрий перебрав також частину громадсько-культурної праці, яку до цього часу переводив наш Відділ. Чоловічий хор „Трембіта“ продовжує тепер свою діяльність при осередку СУМА.

Наш Відділ не має ні кредитової кооперативи, ні видавництва ані власного дому. Стає членства Відділу тепер: 20 осіб.

Д-р Роман Стахура

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ

СКЛАДАЄ НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ

О. У. А. „САМОПОМІЧ“

*З ПРИВОДУ ДОВЕРШЕННЯ ПЕРШОГО УСПІШНОГО
ДЕСЯТИЛІТТЯ.*

ПЕРЕДАЄ ЩИРУ ПОДЯКУ ВСІМ, ЩО СКЛАДАЛИ ДАТКИ
ТА ПОЖЕРТВИ НА

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД

Національний Даток надсилайте:

Ukrainian Congress Committee P. O. Box 721, Church St. Sta.
New York 7, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, Інк.

2 EAST 79 STREET, NEW YORK 21, N. Y.
BU 8-8660

в і т а с

**ЧЛЕНІВ О. У. А. „САМОПOMIЧ”
І БАЖАЄ БАГАТО УСПІХІВ У ДРУГОМУ ДЕСЯТИЛІТТЮ.**

Одночасно закликає всіх українців

**СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ НА
АМЕРИКАНСЬКИЙ МУЗЕЙ ІМІГРАЦІЇ!**

**Не сміємо оставатись позаду інших етнічних груп в Америці! Як не можемо
бути першими висотою наших датків подбаймо забезпечити перше місце в цій
акції масовою участю всіх українців Америки.**

Датки й пожертви висилайте на адресу Інституту або:

Ukrainian Working Committee for A. M. I.,
P. O. Box 721 Church Street Sta., New York 7, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

вітає

Делегатів Об'єднання Українців в Америці „САМОПОМІЧ“ на Ювілейний З'їзд у 10-ліття існування Об'єднання та все багатотисячне членство тої установи й складає їм своє признання, за їхню працю для нашої національної громади та побажання дальшого успішного існування.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

повідомляє

загал українського громадянства про свій черговий успіх, а саме про досягнення числа 72.000 членства, 20.000.000 доларів майна, а водночас

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

пригадує

українській громаді свою 64-річну службу для рідної громади, як на полі господарському, так і на національному і зовнішно-інформативному. Щоденник „Свобода“, з окремими сторінками молодечих організацій, дитячий журнал „Веселка“, десяток книжок про українську справу в англійській мові, саме віддана до друку Енциклопедія Українознавства в англійській мові, курси українознавства на „Союзівці“ та дитяча оселя там же, поруч із близько мільйон доларів виданих на громадські цілі, це далеко неповний реєстр національних заслуг і здобутків цієї найстаршої і найбільшої української установи у вільному світі. Тому

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

закликає

все українське громадянство, зокрема тих, які прибули до цього краю в останні роки, включитися в його членську громаду, щоб спільно продовжувати наш віковий похід до добробуту та державности українського народу.

З НАГОДИ 10-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ

О. У. А. „САМОПОМІЧ“

ОБИЛЬНИХ БОЖИХ ЛАСК У ДАЛЬШІЙ УСПІШНІЙ ПРАЦІ ДЛЯ
ДОБРА УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ В АМЕРИЦІ ТА ВСЬОГО
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ В КРАЮ

б а ж а є

СОЮЗ УКРАЇНЦІВ КАТОЛІКІВ В АМЕРИЦІ
“П Р О В И Д І Н Н Я”

**ВПРОДОВЖ 46 РОКІВ СОЮЗ БУВ ВІРНИЙ НАШІЙ КАТОЛИЦЬКІЙ
ЦЕРКВІ І СВОМУ НАРОДОВІ ЯК ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА
БРАТСЬКО-ОБЕЗПЕЧЕНЕВА ОРГАНІЗАЦІЯ.**

„Провидіння” дає низькопроцентові позики на будову церков, парохіяльних шкіл та народних установ. — Дарує постійно великі суми на релігійно-національні та культурно-освітні цілі — дає позики і допомоги своїм Членам — має найкращі й найдешевші роди грамот для дорослих і дітей:

8 родів забезпечення для дітей від 0 до 15 років життя.

7 родів забезпечення для дорослих від 16 до 55 років життя.

Видає книжки та одинику у світі українськїй католицькїй щоденник

„АМЕРИКА”.

УКРАЇНЦІ — КАТОЛІКИ!

Вступайте в члени „Провидіння” — читайте і поширюйте „АМЕРИКУ”!

Адреса:

„PROVIDENCE” ASS'N
817 N. Franklin Street
PHILADELPHIA 23, Pa.

УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ СОЮЗ
БРАТСЬКА, ЗАПОМОГОВА-ОБЕЗПЕЧЕНЕВА ОРГАНІЗАЦІЯ В АМЕРИЦІ
І КАНАДІ.

Організована в 1910.

Інкорпорована в 1911.

Начисляє понад 23 тисяч членів і понад \$ 6,500.000.00 майна.

Має найкращого рода найновіші поліси забезпечення на дожиття і на по-
смертне. Виплачує річні дивіденди. Помагає бідним, хворим і нездібним до
праці членам. Помагає матеріально незаможним українським студентам чле-
нам УРСоюзу у вищих школах. Помагає своєму українському народові
морально і матеріально в його стремління визволитись з чужого поневолен-
ня і здобути самостійну, соборну, демократичну Україну. Видає свій, демо-
кратичного напрямку часопис „Народну Волю” в українській і англійській
мовах.

ГОЛОВНИЙ ОСІДОК У. Р. СОЮЗУ: 440 WYOMING AVENUE,
SCRANTON, Pa.

Телефон: Diamond 2-0937
7-5649

*ІЩІРІ ПРИЗНАННЯ ТА СЕРДЕЧНІ ПОБАЖАННЯ ДАЛЬШИХ
УСПІХІВ У ТВОРЧІЙ ПРАЦІ ДЛЯ ДОБРА УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДУ З НАГОДИ 10 ЛІТТЯ ІСНУВАННЯ*

с к л а д а є

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
„САМОПОМІЧ”
В Ш І К А Г О

*СЕРДЕЧНИЙ ПРИВІТ І ПОБАЖАННЯ ПОВНИХ УСПІХІВ
У ПРАЦІ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ*

с к л а д а ю т ь

ГОЛОВНИЙ УПРАВІ Т-ВА ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

„САМОПОМІЧ“

З НАГОДИ 10-ЛІТНОГО ЮВІЛЕЮ

**Управа й члени Відділу Т-ва „Самопоміч“
В ШІКАГО**

Відділ О. У. А. „Самопоміч“ в Ньюарку, Н. Дж.

п е р е с и л а є

ПРИВІТ І НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ

з н а г о д и

10-ЛІТТЯ О. У. А. „САМОПОМІЧ“ В НЬЮ ЙОРКУ

У П Р А В А

Ньюарк, Н. Дж. 6. квітня 1958.

З ПРИВОДУ 10-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

„САМОПОМІЧ“

68 Іст 7-ма ВУЛИЦЯ, НЮ ЙОРК

ЩИРІ ПИОБАЖАННЯ ДАЛЬШОГО СВІТЛОГО РОЗВОЮ

складають

ЛИТВИН — ЛИТВИН

Підприємці

В ІРВІНГТОНІ, Н. ДЖ.

СЕДЕЧНИИ ПРИВІТ

ВСІМ ЧЛЕНАМ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

„САМОПОМІЧ“

З НАГОДИ ПЕРШОГО ДЕСЯТИЛІТТЯ

складає

Д-р ВАСИЛЬ ВЕРЕШ

За Видавництво „КАРПАТСЬКА ЗОРЯ“, Нью Йорк, Н. Й.

за W. & W. ЕКСПОРТ ІМПОРТ, Ньюарк, Н. Дж.

ПУБЛИЧНИЙ НОТАР

Тел. AI. 4-8779

Найкращі побажання

від

АГЕНЦІЯ КОВБАСНЮКА

286 EAST 10th STREET, NEW YORK 9, N. Y.

- Корабельні й летунські білети до всіх країн світу
- Іміграція з усіх країн світу
 - Міжнародні грошові перекази
 - Всякого роду обезпечення
 - „Пекао” (пачки до Польщі і інших країн)
 - Американські долари до Польщі.

АНТІН ШУМЕЙКО

ВІРА КОВБАСНЮК ШУМЕЙКО

З НАГОДИ 10-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ ОУА „САМОПОМІЧ”

щирі побажання великих успіхів у дальшій праці

б а ж а ю т ь

Е. КУРОВИЦЬКИЙ і Ю. БАЧИНСЬКИЙ

MEAT MARKET and DELICATESSEN

166 AVENUE B
NEW YORK 9, N. Y.

Тел. CAnal 8-5590

ОБ'ЄДНАННЮ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

„САМОПОМІЧ“

щирий привіт від

П Е Т Р А Я Р Е М И

129 E 7th ST., N. Y. C. 3. N. Y.

Тел. ORchard 4-2568

**НАЙКРАЩИХ УСПІХІВ У ДАЛЬШІЙ ПРАЦІ З НАГОДИ 10-ЛІТТЯ ІЩИРІ
ІСНУВАННЯ**

**ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ
„САМОПОМІЧ“**

бажас

Головна Управа СУМА

**З НАГОДИ 10-РІЧЧЯ
ТА VIII. ДЕЛЕГАТСЬКОГО ЗІЗДУ**

ОУА „САМОПОМІЧ“

в днях 26. і 27. квітня в залах Укр. Народ-
ного Дому найкращі товариські зустрічі

в Клубі

„ЛИС МИКИТА“

**ПРИВІТ З НАГОДИ 10-ЛІТТЯ ІЩИРІ
ПОБАЖАННЯ НА МАЙБУТНЄ**

пересилас

**Літературно - Мистецький
Клуб**

149 Second Ave., N. Y. C. 3. N. Y.

Тел. GRamercy 5-7757

**ДИРЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО
ДОМУ В НЬО ЙОРКУ**

вітас

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

„САМОПОМІЧ“

*з 10-річчям та бажас Організації дальшого
росту.*

Достойних членів Відділу ОУА „Самопо-
міч“ у Нью Йорку запрошує до членства в
нашій установі та до користування з наших
домівок.

BEST WISHES FOR SUCCESSFUL

CONVENTION

MR. GEORGE WOLYNETZ, Jr.

MR. & MRS. WALTER STECK

and

MR. & MRS. JOHN O. FLIS

MR. & MRS. MICHAEL BRODIN

MR. & MRS. WOLCDYMYR SYDORAK

Комісія Допомоги Українському Студентству

в і т а с

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ „САМОПОМІЧ“

З П'ЯТИНАДЦЯТИМ ЛІТНІМ ЮВІЛЕЄМ

та бажає багато успіхів і світлого розвою.

КОДУС дає студіюючій молоді стипендії, зворотні після покінчення студій.
Секція КОДУС-у існує при ОУА „Самопоміч“ у Нью Йорку і приймає
вплати з титулу звороту стипендій а також приймає добровільні датки на
побільшення стипендійного фонду.

ВІТАЄМО ДОСЯГНЕННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ ІМІГРАЦІЇ ПІД ПАТРОНАТОМ
„САМОПОМОЧІ”

ПАЛКИЙ ПРИВІТ З ПРИВОДУ

10-ліття

Т-ва „Самопоміч” у ЗДА

ш л е

УКР. АМЕР. КООПЕРАТИВНЕ
ТОВАРИСТВО

„САМОДОПОМОГА”

В ШІКАГО,

яке також вирросло на ґрунті Т-ва „Самопоміч” і вже через 8 літ веде власну ваканційну дитячу оселю в Раунд Лейн-у, Ілл., а через 4 роки веде споживчу крамницю в Шікаго, Ілл. при 2208 В. Шікаго Аве.

WILLIAM CHUPA

ALL FORMS OF INSURANCE

240 E 6th St., N. Y. C 3, N. Y.

ORegon 4-5340

З НАГОДИ ДЕСЯТИ ЛІТТЯ

„САМОПОМОЧІ”

ЩИРІ ПОБАЖАННЯ

с к л а д а є

ПЛАТОН СТАСЮК

П Р И В І Т

від

УКРАЇНСЬКОЇ ПЕРЕПІЛЕТНІ

БІБЛОС

107½ St. Marks Place, New York 9, N. Y.

Tel. OR 7-0370

ШИРИЙ ПРИВІТ З НАГОДИ

10-ЛІТТЯ

в і д

УКРАЇНСЬКОЇ М'ЯСАРНІ

ПОДІЛЛЯ

103 Avenue B. N. Y. C. Тел. OR 7-8081

"MERCURY"
PARCEL & TRADING Co.

80 E 7th St. N. Y. C. 3.
Тел. OR 4-3930

Гарантує найскорішу висилку пачок до всіх країн Європи до 6 тижнів, летунською поштою до 8-10 днів. Для обслуговування клієнтів має на складі імпортовані товари, гуртом і деталічно: шкіру, хустки, матеріали одягові, светери, полотна, оксаміти (штрукси), білля, снігівці, машинки до стриження і ножичці „Solingen“, килими, капи і т. д. Увага! Для вигоди клієнтів висилаємо пачки звичайною і летунською поштою до 44 фунтів включно.

Склад відчинений щоденно від 8-ої рано до 8-ої веч.; в неділі від 9 рано до 4 попол.

Керівник М. ГОРИСЛАВСЬКИЙ

УКРАЇНСЬКА КРАМНИЦЯ

First Avenue

INFANT & CHILDREN'S WEAR

106 First Avenue, New York City
(між 6 і 7 вул.)

Тел. OR 7-2980

Поручає великий вибір речей для хлопців і дівчат (числа від найменшого до 16) Багатий вибір імпортованих вовняних і шовкових хусток. Для чоловіків: спідня білизна.

У нас купите бритви і машинки до стриження.

ПРИВІТ

від одинокого українського фотографічного заведення

Park View Photo Studio

РОМАНА ФЕНЧИНСЬКОГО

437 E 6th St. (bet. Ave A and 1st Ave.)
New York 9, N. Y. OR 3-4466

Якнайкращих дальших успіхів в розбудові нашого суспільного, культурного і господарського життя

бажає

Український Спортовий Клуб

В НЮ ЙОРКУ

ЩИРИЙ ПРИВІТ

З НАГОДИ ЮВІЛЕЮ

Д-р Богдан і Софія

Олесницькі

Ньюарк Нью Джерзі.

Щирі побажання з нагоди

10-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ

О. У. А. „САМОПОМІЧ“ в Нью Йорку

від

Д-ра Бориса і Ольги Бемко

Юніон.

ПОЗДОРОВЛЕННЯ

від

Братів І. і Т. РОМАШКО

СКЛАД ІМПОРТОВАНИХ

І ДОМАШНІХ ГОРІВОК

178 E 7th St., N. Y. C.

OR 3-4770

Найбільший вибір дитячої літератури знай-

дете в книгарні і видавництві

„ГОВЕРЛЯ“

41 E 7th ST., NEW YORK 3, N. Y.

Tel. GR 5-0193.

**ОБ'ЄДНАННЯ 6 ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ
В АМЕРИЦІ — Відділ в Ньюарку, Н. Дж.**

пересилас

гримкий привіт і найщиріші побажання
з нагоди

**10-ЛІТТЯ О. У. А. „САМОПОМІЧ“
в Нью Йорку**

УПРАВА ОБВУА

Відділ в Ньюарку, Н. Дж.

Д-р Л. Голінатий, голова; Д-р Р. Кришталь-
ський, заст. голови; О. Сімянцев, заст. голо-
ви; Д-р О. Утриско, секретар; В. Кузик, ка-
сієр; А. Змій, бібліотекар; М. Стебельський
імпрез. референт; А. Хомова, реф. С. О.

Читайте! Передплачуйте! Поширюйте!

О В И Д

„Свид“ появляється щомісячно вже восьмий
рік від 1949 р. і втішається популярністю се-
ред читачів у всіх країнах побуту українців
на чужині. —

В „Свиді“ співпрацює 150 діячів української
культури з різних ділянок науки, літерату-
ри, мистецтва й громадсько-суспільн. життя.

Видає видавництво Миколи Денисюка.

Передплата коштує лише \$4.00 річно або
\$1.00 на три місяці.

На бажання висилаємо показові примірники.

Адреса:

OVYD-HORIZON, 2228 W. Chicago Ave.,
Chicago 22, Ill.

ЩИРІ ПОБАЖАННЯ З ЮВІЛЕЄМ Вітаємо

передає

СУРМА

КНИГАРНЯ І СКЛАД. НОТ

Подарунки - Пластинки - Фонографи —
Книжки — Періодики - Українські писан-
ки — Чистий мід — Радіоапарати - Ма-
шинки до писання — Нитки до вишивання
матеріяли.

11 East 7th Street, New York 3, N. Y.
Tel. GRamercy 7-0729.

ПЕТРО ПЕТРУШЕВСЬКИЙ

власник

пекарні „ЛІЦІЯ“

що її веде при

2219 Potomac Ave. & 1957 W. Superior Ave.

CHICAGO, Ill.

З НАГОДИ 10-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ

*щирій привіт та побажання дальших орга-
нізаційних успіхів шле*

„Союз Українок Америки“

ВІДДІЛ 28 В НЮАРКУ

АННА НАСТЮК — голова
КАТЕРИНА КУЗЬМА — касієрка
ОЛЕНА ГОРДИНСЬКА і
РОЗАЛІЯ ЗАЛЕПСЬКА — секретарки

ОУА „САМОПОМІЧ“

з її десятиліттям

і бажаємо багато успіхів у праці

Т-во СВОБОДА

194. Відділ УНС.

ЕКСПЕДИЦІЙНЕ БЮРО

ІВАНА КОВАЛЬЧУКА

*висилає пакунки до всіх країв і має на
складі великий вибір товарів, потрібних до
всилок під назвою*

World Wide Trading Co.

EXPORT — IMPORT

2222 W. Chicago Ave.

Phone BRunswick 8-6966.

ЩИРОСЕРДЕЧНІ ПОБАЖАННЯ

з нагоди

10-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ

УКРАЇНСЬКА КРАМНИЦЯ

ВЗУТТЯ І ШКІРИ

„ГОВЕРЛЯ“

203 Springfield Avenue.

Newark, N. J.

Tel. MArket 3-6248

СТЕПАН БОРТНИК

власник

СПОЖИВЧОЇ КРАМНИЦІ ПІД НАЗВОЮ

IDEAL FOOD MARKET

(STEVE BURTONYK)

1956 W. Chicago Ave., Chicago, Ill.

Phone' NU 6-4248

Українська Універсальна Крамниця

Е К О

145 Second Avenue

New York, N. Y.

AL 4-0888

● Жіноча і мужеська галянтерія

● Перфумерія

● Кераміка

● Різьба

● Вишивки

— Подарунки на кожну нагоду —

OR 3-4949

Established since 1916

GREETINGS

FROM OPTOMETRIST FOR
UKRAINIANS

ROBERT I. MORRIS

Hours 10 A. M. to 7 P. M., Friday to 6 P.M.
Closed Sunday.

60 Avenue B (bet. 4th & 5th Sts.)
NEW YORK 9, N. Y.

SEely 3-5753

Compliments of

M. J. HARRIS JEWELERS, Inc.

Stanton Harris

1949 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill.

Вітасмо ОУА „САМОПОМІЧ”

з її десятиліттям

HOLLYWOOD FLORISTS
КВІТИ ДЛЯ КОЖНОЇ НАГОДИ
127 E 7th St., N. Y. C. 3, N. Y.
GRamercy 5-7844

Т-ву „Самопоміч” і її Вп. Членам
з нагоди ювілею щирий привіт від

УКРАЇНСЬКОЇ ВЗУТТЄВОЇ КРАМНИЦІ
KARPATY SHOES

151-3 Second Ave, N. Y. C. 3, N. Y.
ALgonquin 4-1893

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ

2315 W. Chicago Avenue

CHICAGO 22, Ill.

МИХАЙЛО ПРИИМА

REAL ESTATE BROKER

2218 W. Chicago Avenue

CHICAGO 22, Ill.

EV 4-0410

Найщиріші побажання з нагоди Ювілею

пересилає

ТЕОДОР ВИСЛОЦЬКИЙ З РОДИНОЮ

Ньюарк, Н. Дж.

PATRIA REALTY Co.

240 E 6th St., New York, N. Y.

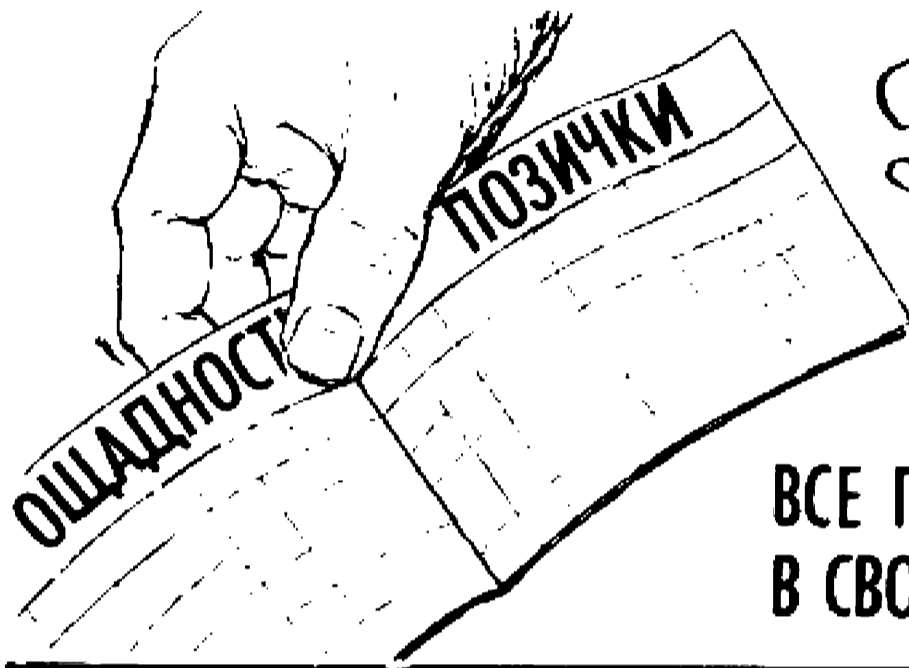
GRamercy 5-9070.

Українське підприємство продажі й купівлі
нерухомостей.

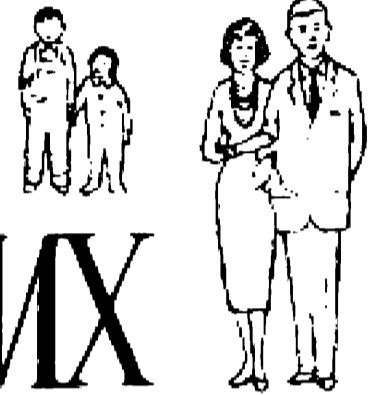
дружній привіт від

Товариства Української Кооперації в Нью Йорку

І ОБ'ЄДНАНИХ В НЬОМУ КООПЕРАТИВ.

Для дітей і

ДОРΟΣЛИХ

ВСЕ ПОТРІБНА ЧЛЕНСЬКА КНИЖЕЧКА
В СВОЇЙ КРЕДИТОВІЙ КООПЕРАТИВІ

Федеральна Кредитова

Кооператива „Самопоміч“

239 So. Broadway
BALTIMORE 31, Md

136 Essex Street
JERSEY CITY, N. J.

3010 W. 3rd Street
CHESTER, Pa.

68 E. 7th Street
NEW YORK 3, N. Y.

SELF RELIANCE CREDIT UNION, Inc.
1024 Kenilworth Ave., CLEVELAND 9, Ohio.

Self Reliance

Federal Credit Union

2351 W. Chicago Ave.
CHICAGO 22, Ill.

10338 Jos. Campau St.
DETROIT 12, Mich.

813 N. Franklin Street
PHILADELPHIA 23, Pa.

UKRAINIAN FEDERAL CREDIT UNION
831 St. Joseph Ave., ROCHESTER, 21, N. Y.

BLACK STEER PACKING Co.

Sausage Specialties

Walter Shlapak

2713-15 W. Division St., Chicago 22, Ill.
ALbany 2-6650

Мігр Михайло ОЛЕНЕЦЬ

OLENEC PHARMACY

Michael Olenec, R. Ph. G.

2201 W. Chicago Avenue, Cor. Leavitt St
Chicago. Phone HUmboldt 6-9484

ІЛЬКО ТАЩУК, м'ясар

152 Ave. C, New York

ВІД РЕДАКЦІЇ

Ця збірна — авторами — її одностайна — темою — праця, має збірну її одностайну мету: зобразити діяльність Об'єднання за десять років Його існування.

Зредаговано її за традицією її засадами таких ювілейних звітів — публікацій: у нічому не змінювано думок авторів, щоби вони її на-світлювані ними справи вийшли такими, як вони є. Залишено стиль, мову її подекуди, правопис і тільки ніжним вигладжуванням встрявано в написане.

Бо воно — характеристичне для часу.

Хай ця публікація буде поклоном Пам'яті Тих, що творили Організацію, працювали в ній і для неї — і відійшли за ці роки у віч-

ність, пам'яткою для Їх Родин, вдоволенням для Тих, що давали її дають Організації свій труд, фільмом з того, що її як творила іміграція цих років та причинком для майбутнього історика громадського життя Української Спільноти в З'єдинених Державах Америки.

Хай стане її привітом далекій, Рідній Землі її Ї Народові — Геросві.

Бо всі ми — діти Ї, часточка Його.

Дякуємо усім, що трудилися для цієї публікації.

Окрема подяка Друкарні Пана Е. Сарахмана, що дала стільки праці, щирої дбайливості її старань у складанні, оформленні її друкуванні цього Ювілейного Видання.

Петро Сагайдачний

Нью Йорк, у квітні 1958 р.

O
y X A
C